VIII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI NADZWYCZAJNEJ DO ROZPATRZENIA PROJEKTÓW USTAW Z ZAKRESU PRAWA WYBORCZEGO (NR 5)**

z dnia 4 grudnia 2017 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Nadzwyczajnej do rozpatrzenia projektów ustaw z zakresu prawa wyborczego (nr 5)

4 grudnia 2017 r.

Komisja Nadzwyczajna do rozpatrzenia projektów ustaw z zakresu prawa wyborczego, obradująca pod przewodnictwem poseł **Anny Milczanowskiej (PiS)**, przewodniczącej Komisji oraz **Marcina Horały (PiS)**, zastępcy przewodniczącej Komisji, rozpatrzyła:

– poselski projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (druk nr 2001) – kontynuacja.

W posiedzeniu udział wzięli: **Marek Wójcik** Ekspert Związku Miast Polskich wraz ze współpracownikami, **Jarosław Zbieranek** członek Zespołu Prawa Konstytucyjnego, Międzynarodowego i Europejskiego w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich, **Paweł Zdun** przewodniczący Krajowej Rady Koordynatorów Ruchu Kontroli Wyborów wraz ze współpracownikami, **Marek Chmaj** radca prawny.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Agnieszka Grybska**, **Sylwia Łaska**, **Dariusz Myrcha** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Przemysław Sadłoń**, **Wojciech Miller** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dzień dobry. Witam państwa po dwudniowej przerwie sobotnio-niedzielnej. Mam nadzieję, że wypoczęci i pełni sił możemy przystąpić do dalszych prac. Przypominam, że zakończyliśmy na przyjęciu zmiany nr 46. Przechodzimy do zmiany nr 47. Bardzo proszę, głos ma pan poseł Zgorzelski. Czy ktoś jeszcze chce zabrać głos? Pan poseł Witczak, pan poseł Horała. Zaczynamy. Przypominam, że tak jak ustaliliśmy w czwartek, czas na wystąpienia to minuta – mają państwo ten czas na przedstawienie poprawki. Wiedzą państwo, że podchodzę do tego bardzo liberalnie i jeśli potrzebne jest ciut dłuższe uzasadnienie, możemy dodać kilkanaście sekund więcej. Bardzo proszę.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Pomimo iż będę miał poprawkę odrzucającą zmianę nr 47, chciałbym zwrócić uwagę na dwie kwestie, jeśli ta zmiana by przeszła. W § 5 jest sformułowanie: „osoby wchodzące w skład państwowych, okręgowych, rejonowych". Państwowa Komisja Wyborcza jest jedna i warto odnotować, że powinno być „państwowej", a nie „państwowych". Zapewne dostrzegli też państwo, że pkt d jest nazwany pkt b. To uwaga redakcyjna. Tak jak jednak powiedziałem na wstępie, zgłaszam poprawkę skreślającą tę zmianę w całości.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo, panie pośle. Pan poseł Witczak, bardzo proszę.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Wydaje się, że członkowie obwodowych komisji wyborczych nie powinni w ogóle prowadzić agitacji. W pkt b mówi się tylko o trzech przypadkach: w lokalu wyborczym, w czasie czynności podejmowanych przez obwodową komisję wyborczą i w trakcie przygotowań do prac. Partie polityczne, komitety wyborcze powinny poszukiwać osób, które nie są zaangażowane w kampanię wyborczą. Można sobie wyobrazić, że w takiej komisji zasiądzie nawet osoba bardzo mocno zaangażo-

wana w kampanię wyborczą, medialnie identyfikowana jako sprzymierzona z którymś z kandydatów i w odpowiednim momencie będzie tę aktywność wygaszała, przystępując do pracy w komisji obwodowej. Będzie swego rodzaju reklamą polityczną poprzez własne zaangażowanie. W ramach tego typu rozwiązań powinno się pozostawiać, tak jak w przypadku § 3, zakaz agitacji i poszukiwanie osób o charakterze apolitycznym. Z posłem Marcinem Kierwińskim złożymy poprawkę o wykreślenie tej zmiany w całości i pozostawienie zasad dotychczas uwzględnionych w kodeksie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Chciałem zgłosić poprawkę, która zasadniczo skonsumuje uwagę pana posła Zgorzelskiego. Faktycznie powinny być słowa „Państwowej Komisji Wyborczej", a nie „państwowych". To poprawka nr 15 w dostarczonych państwu przez biuro materiałach. Oczywiście to korekta redakcyjna, że tam powinno być „d", a nie „b". Nie musimy tego przyjmować jako poprawki.

Odnosząc się do głosu pana posła Witczaka, to jest usuwanie pewnych absurdów z ordynacji. Obecnie jest czymś nagminnym, ze osoby, które są później zgłaszane do składu obwodowych komisji wyborczych biorą udział w kampaniach wyborczych. To przepis martwy, niestosowany, nikt nie jest nawet w stanie tego skontrolować. Poza tym konstrukcja obwodowej komisji wyborczej nie zakłada bezstronności jej członków. Oparta jest na założeniu, że są stronniczy, bo są osobami zaufania poszczególnych komitetów wyborczych. Jeden sprzyja temu, drugi temu, trzeci innemu, nawzajem się kontrolują i patrzą na ręce. Nie jest oparta na tym, że oni są z kosmosu, z nieba, są zupełnie przeźroczyści i nie mają poglądów. Skądinąd, występując w funkcji członka obwodowej komisji wyborczej oczywiście żadnej agitacji prowadzić nie powinni. Ten przepis to gwarantuje.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Przepraszam panie pośle, nie ma *ad vocem*. Pan doktor Zbieranek. Bardzo proszę.

Członek Zespołu Prawa Konstytucyjnego, Międzynarodowego i Europejskiego w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich Jarosław Zbieranek:

Jeśli można, szanowni państwo, rzecznik praw obywatelskich również uważa, że umożliwienie prowadzenia agitacji przez członka obwodowej komisji wyborczej stanowi poważne zagrożenie dla zasady pełnej bezstronności organów wyborczych. Chciałbym przypomnieć, że są również takie zmiany jak umożliwienie jednemu z członków komisji bezpośredniego przebywania przy urnie wyborczej. To poważne zagrożenie. Tak jak wspomnieliśmy w naszej opinii, przesłanej marszałkowi w ubiegłym tygodniu, ta zmiana prowadzi do naruszenia pełnej bezstronności organów wyborczych. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan Marek Wójcik.

Ekspert Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Dzień dobry państwu. Pani przewodnicząca, szanowni państwo, powtórzę po części argumentację, którą przedstawiałem przy okazji nowelizacji art. 153. Rzeczywiście w przypadku agitacji prowadzonej przez członków komisji mamy do czynienia z sytuacją odwrotną niż ta, do której państwo zmierzają w pozostałych artykułach. Uważam, że powinniśmy kształtować wizerunek osoby zasiadającej w komisji, jako bezstronnej. Dopuszczają państwo sytuację, że w sobotę taki człowiek będzie chodził z tablicą komitetu wyborczego po ulicach, a w niedzielę wyborcy zobaczą go, jako bezstronnego reprezentanta. Nawiasem mówiąc, powinniśmy kształtować zasadę odpowiedzialności za to, co te osoby robią. To są funkcjonariusze publiczni i chociażby z tego tytułu, w myśl obowiązujących przepisów powinni być obiektywni. Dlatego nie podzielam zdania pana posła Horały, że mają prawo działać na rzecz któregokolwiek z komitetów. Jest dokładnie

odwrotnie. Jako funkcjonariusze publiczni mają być obiektywni. Nie powinniśmy kształtować wizerunku osoby, która kogoś reprezentuje kogoś w wąskim zakresie. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, głos ma poseł wnioskodawca Łukasz Schreiber.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Dziękuję. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, mam wrażenie, że panuje pewne niezrozumienie. W imieniu wnioskodawców przychylam się do poprawki pana posła przewodniczącego Horały. Negatywnie opiniuję poprawkę pana posła Zgorzelskiego. Nie chodzi o to, aby członkowie obwodowych komisji wyborczych – o ile dobrze zrozumiałem – prowadzili kampanię w trakcie prac komisji wyborczej. To oczywisty nonsens. Przepis przewiduje brak możliwości agitacji w tych trzech miejscach – podczas przebywania w lokalu, w trakcie czynności podejmowanych przez OKW, a także w trakcie przygotowań do pracy OKW. Nie jest możliwe, aby ktoś w sobotę prowadził agitację, a w niedzielę był w komisji, gdyż w sobotę mamy ciszę wyborczą. Pomijając to, jest to likwidacja pewnego martwego przepisu i absurdu z tym związanego. Uderza to w sposób zasadniczy w małe komitety. Liczba członków komisji będzie przecież dwukrotnie wyższa. Rekomenduję Wysokiej Komisji przyjęcie tej zmiany.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę, Biuro Legislacyjne. Pan poseł Witczak zgłaszał się jeszcze w zakresie poprawki. Jako jej autor ma prawo się wypowiedzieć.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Dziękuję bardzo. Opowiadamy się za utrzymaniem normalności w tej materii, wraz z posłem Kierwińskim. Stoimy na twardym stanowisku, że komisja wyborcza ma mieć charakter bezstronny i apolityczny. Próba wprowadzenia osób, które mogą być w normalnych warunkach nawet szefami sztabów poszczególnych kandydatów, w czasie ciszy wyborczej, o której mówił pan poseł Schreiber, jest zwyczajną reklamą polityczną, która przyciąga uwagę i może w sposób jednoznaczny kojarzyć się z kandydatem. Proszę pamiętać, że w komisji – pan poseł Horała myli funkcję męża zaufania z członkiem komisji, funkcjonowanie komisji z prowadzeniem kampanii wyborczej – jest tak, że jeśli chcemy mieć wybory bezstronne i profesjonalne, powinniśmy unikać osób kojarzonych w sposób bezpośredni z kandydatami. Nie mówię już o tym, że w małych społecznościach, gminach wiejskich, ta identyfikacja dla małej wspólnoty będzie bardzo jednoznaczna dla kogoś, kto prowadzi kampanię wójtowi i zasiada w komisji. Państwo bardzo często sami sobie zaprzeczacie, chcąc niektóre rzeczy w tej ordynacji poprawiać. W konsekwencji wprowadzacie przepisy, które pogłębiają upolitycznienie i wzmacniają osoby, które sprawują władzę w małej społeczności lokalnej.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Głos ma pan poseł Kierwiński a następnie Biuro Legislacyjne.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Pani przewodnicząca, to trzeci punkt, w którym prowadzimy dyskusję. Dotyczy ona tego, czy osoby, które bardzo jasno określają się po jednej ze stron w kampaniach wyborczych, a nawet mogą je prowadzić, powinny zasiadać w komisjach wyborczych. Rozumiem z jednej strony tłumaczenie pana posła Horały, ale proszę pamiętać, że nie rozmawiamy tu wyłącznie o poglądach politycznych. To, że każdy z nas, niezależnie od pełnionej funkcji, ma poglądy polityczne jest jasne. Rozmawiamy o tym, czy członek obwodowej komisji wyborczej – na różnych szczeblach, nie państwowej – na czas zasiadania w niej ma być bezstronny, czy tak jak pan to powiedział, ma być ścieranie się różnego rodzaju poglądów i sympatii w ramach komisji. Nie może na to być przyzwolenia. To mają być osoby, które niezależnie od sympatii politycznych mają zachować bezstronność i nie mogą w żaden sposób swoimi sympatiami politycznymi, czy też wcześniejszą agitacją na rzecz komitetów się dzielić. O tym rozmawiamy, to fundamentalna sprawa. Takie lekkie podejście do problemu na zasadzie, że w Komisji będą zasiadały różne osoby, które reprezentują różne komitety i wzajemnie będą się kontrolowały, jest bardzo niepokojące.

To nie tego dotyczy pytanie, ale tego, czy te osoby przekraczając próg komisji wyborczej będą zachowywały się bezstronnie, czy nie. O tym rozmawiamy. Powiedzenie, że osoba, która czysto teoretycznie, trzymając się przykładu, prowadzi komuś kampanię wyborczą, nie powinna zasiadać w takim komitecie. To jest dość oczywiste.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pani poseł Burzyńska.

Poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Dziękuję. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, w tej zmianie rozmawiamy o tym, że członkowie obwodowej komisji wyborczej nie mogą prowadzić agitacji wyborczej. Wyszczególniono lokal wyborczy, w trakcie czynności podejmowanych przez obwodową komisję wyborczą. Panie pośle, gdy pan mówił starałam się słuchać. To nie jest dyskusja, zabieram teraz głos.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę umożliwić wypowiedź pani poseł.

Poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Dziękuję, jestem panu bardzo zobowiązana. Z jednej strony mówicie, że projekt ustawy jest uszczegóławiany. Jak chcecie to zapisać, jak chcecie prześwietlić, że członek obwodowej komisji, poza tym, że każdy ma swoje preferencje polityczne, ma być bezstronny? Czy posiadanie ulotki kandydata to też będzie agitacja? Nie mówimy o ciszy wyborczej, ona jest zrozumiała dla każdego. Ta zmiana dotyczy zasygnalizowania i usankcjonowania tego, że w lokalu wyborczym członkowie komisji nie mogą prowadzić agitacji. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Biuro Legislacyjne, bardzo proszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Dziękuję bardzo. Przemysław Sadłoń – Biuro Legislacyjne. Z naszej strony wyjaśnienia wymaga jedna kwestia. Pani przewodnicząca słusznie na samym początku zaznaczyła, że Komisja wznawia rozpatrywanie projektu od zmiany czterdziestej siódmej, ale znaczna część tej dyskusji dotyczy rozstrzygniętej już w piątek zmiany czterdziestej szóstej. Z naszej strony, w odniesieniu do zmiany czterdziestej siódmej i poprawki zgłoszonej przez pana przewodniczącego Horałę mamy dwie uwagi. Pozytywnie odnosimy się do poprawki, która wskazuje wprost, że w § 5 należy mówić o państwowej komisji wyborczej, a nie o państwowych komisjach. Nasza uwaga dotyczy dodawanego § 5a. Z jednej strony proponujemy redakcyjne przeformułowanie tego przepisu. W brzmieniu, w jakim został on zaproponowany w projekcie, odczytywany literalnie, mógłby oznaczać, że doprecyzowanie ujęte w punktach nie odnosi się do członków komisji, tylko do funkcjonariuszy publicznych. W związku z tym proponujemy, aby ten przepis nieco przeformułować, aby brzmiał on w sposób następujący: „członkowie obwodowych komisji wyborczych w trakcie" – tu następowałoby wyliczenie, dookreślenie „1. Przebywania w lokalu wyborczym, 2. Czynności podejmowanych przez obwodową komisję wyborczą, 3. Przygotowań do pracy obwodowej komisji wyborczej". Po tym wyliczeniu następowałaby część wspólna, odnosząca się do treści poprzedzającej: „korzystają z ochrony prawnej przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych i ponoszą odpowiedzialność jak funkcjonariusze publiczni". W zakresie treści nic się nie zmienia. Zmienia się redakcyjne ujęcie przepisu.

Druga uwaga – mając świadomość, że w obecnym brzmieniu § 5 także posługuje się sformułowaniem „osoby wchodzące w skład komisji". Proponujemy, aby to sformułowanie zastąpić słowami „członkowie komisji" w pierwszym przypadku szeregu wymienionych komisji, a w dodawanym § 5a „członkowie obwodowych komisji wyborczych".

Konkludując, pierwsza z naszych sugestii dotyczy zmiany redakcyjnej w § 5a, a druga także zmiany redakcyjnej, aby sformułowania „osoby wchodzące w skład komisji" zastąpić słowami „członkowie komisji".

Ostatnia kwestia…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Ależ proszę bardzo, wy macie nieograniczony czas i wasze wskazówki są potrzebne.

Legislator Przemysław Sadłoń:

To zagadnienie, które nawiązuje już do kwestii, jaką podnosiliśmy przy okazji rozpatrywania zmiany czterdziestej szóstej. Chodzi o sformułowanie „przygotowań do pracy obwodowej komisji" w kontekście tego przepisu. To sformułowanie również postrzegamy, jako niedookreślone. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Głos ma poseł wnioskodawca, w odniesieniu do uwag Biura Legislacyjnego.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, w imieniu wnioskodawców chciałem pozytywnie zaopiniować te propozycje Biura Legislacyjnego.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Czy to trzeba przejąć, jako poprawkę? Przejmujemy.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Horała przejmuje poprawkę. Przechodzimy do głosowania nad poprawkami. Tożsame poprawki zgłosili panowie posłowie: Zgorzelski, Witczak i Kierwiński. W związku z tym poddamy je pod głosowanie łącznie.

Kto jest za przyjęciem poprawek zgłoszonych przez posłów: Zgorzelskiego, Witczaka i Kierwińskiego? (4) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (1)

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do przegłosowania poprawki pierwszej zgłoszonej przez pana posła Horałę. W drugiej kolejności przystąpimy do głosowania nad poprawkami przejętymi przez pana posła Horałę, zgłoszonymi przez Biuro Legislacyjne. Proszę bardzo.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Jedną z naszych sugestii można uwzględnić w poprawce pierwotnej pana posła Horały – w § 5 w wersji zaproponowanej przez pana przewodniczącego, zamiast: „osoby wchodzące w skład" proponujemy dokonać autokorekty i mówić o członkach. Wtedy rozstrzygnięcia wymagała będzie jedynie nasza poprawka dotycząca § 5a.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dobrze. Głosujemy nad poprawką zgłoszoną przez pana posła Horałę. Kto jest za przyjęciem poprawki? (9) Kto jest przeciw? (4) Kto się wstrzymał? (1)

Dziękuję bardzo.

Przystępujemy do przegłosowania poprawki przejętej przez pana posła Horałę, ze strony Biura Legislacyjnego. Kto jest za przyjęciem poprawki? (9) Kto jest przeciw? (4) Kto się wstrzymał? (1)

Dziękuję bardzo.

Szanowni państwo, przepraszam, ale jesteśmy w trakcie głosowania. Przykro mi. Takie są procedury.

Przystępujemy do przyjęcia zmiany nr 47. Kto jest za przyjęciem zmiany nr 47 wraz z poprawkami? (9) Kto jest przeciw? (5) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo.

Informuję szanowną Komisję, że zmiana nr 47 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany nr 48. Głos ma pan Marek Wójcik.

Ekspert ZMP Marek Wójcik:

Dziękuję, pani przewodnicząca. Chciałem zwrócić uwagę na pewną kwestię, którą można odsłuchać ze stenogramu. Nie wiadomo, co państwo przegłosowali, w stosunku do uwag wniesionych przez Biuro Legislacyjne. Dotyczyły one też § 5 i wątpliwości jak należy traktować przygotowania do prac obwodowej komisji wyborczej. Pan poseł Horała przejął tę sugestię, tak usłyszałem, bo została zgłoszona. Pan poseł powiedział „przejmujemy

te propozycje". Byłbym bardzo wdzięczny, aby państwo wyjaśnili, co zostało w tej materii przyjęte, jak będzie brzmiał art. 154 § 5.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Bardzo proszę, głos ma poseł wnioskodawca Marcin Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):
Biuro Legislacyjne sformułowało propozycję zastąpienia słów „osoby wchodzące" słowami „członkowie komisji wyborczych". To poprawka, którą przejąłem. Biuro Legislacyjne przedstawiło wątpliwości w zakresie przygotowań do pracy obwodowych komisji wyborczych, ale nie zaproponowała nowego brzmienia, więc nie była to poprawka, którą mógłbym przejąć.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę bardzo, Biuro Legislacyjne.

Legislator Przemysław Sadłoń:
Zrozumieliśmy to podobnie. Nasza propozycja dotycząca § 5a sprowadzała się jedynie do innego redakcyjnego ujęcia tego przepisu. W kontekście pkt 3 zgłaszaliśmy wątpliwość, ale nie przedstawiliśmy żadnej propozycji. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie. Teraz głos ma pan poseł Zgorzelski, a następnie pan Paweł Zdun.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Szanowna pani przewodnicząca, chciałbym zapytać posła wnioskodawcy, z czego wynika taka nagła chęć pozbawienia Państwowej Komisji Wyborczej narzędzia w postaci inspekcji. Podczas procesu legislacyjnego cały czas słyszymy o zwiększaniu transparentności wyborów przez wnioskodawców. Te inspekcje powoływane przez PKW właśnie temu służyły, aby inspektorzy badali czy lokale wyborcze są dobrze przygotowane, czy spisy wyborców są prawidłowo tworzone. Dlatego mnie to dziwi, bo zmiana ta jest niekorzystna dla obywateli, dla komitetów wyborczych, które zgłaszały różnego rodzaju uwagi podczas wyborów. Proszę więc przyjąć moją poprawkę skreślającą tę zmianę i przywracającą PKW to dobre narzędzie, jakim były inspekcje. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Proszę, głos ma pan Paweł Zdun.

Przewodniczący Krajowej Rady Koordynatorów Ruchu Kontroli Wyborów Paweł Zdun:
Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, w zasadzie mam podobne pytanie do wnioskodawcy. Jaki jest cel – czy chodzi o to, aby komisje niższego rzędu stały się autonomiczne? Czym taka kontrola będzie zastąpiona?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Głos ma pan doktor Zbieranek.

Członek zespołu w Biurze RPO Jarosław Zbieranek:
Mam również pytanie o cel usunięcia tej ważnej instytucji. Chciałbym przypomnieć, że zgodnie z wynikami badań, prowadzonymi między innymi przez Rzecznika Praw Obywatelskich, są duże problemy z praktycznym przygotowaniem lokali wyborczych do potrzeb osób niepełnosprawnych. Takie inspekcje mogłyby pomóc w tym zakresie. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Poprawkę zgłasza pan poseł Witczak.

Poseł Mariusz Witczak (PO):
Wraz z posłem Kierwinskim składamy poprawkę o wykreślenie tego przepisu. Argumentacja jest bardzo podobna do tej, o której przed chwilą mówił poseł Zgorzelski. Niezrozumiałe dla nas jest to rozwiązanie. Cała konstrukcja PKW będzie polegała na partyjnym nadzorze nad wyborami. Dziwi nas zdjęcie tej odpowiedzialności z Państwowej Komisji

Wyborczej za prawidłowy przebieg wyborów. Chyba taka jest intencja, aby ta państwowa komisja, która zdominowana będzie przez przedstawicieli PiS, nie ponosiła tej odpowiedzialności.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Poseł wnioskodawca Łukasz Schreiber ma głos.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, wyjaśnię o co chodzi. Wcześniej było to potrzebne w sytuacji, gdy wójtowie, burmistrzowie, prezydenci przygotowywali wybory. Obecnie wszystko jest w rękach Państwowej Komisji Wyborczej. Będą działali urzędnicy wyborczy. Kontrolowanie samych siebie wydaje się rozwiązaniem nielogicznym. Wnioskuję, aby przyjąć tę zmianę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy Biuro Legislacyjne ma coś do dodania? Nie. Doktor Zbieranek zabierał już głos? Tak. Zostały zgłoszone poprawki – przez pana posła Zgorzelskiego, pana posła Witczaka oraz pana posła Kierwińskiego. Ponieważ te poprawki są tożsame, przystępujemy do głosowania.

Kto z państwa posłów jest za ich przyjęciem? (5) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo.

Szanowni państwo, przechodzimy do przyjęcia zmiany 48. Kto z państwa jest za jej przyjęciem? (9) Kto jest przeciw? (5) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo. Informuję, że zmiana nr 48 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany nr 49. Bardzo proszę, głos mają pan Marek Wójcik i pan poseł Zgorzelski.

Ekspert ZMP Marek Wójcik:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, uważam że powinni państwo rozpatrywać tę poprawkę łącznie z poprawką dotyczącą art. 191. *De facto* przepisami proponowanymi przez państwa wyłączają państwo z uczestnictwa w procedurach wyborczych dotychczasowe organy samorządowe. Te zadania przejmują od nich na terenie gminy, urzędnicy wyborczy powołani przez PKW. Jeśli będą państwo rozpatrywali tę poprawkę odrębnie, a należy ją czytać tak, jak jest zapisana, do kolejnych artykułów wnioskodawcy będą wnosili poprawki, dochodzi do ewidentnej kolizji. Jeśli przyjmą państwo poprawkę czterdziestą dziewiątą, będziemy mieli do czynienia z sytuacją, że mamy obciążenie dla organów samorządowych w zakresie pewnych czynności związanych z przeprowadzeniem wyborów, a równocześnie ze zdublowaniem ich przez urzędników wyborczych powołanych przez PKW. Dopiero poprawki w art. 191, w wersji poprawionej przez państwa wnioskodawców czyszczą tę sytuację. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję. Szanowna pani przewodnicząca, mam pytanie do wnioskodawcy. Po raz kolejny wykazują się państwo niekonsekwencją. Z jednej strony uważają państwo, że samorządy terytorialne nie powinny w niemal żadnym stopniu uczestniczyć w procesie wyborczym. Jeśli jednak trzeba wykonać czarną robotę, to bardzo chętnie im jest ona zlecana. Rozumiem, że ktoś to musi zrobić, dlatego nie składam tu żadnej poprawki. Apeluję jednak o konsekwencję.

Mam też prośbę do pani przewodniczącej. Podczas poprzedniego posiedzenia zwróciłem się do pani, aby umożliwić przedstawienie stanowiska Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Może, jeśli pani przewodnicząca uzna to za stosowne, w którymś momencie pan Marek Wójcik mógłby je przedstawić? Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Głos ma pan poseł Sowa.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, wypowiem się w podobnym duchu, co pan poseł Zgorzelski. Dostrzegam brak konsekwencji w tym zakresie. Albo decydujecie się, że robicie alternatywny system i nie obciążacie w tym zakresie zadaniami samorządów terytorialnych, albo pozostawiacie sytuację bez zmian. Dodatkowo wydaje mi się, że to zadanie ma być realizowane w ramach zadań zleconych.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę bardzo, pan poseł Kierwiński.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Wraz z posłem Witczakiem składamy poprawkę o skreślenie zmiany czterdziestej dziewiątej. O wzajemnej niespójności przepisów, które państwo proponują mówili moi przedmówcy i nie będę tego powtarzał, ale wygląda to trochę tak, że z jednej strony przekazujecie kompetencje do organizowania wyborów komisarzom, którzy naszym zdaniem będą komisarzami politycznymi, a z drugiej strony całą odpowiedzialność przerzucacie na samorządowców. To coś niesamowitego. Robicie wszystko, aby wójt, burmistrz, prezydent miasta nie mieli żadnego wpływu na wybory oprócz tego, co będzie realnie kosztowało. To bardzo konkretne pytanie, mówił o tym pan poseł Sowa – kto zapłaci za koszty, jakie poniosą jednostki samorządu terytorialnego. Czy zrobią to komisarze wyborczy, czy może jst? Jeśli przyjmuje się jakąś koncepcję, warto aby była spójna, a niedopasowywana w zależności od potrzeb do tego, co państwo byście chcieli.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Po pierwsze, polecam wnikliwą lekturę analizowanych tekstów prawnych. Ustawa przewiduje: „Zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie". Zatem zdanie drugie tego paragrafu, które brzmi: „Zadania wykonywane w tym zakresie są zadaniami zleconymi jednostek samorządu terytorialnego" pozostaje bez zmian. Tyle w zakresie ich finansowania. Oczywiste jest to, wiedzą to państwo doskonale, że w obecnym ustroju terytorialnym kraju nie ma takiej centralnej, rządowej instytucji państwowej, która dysponowałaby wystarczającą liczbą lokali, aby umieścić w nich obwodowe komisje wyborcze. W związku z czym niezbędna jest współpraca od strony obsługi technicznej i techniczno-materialnej ze strony samorządu. Chodzi o to, aby ten proces decyzyjno-organizacyjny już tam nie przebiegał. Techniczna, fizyczna współpraca w organizacji być musi i ten przepis to zapewnia. Pozostawienie zdania drugiego w tym paragrafie bez zmian spowoduje również, że będzie to nadal zadanie zlecone. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Głos ma pan poseł Matusiewicz.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, te przepisy należy czytać bardzo precyzyjnie. Obsługa i techniczno-materialne warunki pracy obwodowych komisji mają być zapewnione odpowiednio przez wójtów, burmistrzów i prezydentów. Proszę zwrócić uwagę, że jest zastrzeżenie i w kilku przepisach jest to wyartykułowane. Podam jeden – art. 191a § 9 – obowiązek dla urzędnika wyborczego zapewnienia obsługi i techniczno-materialnych warunków pracy obwodowych komisji wyborczych. Wymienione są konkretne, kazuistyczne przypadki. To jest zrobione bardzo komplementarnie. Podział czynności istnieje i myślę, że nie ma kolizji, o czym przedstawiciel Związku Miast Polski mówił. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Po jednym zdaniu – posłowie Kierwiński i Sowa.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Do pana posła Matusiewicza – nie chodzi o to, że jest kolizja, panie pośle, ale jest to wewnętrznie sprzeczne i nielogiczne. Albo zdecydujecie się na taki system, że to komisarze za wszystko odpowiadają i wyrzucacie z tego samorządy, albo robicie tak, że są komisarze, a całą czarną robotę wykonują samorządy.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

To już było wyjaśnione. Proszę bardzo, pan poseł Sowa.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, chciałbym zwrócić uwagę na jeden element. W zmianie piątej wprowadzono, że powiatowy komisarz wyborczy dokonuje podziału gmin na obwody. Nie ma tam ani słowa o tym, że potrzebna jest kooperacja w zakresie lokali i innych elementów. W związku z powyższym narzuca się, to bez konsultacji. Dopiero gminom przysługuje prawo zaskarżenia tej decyzji. Komisarz narzuca mapę obwodowych komisji wyborczych.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie pośle, miało być jedno zdanie. Dziękuję bardzo.

Poseł Marek Sowa (N):

Złożyłem poprawkę…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Jesteśmy przy zmianie czterdziestej dziewiątej i trzymajmy się…

Poseł Marek Sowa (N):

Widzi pani sprzeczność ze zmianą piątą? Bo ja nie widzę żadnej. Proszę zobaczyć zmianę piątą. Ona mówi o podziale…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dobrze, ja widzę sprzeczność w państwa wypowiedziach. Dziękuję serdecznie, od strony prawnej zostało to już jasno wyjaśnione. Czy Biuro Legislacyjne chce zabrać głos? Nie. Proszę państwa, przechodzimy do przyjmowania zmiany czterdziestej dziewiątej. Proszę mi przypomnieć, czy poseł Kierwiński składał poprawkę? Tak. Wraz z posłem Witczakiem. Mamy też poprawkę posła Sowy. Są one tożsame.

W związku z tym – poprawki panów posłów Kierwińskiego, Witczaka oraz Sowy – kto z państwa jest za ich przyjęciem? (5) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do przyjęcia poprawki nr 49. Kto z państwa posłów jest za przyjęciem zmiany czterdziestej dziewiątej? (9) Kto jest przeciw? (5) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, informuję, że zmiana nr 49 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany pięćdziesiątej. Pan profesor Chmaj ma głos, a następnie poseł Horała.

Radca prawny Marek Chmaj:

Szanowni państwo, mam wątpliwość dotyczącą systematyki tego przepisu. Projektodawca chciałby go umieścić w dziale II – Organy wyborcze w rozdziale – Przepisy ogólne. Tego typu regulacja powinna się znaleźć w dziale I, w rozdziale 6 w przepisach wspólnych dla głosowania, ponieważ tu wskazana jest tajność głosowania zapewniona przez udostępnienie odpowiednich kabin do głosowań.

Druga kwestia – mamy § 2, który wskazuje, że w lokalu wyborczym umieszcza się w miejscu widocznym dla wyborców godło państwowe. Nie za bardzo widzę korelację między § 1 a § 2, chyba, że mamy dać do zrozumienia, że godło powinno znaleźć się w każdej kabinie do głosowania. Tak naprawdę obydwa przepisy mi nie przeszkadzają, ale mam spore wątpliwości, co do umieszczenia ich w systematyce całego kodeksu. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo, panie profesorze. Głos ma pan przewodniczący Marcin Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Czy mógłbym najpierw prosić Biuro Legislacyjne o opinię w zakresie systematyki, być może uwzględnię te propozycje.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę bardzo, Biuro Legislacyjne.

Legislator Wojciech Miller:

Dziękuję, pani przewodnicząca. Wojciech Miller – Biuro Legislacyjne. Jeśli chodzi o tę propozycję, chcieliśmy zgłosić uwagę dotyczącą umiejscowienia tych przepisów. Tak jak powiedział pan profesor, projektodawcy proponują, aby ta regulacja znalazła się w art. 156a, w przepisie umiejscowionym w dziale dotyczącym organów wyborczych. Kwestia określona w § 1 tegoż artykułu dotyczy tajności głosowania. W naszej ocenie to kwestia ogólna dotycząca głosowania. Tego rodzaju przepis widzielibyśmy w art. 52. Wskażę jedynie, że zgodnie z obowiązującym przepisem art. 52 w § 5 „Po otrzymaniu karty do głosowania wyborca udaje się do miejsca w lokalu wyborczym zapewniającego tajność głosowania”. W naszej ocenie te kwestie wiążą się ze sobą. Chcą państwo doprecyzować na czym polega ta tajność. Jeśli chodzi o § 2 w naszej ocenie ta kwestia nie dotyczy przepisów w zakresie organów wyborczych, a także przepisów wspólnych dotyczących głosowania. W tym przypadku chodzi o przepisy obejmujące lokale obwodowych komisji wyborczych. Tego rodzaju przepis widzielibyśmy, jeśli chodzi o systematykę rozdziału, w art. 39 kodeksu, gdzie wskazano, że głosowanie odbywa się w lokalu obwodowej komisji wyborczej. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy któryś z posłów wnioskodawców chciałby zabrać głos? Proszę bardzo.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Czy w związku z tym mógłbym uznać za propozycję poprawki Biura Legislacyjnego, którą mógłbym przejąć, aby zamiast „Po art. 156 dodaje się art. 156a w brzmieniu” przyjąć sformułowanie „Po art. 52 dodaje się art. 52a w brzmieniu” – to będzie brzmienie § 1.

Legislator Wojciech Miller:

Sugerowalibyśmy, aby to był dodatkowy paragraf w art. 52. Najpewniej § 5a.

Poseł Marcin Horała (PiS):

A obecny § 2 miałby być § 8 w art. 49.

Legislator Wojciech Miller:

Na gorąco widzielibyśmy ten przepis w art. 39 jako art. 39a. Myślimy, że to należy ująć w odrębnym artykule. Roboczo byłby to art. 39a.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Dobrze. Potraktujmy to, jako poprawkę Biura Legislacyjnego, którą przejmuję. Poza tym chciałem zgłosić poprawkę dotyczącą brzmienia § 1. Chodzi o usunięcie sformułowania „Wypełnienie bez styczności z innymi osobami pozostającymi w lokalu wyborczym”. Samo sformułowanie „w sposób niewidoczny” zakłada wyższą formę braku styczności. Styczność jest sformułowaniem niejasnym. Ktoś może nie znajdować się w bliskiej styczności, ale nadal być widocznym. Samo stwierdzenie „niewidoczny” zabezpiecza wszelkie możliwe opcje. To nowe brzmienie, które mają państwo dostarczone w materiałach jest bez tego, nie do końca zręcznego, sformułowania o styczności z innymi osobami.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Głos zabierze pan Paweł Zdun, a do głosu zapisany jest pan Marek Wójcik.

Przewodniczący KRK RKW Paweł Zdun:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, z radością przyjmuję, iż wprowadzane są przepisy, które doprecyzowują tajność. Z praktyki wyborczej pragnę powiedzieć, że zapisy są swoją drogą a rzeczywistość swoją. Mam pytanie do wnioskodawcy. Nie przewertowałem całości pod tym kątem, ale czy gdzieś nie jest zawoalowane to, czy nie będzie

to wskazaniem dla przewodniczącego OKW, czy wymogiem. Jeśli stworzenie warunków do tajności nie będzie możliwe – bo bardzo często tak jest w kraju, w dużych miastach jest łatwiej, mieliśmy tysiące sygnałów ze tak jest – czy to jest wskazanie, czy wymóg? Czy przewodniczący OKW powinien, czy może odmówić otworzenia OKW, jeśli takie warunki nie będą zapewnione.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę, odpowie panu na to pytanie poseł wnioskodawca Łukasz Schreiber.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, zostawiamy to praktyce życia. Trudno jest chyba wszystko uregulować tak dokładnie. Ta tajność musi być zapewniona. Ewentualne, wynikające z tego sprawy mogą być uregulowane w wytycznych PKW. Mimo wszystko w imieniu wnioskodawców byłbym za pozostawieniem tego w obecnym stanie rzeczy. Lokal wyborczy jest przygotowywany wcześniej. Wydaje się, że nie wymaga to bardzo szczegółowego doprecyzowania.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan Marek Wójcik, bardzo proszę.

Ekspert ZMP Marek Wójcik:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, pragnę zwrócić uwagę, że to zdanie wymagało podzielenia co najmniej trzema przecinkami. Po propozycji pana posła Horały proponuję uściślenie. Panie pośle, rozumiem że wykreślamy wyrazy od „bez" do „obecnymi".

Poseł Marcin Horała (PiS):

Odczytam nowe brzmienie w całości. To jedno zdanie. „Komisarze wyborczy, osoby wchodzące w skład"… przepraszam, to nie ten artykuł. „Tajność głosowania zapewnia się w szczególności przez przygotowanie w lokalu wyborczym odpowiedniej liczby łatwo dostępnych miejsc, umożliwiających każdemu wyborcy nieskrępowane zapoznanie się z kartą do głosowania oraz jej wypełnienie w sposób niewidoczny dla innych osób".

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Biuro Legislacyjne? Nie ma uwag. Zgłoszone zostały dwie poprawki – przejęta od Biura Legislacyjnego i pana posła Horały. Głosujemy tę pierwszą, którą pan poseł zgłaszał i drugą przejętą od państwa przez posła.

Bardzo proszę, głosujemy nad poprawką pana posła nr 1. Kto jest za jej przyjęciem? (9) Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał? (5)

Dziękuję bardzo.

Teraz druga poprawka, przejęta przez pana posła od Biura Legislacyjnego. Kto jest za jej przyjęciem? (9) Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał? (5)

Dziękuję bardzo.

Szanowni państwo, przechodzimy do przyjęcia zmiany nr 50. Kto z państwa jest za jej przyjęciem, wraz z przyjętymi poprawkami? (9) Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał? (5)

Dziękuję bardzo. Informuję, że zmiana nr 50 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany nr 51. Bardzo proszę, głos mają posłowie Sowa i Zgorzelski, Witczak, pan profesor i pan poseł Jaskóła.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, to bardzo ważna zmiana, która podporządkowuje Państwową Komisję Wyborczą partiom politycznym, zmienia całkowicie skład PKW. Przypomnę, że dotychczas składała się z przedstawicieli trzech sędziów Trybunału Konstytucyjnego, trzech sędziów Sądu Najwyższego i trzech sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego. W proponowanym przez państwa brzmieniu będzie jeden sędzia Trybunału Konstytucyjnego, jeden Naczelnego Sądu Administracyjnego i aż siedmiu przedstawicieli klubów politycznych Sejmu. W związku z powyższym, ponieważ sprzeciwiamy się całkowicie upolitycznieniu PKW, składam poprawkę o skreślenie zmiany pięćdziesiątej pierwszej. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Proszę, pan poseł Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Szanowna pani przewodnicząca, nie ma bardziej bezpartyjnego, niezależnego składu PKW od tego, z którym mamy do czynienia teraz. Zasiadają w nim w większości ludzie pozbawieni biernego prawa wyborczego, sędziowie, którzy co jest przypisane do zawodu, posiadają przymiot bezstronności. Propozycja, którą przedstawiciele Klubu PiS składają idzie w poprzek tej zasadzie. Niemalże 100% odwzorowanie składu PKW z lat 1946-1952, czyli najbardziej mrocznego okresu stalinizmu przywołuje jak najgorsze skojarzenia. Przypomnę tylko, że wtedy także dochodziło do fałszerstw wyborczych na niespotykaną skalę, a PKW i organy upoważnione zatwierdzały te wyniki. Zwracam się z gorącym apelem do wnioskodawców i członków naszej Komisji, aby nie przykładali państwo ręki do upolitycznienia PKW. Nie ma na świecie drugiego takiego składu, gdzie piętno polityczne byłoby tak mocno odciśnięte. W związku z tym składam poprawkę o wykreślenie tej zmiany w całości.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Pan poseł Witczak.

Poseł Mariusz Witczak (PO):
Pani przewodnicząca, w imieniu grupy posłów Platformy Obywatelskiej, zasiadających w Komisji, chcę wyraźnie powiedzieć, że będziemy składali poprawkę o wykreślenie tej niezwykle szkodliwej zmiany dla całego systemu nadzoru nad przebiegiem wyborów. Na poprzednim posiedzeniu mówiłem, że art. 4 jest trucizną, która zatruje ten demokratyczny sposób przeprowadzania wyborów, który do tej pory gwarantował nam, że wybory były wolnymi, o czym mogliśmy do tej pory mówić z dumą. Pod rządami tej zmiany będziemy mieli wątpliwości, czy wybory w Polsce będą miały charakter wolny. Wolne wybory to coś, co stanowi o demokratycznym państwie. Rezygnuje się z konstrukcji sędziowskiej, która z definicji dawała nam szansę na niezależność PKW. Nawet jeżeli państwo wpisują zasadę, aby nie należeć do partii politycznej, różnica polega na tym, że w poniedziałek można złożyć legitymację partyjną, a we wtorek zostać wybranym w skład PKW. Sędziowie z definicji nie byli osobami należącymi do partii politycznych. Kończąc pragnę powiedzieć, że państwo, jako PiS w tym ciele będziecie posiadali większość. Wprowadzicie trzech przedstawicieli wybranych przez parlament. Julia Przyłębska przyśle waszego, dobrze sprawdzonego towarzysza. Dokończenie zamachu na niezawisłe sądy w Polsce zaowocuje również tym, że przedstawiciel NSA również będzie sprzyjał PiS. Będziecie mieli większość. Od tego zacznie się całe zło, o którym mówimy od kilku dni. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję. Czy pan poseł składał poprawkę?

Poseł Mariusz Witczak (PO):
Tak, pani przewodnicząca. Na początku powiedziałem, że w imieniu grupy posłów składam poprawkę o wykreślenie tego niezwykle szkodliwego przepisu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Przepraszam, tak jest. Profesor Chmaj, bardzo proszę.

Radca prawny Marek Chmaj:
Bardzo dziękuję. Pani przewodnicząca, szanowni państwo, przepis, który jest teraz przedmiotem naszej dyskusji rzeczywiście jest bardzo szkodliwy. Państwowa Komisja Wyborcza nie jest wprawdzie organem konstytucyjnym, ale od roku 1989 stała na straży wyborów przeprowadzanych zgodnie z konstytucyjnymi zasadami. Skład sędziowski PKW gwarantował, że organ ten będzie apolityczny. Zmiana, którą tu państwo proponują dotyczy upolitycznienia kolejnego organu władzy publicznej. Zwracam państwa uwagę na § 4a, gdzie wskazano, że kandydatów na członków PKW, powoływanych na podstawie § 2 pkt 3 wskazują kluby poselskie, z tym, że liczba członków musi odzwierciedlać proporcjonalnie reprezentację klubów poselskich w Sejmie. Ten przepis szanowni państwo, to targ

polityczny. Chcą państwo wprowadzić nim do Kodeksu wyborczego regulację, która daje większości sejmowej legalną możliwość obsadzenia większości stanowisk w PKW. Nigdy nie uwierzę, że upolityczniona w ten sposób PKW będzie lepiej pracowała niż składająca się z sędziów. Jeszcze jedno – jeśli raz zepsujemy ten konstytucyjny organ państwa, możemy otworzyć furtkę do niszczenia prawa wyborczego w przyszłości. Po kolejnych wyborach można po raz wtóry zmienić ustrój PKW. Można utrzymać upolitycznienie tego bardzo ważnego w procesie wyborczym organu. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie panu profesorowi. Głos mają pan poseł Jaskóła, a następnie pan poseł Matusiewicz. Zapisywałam zgłoszenia w kolejności. Pan Protas i pan Kierwiński są zapisani.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, to jeden z przepisów najbardziej zagrażających wolności wyborów. Dodatkowo wprowadza taki mechanizm, który jest nam całkowicie obcy. Dlatego składamy trzy poprawki. Dwie są już złożone. Chciałbym, aby potraktować je sekwencyjnie. Pierwsza dotyczy usunięcia całej zmiany pięćdziesiątej pierwszej w art. 157 pkt 3. Niestety nie mam na to nadziei. Pojawia się tu słowo „proporcjonalny". W praktyce oznacza to, że Klub PiS będzie miał pięciu przedstawicieli w PKW. Nie liczę na to, że wrócą państwo do starego składu sędziowskiego, przed czym przestrzegał przewodniczący PKW, składamy dwie kolejne poprawki. Chcemy, aby nie było odzwierciedlenia proporcjonalnego, ale jeśli już to przegłosujecie, aby owa siódemka wybierana była w taki sam sposób. Proszę zwrócić uwagę na poprawki nr 10 i 11, które złożyłem na państwa ręce, zmiany w § 2 pkt 3 – siedem osób mających kwalifikację do zajmowania stanowiska sędziego, wskazanych przez Sejm większością 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów. Poprawka nr 11 mówi o 3/5. Dlaczego tak? Chodzi o to, aby zabezpieczyć przed targami politycznymi i osiągać konsensus. Jeśli chcą państwo wprowadzić rozwiązanie, w którym siedmiu członków PKW będzie wybierał Sejm, niech robi to najwyższa większość parlamentarna – 2/3 zwane większością konstytucyjną o tym decyduje. Bardzo dziękuję. To jest oficjalne stanowisko Klubu Kukiz. Nie wiem jak zostaną poddane pod głosowanie te sekwencyjne poprawki.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo panu posłowi. Głos ma pan poseł Andrzej Matusiewicz. Bardzo proszę.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo myślę, że w tej dyskusji najpierw powinniśmy odpowiedzieć sobie na pytanie, jakie systemy administracji wyborczej obowiązują w innych krajach europejskich. Przeważa system rządowy. Ministrowie spraw wewnętrznych wyznaczają całą administrację wyborczą, od komisji najwyższej, po terenowe. Tak jest w Niemczech, Francji, Austrii, Grecji, na Cyprze, w Belgii i w Holandii. Oczywiście jest też system mieszany, częściowo sędziowski, częściowo administracji rządowej. Co ciekawe, jest on w młodych demokracjach, jak Bośnia i Hercegowina, Czarnogóra, Litwa. Jest też system wyłącznie sędziowski – w Polsce i we Włoszech. Chcemy odejść od tego systemu. Uważamy, że bezstronność i apolityczność zapewnią również urzędnicy wyborczy. Sędziowie powinni przede wszystkim orzekać. Oczywiście będą delegowani przedstawiciele z Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego i Trybunału Konstytucyjnego. To nie powinno budzić takich emocji. Wprowadzamy standardy europejskie do naszego kodeksu wyborczego. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo panu posłowi. Pan poseł Jaskóła zabierze głos później, miał trzy poprawki, więc należy mu się jeszcze minuta. Mamy jednak kolejność, poczeka pan, panie przewodniczący? Pan Paweł Zdun, bardzo proszę.

Przewodniczący KRK RKW Paweł Zdun:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, po pierwsze Ruch Kontroli Wyborów z radością wita pójście w stronę demokratyzacji Państwowej Komisji Wyborczej. Nasze

zdziwienie budzi ten rozdział na ważniejszych i mniej ważnych. Przewodniczący i wiceprzewodniczący mają być wybierani na 9 lat, a cała reszta tylko na kadencję Sejmu. Dlaczego nie cała dziewiątka wybiera spośród siebie przewodniczącego i wiceprzewodniczącego? Dlaczego skład tego najwyższego gremium nie może być podobny do komisji okręgowych i równie demokratyczny? Zgadzam się całkowicie z posłem Matusiewiczem, że dobrze iść w stronę odsędziowienia. Proponujemy odsędziowienie i wyregulowanie warunku, aby były to osoby ze środowiska sędziowskiego. Dobrze, że dopuszcza się też asesorów, ale może warto zrezygnować z tego wymogu? Wyższe wykształcenie humanistyczne i techniczne ma dziś znacznie więcej osób niż przed wojną, czy na początku PRL. Myślę, że warto zaufać zdrowemu rozsądkowi i wykształceniu innych Polaków, a nie tylko sędziów.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pani Krystyna Łazor, bardzo proszę.

Koordynator Prawny RKW Krystyna Łazor:

Szanowni państwo, w imieniu Ruchu Kontroli Wyborów chciałam podziękować za możliwość wystąpienia. Proszę, aby z poprawek 1a i 3, dotyczącej siedmiu osób usunęli państwo przepis „mających kwalifikację do zajmowania stanowiska sędziego”. Chcemy, aby ten przepis brzmiał „Siedem osób wskazanych przez Sejm”. O co chodzi? Do tej grupy należy dopuścić społeczeństwo. Pragnę zwrócić, uwagę, że gdyby pan sędzia Hermeliński miał w składzie swojej komisji np. informatyka, byłby on w stanie ocenić jakość przygotowania systemu komputerowego i wyjaśnić sędziemu Hermelińskiemu, że poprawki, które państwo wprowadzają nie są tak kasandryczne i są możliwe do wprowadzenia w zmodyfikowanym systemie informatycznym. Dlatego bardzo proszę o nie zawężanie tych 7 osób do ludzi wyłącznie z kwalifikacjami sędziowskimi.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan doktor Zbieranek.

Członek zespołu w Biurze RPO Jarosław Zbieranek:

Szanowni państwo, rzecznik praw obywatelskich zdecydowanie negatywnie oceniał zamysł odejścia od obecnego sędziowskiego modelu PKW – najwyższego organu wyborczego, który gwarantuje bezstronność, apolityczność i profesjonalizm. Co ważne, ten model sprawdził się i prowadził do separacji od bieżących wydarzeń i napięć politycznych składu PKW. Obawiamy się, że obecnie proponowane rozwiązania mogą spowodować, że na prace PKW będą miały przełożenie różnego rodzaju sojusze, przesilenia, bieżące kwestie polityczne. Negatywnie wpłynie to na realizację praw wyborczych obywateli. Chciałbym podkreślić, że obecny model sędziowski jest dobrze oceniany w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego i Naczelnego Sądu Administracyjnego. Nie ma żadnych podstaw i przyczyn, aby od niego odchodzić. Sposób organizowania wyborów jest dobrze oceniany przez OBWE. W raporcie z 2015 roku z wyborów do Sejmu i do Senatu OBWE bardzo wyraźnie podkreśliła, że wybory te zostały przeprowadzone w profesjonalny, przejrzysty sposób. Chciałbym również podkreślić, że oprócz tego, iż PKW stoi na straży prawa wyborczego i podejmuje decyzje dotyczące wyborów, podejmuje decyzje dotyczące finansowania partii politycznych. Rozwiązania, które są proponowane mogą doprowadzić do sytuacji, że ugrupowania mogą być sędziami we własnej sprawie. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Głos ma pani poseł Lidia Burzyńska.

Poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, po raz czwarty spotykamy się, aby procedować zmiany projektu ustawy. Gdybyśmy chcieli zliczyć słowa wypowiadane przez posłów opozycji o upolitycznieniu, poszlibyśmy w dziesiątki. Zmiana 51 w art. 4 mówi „W skład Państwowej Komisji Wyborczej wchodzą: jeden sędzia z Trybunału Konstytucyjnego, jeden z Naczelnego Sądu Administracyjnego, siedem osób mających kwalifikację do zajmowania stanowisk sędziowskich wskazanych przez Sejm”. Po § 4 dodaje się § 4a-4d z tym, że w § 4b „Liczba członków powołanych w skład Państwowej Komisji Wybor-

czej spośród wskazanych przez jeden klub poselski nie może być większa niż 3”. Wcześniej napisano, że ta liczba musi odzwierciedlać proporcjonalnie reprezentację klubów poselskich w Sejmie. Proszę państwa, mam jedną maleńką uwagę. Zmiany dokonywane w PKW mają wejść w życie w 2019 roku, czyli po wyborach parlamentarnych. Zakładają państwo, że większość będzie po stronie PiS. Proszę o tym nie zapominać. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo serdecznie dziękuję, pani poseł. Głos ma pan poseł Protas.

Poseł Jacek Protas (PO):

Pani poseł, powtórzę pani jeszcze raz, że jest to nie tylko próba, ale absolutne upolitycznienie PKW. To zamach i bardzo złe zmiany Kodeksu wyborczego, ale i podstaw demokratycznego państwa. Pani poseł, nie jest ważne czy po 2019 roku będzie rządziła Platforma Obywatelska, PiS czy jakakolwiek inna partia. Czy potrafi pani to zrozumieć? Ta instytucja musi być niezależna od polityków, obojętnie kto ma większość sejmową. To nie jest takie trudne do zrozumienia. Ten organ był odpolityczniony, dlatego że w jego skład wchodzili sędziowie, którzy z założenia są apolityczni. Nie ma żadnej podstawy merytorycznej, aby wprowadzać takie zmiany. Złożyłem poprawkę, aby wykreślić ten punkt w całości, bo to zmiana bardzo szkodliwa, to uderzenie w podstawy demokratycznego państwa prawa.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Szanowni państwo, chciałam tylko przypomnieć, że skoro w tej zmianie mamy przepis o siedmiu osobach mających kwalifikacje do zajmowania stanowiska sędziego, wskazanych przez Sejm, pamiętajmy, że wszyscy sędziowie są apolityczni. Doskonale to państwo wiedzą. Głos ma pan Jaskóła, zgodnie z umową, gdyż zgłaszał trzy poprawki, przysługuje mu jeszcze minuta. Bardzo proszę, panie przewodniczący.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Szanowna pani przewodnicząca, zwrócę uwagę państwa na dokument, który w 2015 roku Senat, Biuro Analiz i Dokumentacji, Zespół Analiz i Opracowań Tematycznych nam wydały. To 113 stronicowe opracowanie procedur wyborczych w krajach europejskich. Przyznam, że tworzymy szczególną hybrydę tego ustroju wyborczego. W normalnych krajach, w których stosuje się – teraz będą się państwo uśmiechali – system jednomandatowych okręgów wyborczych, coś takiego, jak Państwowa Komisja Wyborcza, czyli relikt PRL, nie istnieje. Przed panem Hermelińskim byli tam różni ludzie, leśne dziadki w stylu nominatów pana generała Jaruzelskiego. W normalnym kraju, przy jednomandatowych okręgach wyborczych, gdybyśmy mieli 460 okręgów i tak wybierali parlamentarzystów, cały proces liczenia głosów odbywałby się na dole, w obwodach i okręgach. Wyniki są przekazywane tylko i wyłącznie obywatelom. Jeśli jest jakaś instytucja, która chce sobie wyciągnąć te wyniki, to robi. U nas potrzeba centralnego ciała, my chorujemy wszyscy na centralizm. Dlatego modyfikują państwo jedynie, że PKW może być taka lub inna. Niestety my też musimy, bo i tak nas przegłosujecie. Skład parlamentu i tejże Komisji jest ciągle proporcjonalny. W każdej komisji są parytety. To choroba braku jednomandatowych okręgów wyborczych. Skład tej Komisji był z góry znany i wynik 9 do 6-7-8 jest stały. Dokładnie tak samo będzie w PKW, czy państwa to dziwi? Brak jednomandatowych okręgów wyborczych niszczy system wyborczy. Dziękuję serdecznie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję panu przewodniczącemu. Głos ma pan poseł Szymon Szynkowski vel Sęk.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):

Dziękuję pani przewodniczącej. Szanowni państwo, wydawałoby się, że to, iż odsuwamy wprowadzenie tych przepisów w czasie po roku 2019 powinno jasno dać państwu do zrozumienia, że intencją jest zmiana struktury Państwowej Komisji Wyborczej. Nie ma tu żadnych dodatkowych intencji natury politycznej. Państwa to nie przekonuje. Może podam argument, który państwa przekona. Odwołam się do tego, z czego wynika propozycja zapisana w kodeksie. Zwracam państwa uwagę na wytyczne Komisji Weneckiej przyjęte na 55 sesji plenarnej w Wenecji 5-6 lipca 2002 roku. Centralna komisja

wyborcza powinna zawierać: co najmniej jednego członka reprezentującego sądownictwo, przedstawicieli partii politycznych obecnych w parlamencie, które otrzymały określony procent głosów. Osoby te winny mieć kwalifikacje w sprawach wyborczych, równo reprezentowane na bazie proporcjonalności. Państwowa komisja wyborcza może zawierać przedstawiciela ministerstwa spraw wewnętrznych oraz przedstawicieli mniejszości narodowych. Szanowni państwo, wczytajcie się w te wytyczne Komisji Weneckiej. Zobaczycie, że to dokładnie model, zalecany w tych wytycznych dla centralnej komisji wyborczej. Ma być więc co najmniej jeden przedstawiciel sądownictwa oraz przedstawiciele partii reprezentowanych proporcjonalnie w parlamencie. My sobie tego nie umyśliliśmy, ale bazujemy na modelu zaproponowanym przez Komisję Wenecką. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Teraz głos zabierze pan poseł Kierwiński.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Bardzo wzruszające jest to, że kolejni posłowie Prawa i Sprawiedliwości powołują się na Komisję Wenecką i wzorce europejskie. Szkoda panie pośle, że z Komisją Wenecką nie rozmawialiście wtedy, gdy demolowaliście Trybunał Konstytucyjny, gdy demolujecie sądy. Szkoda, że standardów europejskich nie szukacie w tym zakresie, panie pośle Matusiewicz, zarówno jeśli chodzi o Sąd Najwyższy, jak i Trybunał Konstytucyjny. Ta zmiana jest jedną z fundamentalnych prób upolitycznienia PKW w tym projekcie ustawy, jeśli nie jest najważniejsza. Tym sposobem domykacie niejako ciąg technologiczny przejęcia władzy nad wszystkimi niezależnymi instytucjami. Zdemolowaliście prokuraturę, Trybunał Konstytucyjny, teraz chcecie zdemolować Sąd Najwyższy, który jak wiemy ma bardzo istotny wpływ na wybory, bo stwierdza ich legalność. Chcecie jeszcze wziąć komisję wyborczą. W państwie rządzonym przez Prawo i Sprawiedliwość nie ma miejsca na jakiekolwiek ciało niezależne od polityków. Ostatnie zdanie, pani przewodnicząca. Złożyliśmy poprawkę. Zakładam, że nie znajdzie ona poparcia i dlatego proszę, aby był to wniosek mniejszości.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

To poprawka, którą zgłosił poseł Witczak. Bardzo proszę, panie pośle, jedno zdanie odnośnie do tej poprawki, bo pan wykorzystał wcześniej swój czas.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Dziękuję serdecznie, pani przewodnicząca. Problem szanowni państwo polega na tym, że nawet jeśli odkładacie w czasie zmiany w PKW, nasza poprawka daje Polsce bezpieczeństwo, że wybory nie będą fałszowane i komisja będzie działała na dotychczasowych, bezstronnych zasadach. Wystarczy, że jedną poprawką w Senacie przesuniecie daty i będzie tak, jak w przypadku różnych inicjatyw prokuratora Piotrowicza. Nie było pewnych zasad na stole, a później pojawiały się przy różnych okazjach. Nie mamy zaufania, czy państwo tych terminów nie zmienią. Nie mówię już, że *vacatio legis* po wejściu tej ustawy w życie będzie sobie biegło i będziecie mogli wrócić do tej kwestii przy każdej okazji, traktować ją jako techniczną i zmieniać zasady. Nie mamy zaufania w zakresie tych rozwiązań. Na zakończenie pragnę powiedzieć, że pod rządami tej ustawy przejmują państwo Krajowe Biuro Wyborcze, które będzie sprawowało pieczę nad całą administracją wyborczą w województwie i w powiatach. Osiągnięcie ten cel upolitycznienia wyborów, czyli mówiąc potocznie ich PiSyzacji.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie pośle, udzieliłam panu głosu i miał się pan odnieść do poprawki, a nie przedstawiać wystąpienie polityczne. Bardzo proszę, głos ma pan Wójcik, a po nim pan poseł Dzikowski.

Ekspert ZMP Marek Wójcik:

Wysoka Komisjo, pragnę powiedzieć, iż również jestem zdania, że to niewłaściwa, szkodliwa propozycja. Zacząłem zastanawiać się po co państwo ją wprowadzają. Zajrzałem do uzasadnienia i do Kodeksu dobrych praktyk wyborczych Komisji Weneckiej. Rzeczywiście, uwzględniają państwo pewne elementy z tego kodeksu, ale wybiórczo. Prze-

czytam państwu, aby nie było wątpliwości. „Stosowanie prawa wyborczego musi leżeć w gestii bezpartyjnego organu. Tam, gdzie brak jest długotrwałej tradycji niezależności władz administracyjnych od tych, którzy władają siłą polityczną – muszą być powołane na wszystkich szczeblach niezależne, bezpartyjne komisje wyborcze, poczynając od szczebla krajowego do poziomu lokalu wyborczego". Uwzględniają państwo również część sugestii w zakresie składu, ale nie dajecie gwarancji udziału mniejszości narodowych. Państwa propozycja jedynie w uzasadnieniu mówi o tym, że jeden klub będzie miał nie więcej niż 3 kandydatów, ale nie wynika to z przepisów ustawy. Licząc na to, że Biuro Legislacyjne zechce również wypowiedzieć się w tej kwestii zwracam uwagę, że mamy do czynienia z dwoma przedziwnymi przepisami. Zastrzeżenie, że członek PKW nie może prowadzić działalności publicznej niedającej się pogodzić z pełnioną funkcją – co to jest, jak to można interpretować, aby nie było wątpliwości czy ktoś spełnia ten wymóg, czy nie? Komisja Wenecka nie nakazuje, aby funkcję przewodniczącego PKW ustawowo przekazywać w ręce sędziego wskazanego przez Trybunał Konstytucyjny. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pan poseł Waldy Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Dziękuję. Pani przewodnicząca, szanowni państwo, Państwowa Komisja Wyborcza z natury powinna cechować się profesjonalizmem, gdyż wydaje wytyczne, określa ramy, w których powinny być przeprowadzane wybory. W związku z tym powinna cechować się profesjonalizmem prawniczym. Powiedział ktoś, że w PKW zabrakło informatyka. Chciałem przypomnieć, że organem wykonawczym PKW jest Krajowe Biuro Wyborcze, a PKW jest jedynie organem najwyższego stopnia zaufania publicznego. Polski model ustroju PKW jest oceniany w Europie, jako jeden z najlepszych. Jest apolityczny. Przeczytał pan wytyczne Komisji Weneckiej. Polski ustrój PKW jest najbliższy ideałowi. Psucie tego jest niepoważne. To powinni być ludzie apolityczni, cechujący się wielką wiedzą i doświadczeniem prawniczym. Psucie tego dobrego organu, który czuwa nad prawidłowością wyborów jest nieporozumieniem i jest szkodliwe. Piramida wyborcza zaczyna się od urzędnika wyborczego, komisarza, wojewódzkiego, powiatowego, a na końcu jest Krajowe Biuro Wyborcze. Dlatego nie trzeba od razu przejmować PKW. Wyborami w kwestiach wykonawczych zarządza KBW. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Zgłoszeni są poseł Zgorzelski, Szymański i Horała. Ponieważ poseł Zgorzelski się już wypowiadał, myślę że wystarczy mu 30 sekund. Bardzo proszę.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Chciałem jedynie panu posłowi Szynkowskiemu vel Sękowi odpowiedzieć, że mówienie o czystych intencjach w przypadku, gdy robicie zmianę przepisów wyborczych przed wyborami samorządowymi to czysta hipokryzja. Gdyby intencje były czyste, zastosowalibyście je od 2019 roku. Cytowanie przez pana Komisji Weneckiej może zakończyć się dla pana niezbyt dobrze. Zacytuję kolejny fragment z Kodeksu dobrych praktyk wyborczych Komisji Weneckiej. „Wyłącznie przejrzystość, bezpartyjność i niezależność od motywowanych politycznie manipulacji może zapewnić właściwe administrowanie procesu wyborczego, poczynając od okresu przedwyborczego do końca procesu uzyskania wyników". Zatem im mniej nominatów politycznych, tym lepiej.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Poseł Szymański – bardzo proszę.

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Dziękuję serdecznie. Szanowni państwo, ten model niezależności administracji wyborczej od władz państwowych, który ewidentnie próbujecie zaserwować Polakom nie jest czymś nowym nie tylko na gruncie prawa europejskiego, ale też na gruncie prawa polskiego. Od lat 20. ubiegłego wieku było zapisane, że najwyższe władze wyborcze w Polsce są złożone z sędziów. Spośród jakich innych osób mogą być złożone te władze, aby gwarantować apolityczność i niezależność w podejmowaniu decyzji? Model, który państwo

proponują również funkcjonował w Polsce, między 1946 a 1989 rokiem, kiedy skład PKW uzupełniany był funkcjonariuszami politycznymi, którzy mieli realizować jedyną słuszną politykę partii. Dlatego moim zdaniem to nowe PKW ma wam zagwarantować wybory. Żaden to argument, że to zmiana proponowana po 2018 roku. Nikogo to nie powinno dotyczyć. Łapy precz politykom od wolnych wyborów. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Szanowni państwo, teraz głos zabiorą pan poseł Horała, pan Cioska z Ruchu Kontroli Wyborów, a całość podsumuje poseł wnioskodawca Łukasz Schreiber. Bardzo proszę, a następnie przystąpimy do głosowania.

Poseł Marcin Horała (PiS):
Muszę się odnieść do tych wszystkich wypowiedzi typu „łapy precz politykom od wolnych wyborów", że to „naruszanie demokracji i podstaw państwa prawa". Naprawdę, szanowni panowie, kupcie sobie bilety i pojedźcie do Niemiec, Francji, Belgii, Holandii i załóżcie tam komitety obrony demokracji, bo tam dopiero jest upolitycznienie, bo MSW organizuje wybory. Odpowiadając na zarzuty ze strony PSL, że model kreowania PKW z przedstawicielami formacji politycznych miał miejsce od roku 1946, zwracam uwagę, że wówczas w Polsce mieliśmy również urząd prezydenta, o zgrozo Sejm. Powinni państwo wnioskować o likwidację tych organów, bo w tych strasznych czasach takie instytucje były.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Prezydenta Bieruta.

Poseł Marcin Horała (PiS):
Zwracam uwagę, że w obecnym kształcie PKW są trzej przedstawiciele Sądu Najwyższego, który później ma rozstrzygać o ważności wyborów i protesty, w tym na działanie PKW, w której siedzą ci sami sędziowie lub ich koledzy ze składu Sądu Najwyższego. Obecna sytuacja w tym aspekcie rodzi poważne podejrzenia o bezstronność rozstrzygania.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie panu posłowi. Głos ma pan Cioska z Ruchu Kontroli Wyborów.

Wiceprzewodniczący KRK RKW Tomasz Cioska:
Dzień dobry państwu, spóźniłem się, więc witam wszystkich. Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, Ruch Kontroli Wyborów jest zdecydowanie za uspołecznieniem, a w tym przypadku za upolitycznieniem organizacji i przeprowadzania wyborów. Nie rozumiem, dlaczego partie opozycyjne nie chcą brać udziału w procesie wyborczym. To dla nich najlepsza kontrola nad tym, co się dzieje, a nie oddawanie całego procesu w ręce sędziów. To nasze poważne zastrzeżenie do projektu, że w dalszym ciągu w skład PKW mają wchodzić przedstawiciele korporacji prawniczych. Cieszy nas odsunięcie Sądu Najwyższego od PKW, to słuszny ruch, który zapewnia kontrolę nad procesem. Bardzo niedobrze, że w dalszym ciągu mają to być nominaci-sędziowie. To powinni być przedstawiciele partii politycznych, analogicznie jak wprowadzają państwo w komisjach okręgowych. Dlaczego nie można tak zrobić w PKW? Jeśli są państwo zainteresowani, możemy zaproponować schemat uwzględniający specyfikę sejmową – partii obecnych w Sejmie oraz otrzymujących dotację, w przypadku gdyby była parzysta liczba członków, można ich dobrać z partii pozaparlamentarnych, a otrzymujących dotację, wybrać jednego przedstawiciela, aby zachować właściwe proporcje. To bardzo ważny postulat, aby sędziów odsunąć od procesów wyborczych, poza sprawowaniem funkcji przewodniczącego, którą akceptujemy. Przewodniczący i wiceprzewodniczący, jako sędziowie, ale reszta z partii politycznych. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Pan poseł wnioskodawca Łukasz Schreiber ma głos.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):
Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, wydaje się, że to zmiana na tyle ważna, iż należy się jej kilka słów odniesienia w zakresie padających zarzutów. Z przykrością odnotowuję,

że po raz kolejny mamy do czynienia z jakąś próbą robienia awantury w sytuacji, gdy te zmiany idą nie tylko w kierunku zaleceń Komisji Weneckiej, o czym mówił pan poseł Szynkowski vel Sęk, ale również zapobieżenia sytuacjom i oskarżeniom, jakie pojawiały się w toku prac tej komisji. Państwo niejednokrotnie twierdzili, że proponowane w tej ustawie zmiany mogą doprowadzić do tego, że wybory nie będą uczciwe. Aby zapewnić transparentność procesu wyborczego, aby takie zarzuty nie mogły się pojawiać, ta zmiana jest ważna. Jest też istotna, dlatego iż zakłada, że na początku każdej nowej kadencji Sejmu wybierani będą nowi przedstawiciele. Kadencja przedstawicieli Trybunału Konstytucyjnego i Naczelnego Sądu Administracyjnego jest znacznie dłuższa. W naszym przekonaniu to dobre rozwiązanie.

Zarówno z ust pana profesora Chmaja, jak i wielu przedstawicieli opozycji padały słowa o upolitycznieniu. Chciałbym zwrócić uwagę Komisji, że od wielu lat mamy do czynienia ze skrajnie upolitycznionym Trybunałem Konstytucyjnym, bowiem tam w ogóle nie ma innych przedstawicieli, niż wybierani przez parlament. Dlaczego państwo dezawuujecie rolę parlamentu, którego sami jesteście członkami, tego zrozumieć nie potrafię.

Chciałbym jeszcze odnieść się do tego, jak to wygląda w innych krajach. Pan poseł Matusiewicz już mówił o tych przykładach. To jedno rozwiązanie i taką poprawkę możecie też złożyć, aby Ministerstwo Spraw Wewnętrznych lub Ministerstwo Sprawiedliwości przejęło kontrolę i przygotowanie tego procesu i zastąpiło PKW. To jest model, który funkcjonuje we Francji, Niemczech, Finlandii, Grecji, na Cyprze, w Belgii, Holandii i iluś innych państwach. Ten model jest podobny do tego, który proponujemy, jaki funkcjonuje w drugiej części krajów Unii Europejskiej. Na Łotwie i na Słowacji są to tylko przedstawiciele wybierani przez partie polityczne. W Portugalii, Hiszpanii mamy do czynienia z systemem mieszanym. W skład komisji wchodzą przedstawiciele wybierani przez parlament oraz delegowani przez te, czy inne środowiska sędziowskie.

Pan poseł Jaskóła lubi mówić o krajach, gdzie są JOW. Powiem panu jak wygląda to w Wielkiej Brytanii. Organem nadzorującym tam przebieg wyborów i referendów jest komisja wyborcza, a jej członkowie noszą miano komisarzy wyborczych.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Wszystko na poziomie okręgów.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Nie mówimy o komisji. Liczba komisarzy wyborczych wynosi od 5 do 9, z czego 4 desygnują partie polityczne reprezentowane w parlamencie, w skład których wchodzi co najmniej dwóch posłów. Czyli w skład komisji wchodzą parlamentarzyści. Trzech reprezentuje partie polityczne, reprezentowane najliczniej. Komisarzy i przewodniczących…

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

A pięciu pozostałych?

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Tam głosy liczy się na samym dole.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Bardzo pana proszę…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę pana przewodniczącego Jaskółę, aby nie przeszkadzał panu posłowi.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Panie pośle, miał pan czas na wypowiedź i słuchałem jej ze spokojem. Nie wiem dlaczego się państwo tak denerwują słysząc prawdę. Wydaje się, że trzeba głośno powiedzieć jak wygląda sytuacja w tych krajach.

Wysoka Komisjo, zaproponowane zmiany, jak słusznie zauważyła poseł Burzyńska w żaden sposób nie mogą doprowadzić – czego jak rozumiem się obawiacie, że PiS otrzyma 70% miejsc w parlamencie, jeśli miałoby być tak w nowej kadencji – do tego, że maksymalna liczba przedstawicieli rekomendowanych przez największy klub nie przekroczy trzech członków na dziewięciu. W żadnym stopniu nie wygląda to na większość. Być może ktoś jest lepszy z matematyki. Mówiąc krótko, nie ma zagrożenia, aby

mówić o jakimkolwiek upolitycznieniu i przejęciu wpływów przez największą z partii. Wręcz przeciwnie. Są to zmiany, które zapewniają możliwość wglądu i funkcjonowania wszystkim partiom opozycyjnym w to, co będzie się działo w PKW. Rekomenduję Wysokiej Komisji przyjęcie tej zmiany. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Bardzo proszę, głos ma Biuro Legislacyjne. Musimy też uporządkować poprawki, bo jest ich dużo, w zdecydowanej większości o wykreślenie. Proszę.

Legislator Wojciech Miller:

Dziękuję, pani przewodnicząca. W odniesieniu do pkt 51, chcieliśmy zgłosić kilka uwag o charakterze konstrukcyjnym. W pierwszej kolejności zwracamy państwa uwagę, że w nowym brzmieniu § 2 w art. 157 w pkt 3 w skład PKW miałoby wchodzić 7 osób mających kwalifikacje do zajmowania stanowiska sędziego, wskazanych przez Sejm. Z dalszych przepisów wynika, że osoby te będą wskazywane przez kluby poselskie. W związku z tym w naszej ocenie należałoby zrezygnować z określenia „wskazanych przez Sejm", gdyż to nie Sejm, ale kluby będą wskazywały te osoby. Tego rodzaju doprecyzowanie zasadniczo stosuje się w sytuacji, gdy Sejm w drodze uchwały powołuje osobę na określone stanowisko.

Druga kwestia dotyczy kadencji tych osób. Zgodnie z § 2c kadencja tych członków ma odpowiadać kadencji Sejmu. Zgodnie z propozycją zawartą w pkt 52 lit. d, członkostwo tych osób wygasa z mocy prawa po upływie 150 dni od dnia wyborów do Sejmu. Może pojawić się wątpliwość kiedy ta kadencja wygasa. Intencję wnioskodawców rozumiemy tak, że ta kadencja miałaby wygasać z końcem kadencji Sejmu, ale te osoby miałyby pełnić swoją funkcję do czasu powołania członków PKW w nowej kadencji Sejmu. Pod państwa rozwagę poddajemy możliwość, aby z przepisów wynikało, że kadencja tych osób pokrywa się z kadencją Sejmu i wygasa z kadencją Sejmu w trakcie której zostali powołani przez prezydenta, ale te osoby pełnią swoją funkcje do czasu powołania członków PKW, o których mowa w pkt 3, w trakcie nowej kadencji Sejmu.

Kolejna kwestia dotyczy wskazywania kandydatów na członków PKW przez kluby poselskie. W projekcie to uprawnienie ma przysługiwać klubom poselskim i tak jest wskazane. Zwracamy państwa uwagę, że na podstawie ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora w Sejmie działają również kluby parlamentarne. Wydaje się, że w tym zakresie należałoby wskazać również kluby parlamentarne jako podmioty uprawnione do tego, aby wskazywać kandydatów tak, aby nie było w tym zakresie żadnych wątpliwości.

Oczywiście te zmiany, jeśli podzielą państwo nasze uwagi, wiązałyby się ze zmianami redakcyjnymi w przepisach. Przygotowaliśmy taką propozycję. Jeśli państwo podzielą nasze uwagi, możemy ją przedstawić w sposób szczegółowy.

Ostatnia kwestia, na którą chciałem zwrócić uwagę dotyczy wskazywania kandydatów przez kluby poselskie. Przepisy w kształcie zaproponowanym w projekcie odnoszą się do takiej sytuacji, gdy w Sejmie działają tylko 2 kluby. Nie zawarto przepisów, które stanowiłyby swego rodzaju wentyl bezpieczeństwa w sytuacji, w której kluby nie zgłoszą swoich kandydatów. Co w takiej sytuacji? Oczywiście jest to kwestia merytoryczna, ale zwracamy na to państwa uwagę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Poseł wnioskodawca – czy pan Marcin Horała, a może pan Łukasz? Pan poseł Schreiber.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, jeśli chodzi o propozycje Biura Legislacyjnego, w imieniu wnioskodawców chciałbym zaproponować rozbicie tych propozycji. Są w istocie trzy. Jeśli chodzi o wykreślenie słów „wskazywanych przez Sejm", stoimy na stanowisku, że jest to wskazanie Sejmu. Kluby rekomendują osoby, ale musi być podjęta w tej sprawie uchwała Sejmu. To wskazanie Sejmu, a nie klubów. Fakt, że klub wskaże przedstawiciela nie oznacza jego automatycznego wyboru do PKW. To pierwsza kwestia. Ta pierwsza propozycja wydaje się nam bezzasadna.

Druga kwestia – zmiany w pkt 51 lit. b § 2c i nowe jego brzmienie – również stoimy na stanowisku aby pozostawić to w tej formie. Możemy mieć do czynienia z sytuacją, gdy po wyborach parlamentarnych, a przed upływem 100 dni i powołaniem nowego składu odbędą się wybory. Wydaje mi się, że ta sytuacja jest ujęta.

Bardzo cenne są uwagi Biura Legislacyjnego w zakresie pkt 51 lit. d § 4a – zamianę klubów poselskich na parlamentarne – uzupełnienie. Nie wiem, czy nie powinno to być przyjęte w drodze poprawki przez posła.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Przejmuję taką poprawkę.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

W imieniu wnioskodawców rekomendowalibyśmy przyjęcie tej zmiany.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę Biuro Legislacyjne o uporządkowanie poprawek. O ile dobrze widzę, mamy poprawki zgłoszone przez pana Witczaka, Sowę, Zgorzelskiego, Kierwińskiego i Protasa, które są tożsame. Poprawka posła Jaskóły będzie głosowana osobno, bo prosił o sekwencyjne głosowanie. Bardzo proszę Biuro Legislacyjne o wypowiedź.

Legislator Wojciech Miller:

Pani przewodnicząca, zanim wskażemy kolejność głosowana poprawek chciałbym krótko odnieść się do słów pana posła Schreibera, czyli sposobu wskazywania kandydatów przez Sejm. Po wyjaśnieniach pana posła jeszcze raz przyjrzeliśmy się tym przepisom i w naszej ocenie nie jest to jasne. Konstrukcja, która wynika z przepisów nie wskazuje momentu, kiedy Sejm miałby wybierać. Mówi się o osobach powoływanych. Rozumiem, że tak jak przedstawił to poseł Schreiber, kluby miałyby wskazywać kandydatów, następnie wybieranych przez Sejm, a później te osoby byłyby powoływane przez prezydenta na stanowiska. Uważamy, że w oparciu o te przepisy rodzi to wątpliwości. Jeśli ta konstrukcja miałaby tak wyglądać, sugerowalibyśmy jej doprecyzowanie. To wszystko, jeśli chodzi o rozwiązania.

Jeśli chodzi o poprawki, w pierwszej kolejności należałoby rozpatrywać poprawkę pana posła Jaskóły, z tego względu, iż ma ona kompleksowy charakter. Oprócz skreślenia pkt 51 zakłada również skreślenie pkt 52 i 53, a także art. 5. W związku z tym powinna być rozpatrywana w pierwszej kolejności, a następnie poprawki polegające na skreśleniu samego pkt 51. W dalszej kolejności 2 kolejne poprawki pana posła Jaskóły dotyczące zmian w ramach pkt 51 – poprawki oznaczone jako dziesiąta i jedenasta w zestawieniu, które przedstawił pan poseł Jaskóła. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy poseł wnioskodawca zechce się ustosunkować?

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, weźmiemy to pod uwagę. Jeśli dojdziemy do takiego przekonania, na dalszym etapie prac wniesiemy tego typu poprawkę. Na chwilę obecną rekomendowałbym Wysokiej Komisji przyjęcie zmiany w zaproponowanym brzmieniu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Biuro? Zaraz przystąpimy do głosowania. Wniosek formalny chciał złożyć poseł Witczak.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Dziękuję serdecznie, pani przewodnicząca. Szanowni państwo, jesteśmy zdeterminowani, aby ta szkodliwa zmiana nie weszła w życie. W sposób znaczący psuje ona system nadzoru i przeprowadzania wyborów w Polsce. W świetle wyjaśnień Biura Legislacyjnego, chciałem złożyć formalny wniosek, aby odłożyć dyskusję i głosowanie nad tym przepisem, gdyż jest tak wiele niejasności. Po uwagach Biura Legislacyjnego chcecie przegłosować przepisy, które zmieniają ustrój przeprowadzania i nadzoru wyborów w Polsce, z bardzo niejasnymi stwierdzeniami i dwuznacznymi interpretacjami dotyczącymi np. klubów poselskich. Nie mówię już o ich regulaminach, są różne kluby, które

mogą funkcjonować w różny sposób. Nie wiadomo czy sami posłowie będą mogli się zgłaszać z tych klubów. Jest mnóstwo wątpliwości i proszę o odroczenie zajmowania się tym przepisem.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Bardzo proszę, poseł wnioskodawca Marcin Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):
Również zwracam uwagę, iż po przyjęciu ustawy będzie na pewno trzeba dokonać nowelizacji regulaminu Sejmu, w którym będzie można sprecyzować tryb wyboru.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie. Szanowni państwo, złożony został wniosek formalny przez posła Witczaka. Kto z państwa jest za jego przyjęciem? (6) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (0)

Wniosek nie przeszedł. Ostatni raz poddajemy taki wniosek pod głosowanie, przed głosowaniami.

Przystępujemy do przegłosowania poprawek najdalej idących w zmianie 51 – zgłoszonych przez pana posła Sowę, Zgorzelskiego, Witczaka, Kierwińskiego, Protasa i Jaskółę. Biuro Legislacyjne?

Legislator Wojciech Miller:
W pierwszej kolejności pierwszą poprawkę pana posła Jaskóły.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Bardzo proszę. Kto jest za przyjęciem tych poprawek? (6) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (0)

Poseł Jacek Protas (PO):
Poprosimy wniosek mniejszości.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Wiedzą państwo jak złożyć wniosek mniejszości, proszę zrobić to zgodnie z regulaminem.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Szanowni państwo, przystępujemy do głosowania poprawek drugiej i trzeciej pana posła Jaskóły?

Legislator Wojciech Miller:
Rozumiem, że rozstrzygnęli państwo o pierwszej poprawce posła Jaskóły, która miała charakter szerszy od tych, które polegały jedynie na skreśleniu pkt 51. Teraz rekomendujemy przegłosowanie poprawek polegających na skreśleniu pkt 51.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Pana posła Jaskóły.

Legislator Wojciech Miller:
Rozumiem, że rozstrzygnęli państwo o poprawce posła Jaskóły, która oprócz skreślenia pkt 51 zakładała skreślenie również pkt 52, pkt 53 oraz art. 5. To poprawka dziewiąta z zestawienia pana posła Jaskóły.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Oraz panów posłów o wykreślenie całej zmiany.

Legislator Wojciech Miller:
Nie. Widocznie nie zostaliśmy dobrze zrozumiani. Poprawki polegające na skreśleniu wyłącznie pkt 51 – pana posła Sowy, Zgorzelskiego, Protasa i Kierwińskiego są jednobrzmiące, ale należy poddać je pod głosowanie osobno.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Choć wymieniałam państwa posłów wraz z panem przewodniczącym Jaskółą, poprawka pana posła Jaskóły była przegłosowana jako pierwsza.

Legislator Wojciech Miller:

Tak. Była najszersza i powinna być poddana pod głosowanie oddzielnie. Rozumiem, że państwo ją rozstrzygnęli, tak założyliśmy przed ostatnim głosowaniem. Teraz pozostałe skreślenia.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Wszystkie poprawki. Czy jest sprzeciw wobec przegłosowania wszystkich poprawek dotyczących wykreślenia zmiany pięćdziesiątej pierwszej, zgłoszonych przez posłów Sowę, Zgorzelskiego, Witczaka, Kierwińskiego i Protasa? Nie słyszę.

Teraz poprawka, którą przejął od Biura Legislacyjnego poseł Horała.

Nie, jednak głosujemy. Kto z państwa jest za przyjęciem poprawek zgłoszonych przez posłów Sowę, Zgorzelskiego, Witczaka, Kierwińskiego i Protasa? (7) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (0)

Teraz przegłosujemy poprawkę, którą przejął od Biura Legislacyjnego pan poseł Horała. Kto jest za przyjęciem tej poprawki? (9) Kto jest przeciw? (7) Kto się wstrzymał? (0)

Co robimy z poprawkami posła Jaskóły – Biuro Legislacyjne?

Legislator Wojciech Miller:

Do przegłosowania zostały dwie poprawki pana posła Jaskóły, głosowane oddzielnie.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Zachęcam państwa na 2/3 i 3/5. Bardzo przepraszam, pani przewodnicząca. Ważne jest, jak już przyjmujemy to w Sejmie, to w drodze konsensusu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Kto jest za przyjęciem poprawki 10, zgłoszonej przez pana posła Jaskółę? (7) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję.

Teraz poprawka jedenasta, którą zgłosił pan poseł Jaskóła. Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki jedenastej, zgłoszonej przez pana posła Jaskółę? (7) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję serdecznie.

Przechodzimy do głosowania nad przyjęciem zmiany 51 wraz z poprawką pana posła Horały. Kto z państwa jest za przyjęciem zmiany nr 51? (9) Kto jest przeciw? (7) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo. Informuję państwa posłów, że zmiana 51 została przyjęta. Przechodzimy do zmiany 52. Bardzo proszę, głos mają posłowie Zgorzelski, Kierwiński i Sowa.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Szanowna pani przewodnicząca, mam pytanie do wnioskodawców. Często mówicie o czystych intencjach. Gdyby one takie były, wprowadziliście zmiany, jak to się dzieje w krajach cywilizowanych, od 2019 roku, czyli od momentu, kiedy mają obowiązywać przepisy dotyczące Państwowej Komisji Wyborczej. Wszystkie inne zmiany mają obowiązywać od zaraz. Nasuwa się refleksja i proszę o rozwianie moich wątpliwości – czy nie jest czasem tak, że pozostawiacie PKW w tym składzie do 2019 roku, aby można było na kogoś zrzucić odpowiedzialność za partactwo, które wyniknie z ustanowionych dziś przepisów? Z tym pytaniem łączę mój wniosek o skreślenie tej zmiany w całości. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Kierwiński.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Dziękuję bardzo. W imieniu posłów Platformy Obywatelskiej również zgłaszam wniosek o wykreślenie całkowicie tej zmiany. Szczególnie ciekawy jest § 3, który państwo proponują. Pokazuje on wasze myślenie o tym, co robicie. Z jednej strony zaklinacie rzeczywistość, że wcale nie chodzi o upartyjnienie, aby bezpośrednia polityka miała na to wpływ. W § 3 proponujecie, gdy członkostwo w PKW wygaśnie, aby go uzupełnić, ale aby pierwszeństwo miał klub, który wcześniej desygnował na to miejsce. To jest nic innego, jak kwintesencja myślenia partyjnego. Skoro raz dana większość parlamentarna wybrała

według rekomendacji danego klubu osobę o inklinacjach politycznych, aby do końca kadencji przypadkiem nie zdarzyła się żadna zmiana. To kwintesencja myślenia o tym, jak upolitycznić PKW. Przy tej okazji mam pytanie. Co to znaczy – pierwszeństwo wskazania będzie przysługiwało klubowi poselskiemu?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Sowa, a następnie pan poseł Witczak.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, to oczywiście kolejny artykuł, który mówi o upolitycznieniu PKW. W związku z powyższym również zgłaszam poprawkę polegającą na wykreśleniu zmiany 52 w art. 4. Nie ma naszej zgody, aby skład PKW był upartyjniony. Nie ma żadnych przesłanek, które oznaczałyby konieczność całkowitej reformy PKW, w tym zakresie. Uważamy, że dotychczasowy skład, który jest reprezentacją sędziów zgłoszonych przez Trybunał Konstytucyjny, Sąd Najwyższy i Naczelny Sąd Administracyjny jest bardzo dobrym rozwiązaniem i się sprawdza. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Witczak.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Wykreślenie tego przepisu jest konsekwencją tego, iż jesteśmy wrogami upartyjnienia PKW. Brną państwo we wszystkie konfiguracje polityczne, które będą związane z życiem parlamentarnym. Posłowie, sędziowie mogą rezygnować, ugrupowania rozpadać się, pojawiać się nowe kluby. Będzie bardzo dużo bałaganu związanego z funkcjonowaniem takiego systemu, jaki będzie destabilizował funkcjonowanie PKW. Sędzia rekomendowany przez klub może zrezygnować. Może się okazać, że klubu już nie ma i nie będzie wiadomo z jakiego środowiska zgłosić kandydata. Właśnie na tym polega brnięcie w te wszystkie mechaniki polityczne związane z budowaniem partyjnego PKW. Czysty system, opierający się na rekomendacji sądów w Polsce, sędziowski, gwarantował nam spokój w tej materii. Teraz będzie bałagan.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję, panie pośle. Teraz pan poseł wnioskodawca Łukasz Schreiber.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, rozumiem że możemy mieć różne zdania, ale państwa opowiadanie o upartyjnieniu PKW, zaproponowanym w tej ustawie, to coś absurdalnego i niedorzecznego. Trudno nawet to skomentować.

Jeśli chodzi o pytania, które się pojawiają – dlaczego pierwszeństwo? Bo może być sytuacja, że dany klub przestanie istnieć. Jeśli zapiszemy, że prawo przysługuje wyłącznie temu klubowi, mogłoby się okazać, że nie ma kto zgłosić. Trzeba się ubezpieczyć na taką okoliczność. Wszystko inne zostało opisane. Jeśli klub nie istnieje, to nie istnieje. Panie pośle, każdy ma swoje interpretacje, ale nie ma powodu, aby rozumieć to w sposób inny, niż zostało zapisane. Można widzieć w tym problem. Skoro ta reforma PKW ma wejść w życie po wyborach, które odbędą się za dwa lata, których wyników na tej sali nikt nie zna, apelowałbym o spokój. Dlaczego ma mieć pierwszeństwo ten klub? Nie z powodu, o którym bajki opowiada poseł Kierwiński, o upartyjnieniu, ale dlatego, bo w innym przypadku klub opozycyjny mógłby stracić możliwość desygnowania swojego przedstawiciela do tej komisji, zwłaszcza gdy będzie miał tylko jednego członka. Wydaje się to zadbaniem o prawa opozycji. Nie jest problemem, jeśli byłby to członek większości parlamentarnej, ale klubu opozycyjnego. Rozumiem, że można wszędzie szukać dziury w całym, ale proszę sobie odpuścić w tym przypadku.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pan poseł Matusiewicz i będziemy przechodzili do głosowania. Proszę. Mikrofon nie działa?

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Dodam jeszcze, że była propozycja Biura Legislacyjnego, aby analogicznie jak w pkt 51, dodać, aby klubowi poselskiemu lub parlamentarnemu przysługiwało prawo do zgłaszania kandydatów.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Przejmę tę poprawkę Biura.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

W imieniu wnioskodawców rekomenduję przyjęcie propozycji.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Głos chciał zabrać pan poseł Matusiewicz, ale środkowy rząd nie działa. Pan poseł zrezygnował. Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Wojciech Miller:

Pani przewodnicząca, w odniesieniu do zmiany pięćdziesiątej drugiej, w nawiązaniu do uwag, które przedstawiliśmy wcześniej, jeszcze raz informujemy, że wyjaśnienia będzie wymagało kto w przypadku osób, które są wskazywane przez kluby jest podmiotem wskazującym w rozumieniu ustawy, w rozumieniu art. 158 w nowym brzmieniu. Tak jak powiedziałem wcześniej, tę konstrukcję odczytywaliśmy tak, że kandydaci są wskazywani przez kluby, a Sejm w tym zakresie nie podejmuje uchwały. Ostatnim krokiem, aby osoba wskazana przez klub poselski stała się członkiem PKW jest akt powołania przez prezydenta. W związku z tym, że w art. 158 w § 1 pkt 1 prawo do odwołania członka komisji przez prezydenta będzie przysługiwało na wniosek podmiotu wskazującego, będzie to w naszej ocenie wymagało doprecyzowania. O tej konsekwencji legislacyjnej i wskazaniu, że oprócz klubów poselskich to prawo będzie przysługiwało również klubom parlamentarnym pan poseł Schreiber i pan poseł Horała już wspomnieli.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, posłowie wnioskodawcy odnośnie do uwag zgłoszonych przez biuro – pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Do tych uwag wnioskodawcy się odnosili. Na razie zostajemy przy poprawce dotyczącej dodania klubów parlamentarnych, którą już przejąłem.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, zgłoszone zostały trzy poprawki, skreślające zmianę 52, przez panów posłów Zgorzelskiego, Kierwińskiego i Sowę. Są tożsame i głosujemy je łącznie. Kto z państwa jest za przyjęciem tych poprawek? (7) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję serdecznie.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Wniosek mniejszości poproszę, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Szanowni państwo, przechodzimy do głosowania. Jeszcze pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Musimy jeszcze przyjąć przejętą przeze mnie poprawkę Biura Legislacyjnego i rozszerzenia sformułowania „kluby poselskie" o „kluby parlamentarne".

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dobrze. Głosujemy teraz przyjęcie poprawki przyjętej przez pana posła Horałę. Kto jest za jej przyjęciem? (9) Kto jest przeciw? (8) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do głosowania za przyjęciem zmiany nr 52. Kto z państwa posłów jest za jej przyjęciem, wraz z poprawką? (9) Kto jest przeciw? (8) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo. Informuję szanownych państwa posłów, że zmiana nr 52 została przyjęta. Przechodzimy do zmiany 53. Bardzo proszę, panowie posłowie Zgorzelski, Sowa, pani Krystyna Łazor, pan poseł Jaskóła. Pan poseł Zgorzelski, bardzo proszę.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Szanowna pani przewodnicząca, mam pytanie do wnioskodawców. Jak ma w praktyce wyglądać sprawdzanie kart wyborczych przez PKW, skoro druk…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Jesteśmy przy zmianie pięćdziesiątej trzeciej, to nie ta zmiana.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Bardzo przepraszam, pani przewodnicząca. Jedno zdanie. Nie uzyskałem odpowiedzi na moje pytanie, które kierowałem do wnioskodawców. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Czy mógłby pan doprecyzować, panie pośle?

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Nie będę przytaczał go w całości, bo było długie. Chodzi o to, dlaczego równocześnie ze zmianami w kodeksie i zmianami ustrojowymi nie wprowadzamy z tą samą datą zmian w PKW.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, pan poseł Sowa.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, zgłaszam poprawkę o skreślenie zmiany 53. To naturalna konsekwencja złożonych wcześniej poprawek – 51 i 53. Aby być konsekwentnym, prawidłowy jest dotychczasowy przepis w Kodeksie wyborczym. Jest to zmiana, która dotyczy wynagrodzenia upolitycznionej państwowej komisji wyborczej.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pani Krystyna Łazor z Ruchu Kontroli Wyborów.

Koordynator Prawny RKW Krystyna Łazor:

Chciałam odnieść się do art. 160 – do następnego punktu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pan poseł Jaskóła.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, oczywiście poprawka dziewiąta, którą zgłosił Klub Kukiz znów będzie najdalej idąca. Chodzi w niej o skreślenie pkt 51, 52 i 53 w art. 4 i skreślenie art. 5. Bardzo przepraszam, ale się zagapiłem. Proszę, aby była możliwość wniosku mniejszości w zakresie poprawki dotyczącej pkt 51. Dziękuję serdecznie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Proszę, pan Paweł Zdun RKW.

Przewodniczący KRK RKW Paweł Zdun:

Wysoka Komisjo, pani przewodnicząca, bardzo proszę wszystkich o ograniczenie retoryki o polityczności PKW wedle nowego brzmienia. Otwarcie na szersze środowiska niż tylko sędziowskie i wyznaczane jedynie przez trzy gremia nie jest upolitycznieniem w tym sensie, w jakim widzą to państwo z opozycji. To otwarcie na nowe środowisko. Bardzo proszę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Bardzo proszę, pan poseł Jacek Protas.

Poseł Jacek Protas (PO):

Konsekwentnie składam poprawkę o wykreślenie całej zmiany. To kontynuacja nie tylko upolityczniania, ale upartyjniania PKW. Powtarzam to celowo, aby wszystkim się utrwaliło.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Definiuję swoją poprawkę podobnie, aby już nie zabierać czasu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Okej, poprawka. Jeszcze poseł Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Jedno zdanie, do wypowiedzi pana posła Protasa. Patrząc panu i wszystkim prosto w oczy chciałem powiedzieć, że Państwowa Komisja Wyborcza powinna cechować się najwyższym poziomem fachowości oceny prawnej. W związku z tym niech lekarz leczy, dentysta dba o zęby, a prawnicy i sędziowie, którzy są apolityczni i bliscy ideału, jeśli chodzi o kwestie swojego umocowania i profesjonalizmu. Nie ścigajmy się z organami politycznymi i innymi kandydatami. Mamy apolitycznych sędziów, profesjonalnych ludzi, których czasem ukoronowaniem kariery jest zasiadanie w PKW.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan Cioska – Ruch Kontroli Wyborów.

Wiceprzewodniczący KRK RKW Tomasz Cioska:

Panie pośle, proszę państwa, dowodem tego niezwykłego profesjonalizmu i niezależności PKW pokazało w 2014 roku. Zmuszona po tym była – to rzadki akt honorowy w Rzeczypospolitej – podać się do dymisji. Zwracam uwagę, że Krajowe Biuro Wyborcze nie podało się do dymisji i funkcjonuje w niezmienionym składzie. To byłoby na tyle, jeśli chodzi o profesjonalizm tamtej komisji. Niestety obecna komisja, którą wnioskodawcy proponują utrzymać aż do 2019 roku w niezmienionym składzie wydawała w 2015 roku wytyczne, które były wprost sprzeczne z ideą Kodeksu wyborczego. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Wojciech Miller:

Dziękuję, pani przewodnicząca. W odniesieniu do zmiany 53 chcielibyśmy zwrócić uwagę na dwie kwestie o podobnym charakterze. Zgodnie z nowym brzmieniem § 1 w art. 159 członkowie PKW pełnią swoje funkcje w komisji niezależnie od swoich obowiązków służbowych. Przepis w obecnym kształcie również formułuje taką zasadę, jednak w odniesieniu do obecnego składu sędziowskiego, wskazując że członkowie PKW pełnią swoją funkcję niezależnie od obowiązków sędziowskich. Zmiana składu PKW, jej struktury, spowoduje, że wymóg niezależności od innych obowiązków służbowych będzie rozciągała się również na inne osoby, niebędące sędziami. Dlatego mamy wątpliwość, czy ten przepis w takim kształcie jest potrzebny, czy nie powinien być zawężony tylko do osób pełniących funkcję sędziego?

Jeśli chodzi o § 1, mam uwagę o podobnym charakterze. W tej chwili ten przepis mówi o tym, że wynagrodzenie, które przysługuje członkom PKW przysługuje im niezależnie od uposażenia z tytułu pełnionej funkcji sędziego. W związku z tym, iż wszyscy członkowie PKW są sędziami, mowa jest o uposażeniu. Struktura się zmienia, czy nie powinno mówić się również o wynagrodzeniu, w związku z tym, że część członków PKW w nowym kształcie może nie pobierać uposażenia, a wynagrodzenie z tytułu pełnionej funkcji. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękujemy bardzo. Poseł wnioskodawca, bardzo proszę.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, to, że § 1 art. 159 musi być zmieniony nie ulega wątpliwości. Jest w nim przepis o pełnionej funkcji sędziego, a nie każdy będzie musiał być sędzią. To jest jasne. Czy powinno to zostać zawężone? Zastanawialiśmy się nad tym, ale doszliśmy do wniosku, aby nie robić nierówności traktowania członków PKW. Dlatego sugerowalibyśmy pozostanie przy tej propozycji. Jeśli chodzi o § 3, Biuru Legislacyjnemu chodzi o to, aby mogło być „wynagrodzenie, o którym mowa przysługuje niezależnie od uposażenia bądź wynagrodzenia wypłacanego z innego tytułu". To jest zasadne i wypadałoby to przyjąć.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Mogę to przejąć, jako poprawkę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Horała przejmuje poprawkę.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Jeszcze moje pytanie i analogiczne zadał pan Ciosek z Ruchu Obrony Wyborów.

Wiceprzewodniczący KRK RKW Tomasz Cioska:

Cioska, panie pośle.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Przepraszam.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Tak, pytanie pana posła i pana Cioska.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Przepraszam wielce szanownego pana posła, nie było moją intencją ignorowanie pytania. Jak rozumiem, stoją panowie na dwóch przeciwległych biegunach.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Wręcz przeciwnie. Pan coraz bardziej staje po przeciwnej stronie.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Ja staję po przeciwnej stronie? Nie sądzę. Propozycje są jasno zapisane. Proponujemy, by reforma PKW obowiązywała w roku 2019, po wyborach do Sejmu, aby nie sprawiać wrażenia, że głównym celem jest zmiana PKW. To jest logiczne, bo propozycja zakłada wybór na czas trwania kadencji Sejmu. Nawet z tego powodu to wydaje się zasadne. Jeśli chodzi o inne zmiany, są potrzebne, bo mają charakter techniczny. Skład PKW zmieni się dopiero w 2019 roku, po wyborach parlamentarnych, których wyniku nikt nie jest w stanie dziś przewidzieć. Znaczy, przewidzieć można, ale trudno mieć co do niego pewność. Wysoka Komisjo, to sytuacja, która wydaje się dobrym rozwiązaniem. Nie widzę tu żadnego problemu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Biuro Legislacyjne chyba już wyczerpało temat. Proszę bardzo, jeszcze pan poseł Szymański.

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Tak. Na zakończenie, szanowni państwo. Zbyt otwarcie i zbyt dużo mówią państwo o tym, że Kodeks wyborczy ma służyć politykom i partiom politycznym. Mówicie o 2018 i 2019 roku. Na Boga, Kodeks wyborczy ma służyć Polakom. Przede wszystkim ma zapewnić niezawisłość i powszechność tych wyborów. Ani jednego, ani drugiego państwo w tych zmianach nie proponujecie. Mówicie cały czas o sobie, czy to ma być w 2018, czy w 2019 roku, że ma być to zadbanie o prawa opozycji. Zadbajcie o prawa Polaków, o to, aby kodeks był zgodny z konstytucją, zapewniając bezstronność i powszechność tych wyborów. Odbieracie to Polakom. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Zgłoszonych zostało kilka poprawek. Poprawka pana posła Zgorzelskiego o wykreślenie, podobnie pana posła Marka Sowy, pana posła Protasa oraz pana posła Horały przyjmująca poprawkę Biura Legislacyjnego. Wydaje mi się, że była już przegłosowana poprawka pana posła Jaskóły. Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Wojciech Miller:

Jeśli chodzi o poprawkę pana posła Jaskóły, to skreślenie zmiany 53 było głosowane w bloku włącznie ze skreśleniem zmian 52 i 51. Nie wiem czy pan poseł oprócz tego składa poprawkę polegającą wyłącznie na skreśleniu pkt 53?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Złożył.

Legislator Wojciech Miller:

Nie odnotowaliśmy, aby pan poseł Jaskóła złożył poprawkę polegającą wyłącznie na skreśleniu pkt 53. Wydaje nam się, że nie.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Nie składałem odrębnie. Powołałem się na poprawkę dziewiątą.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Rozumiemy. Głosujemy poprawki, jako tożsame posłów Zgorzelskiego, Sowy i Protasa. Bardzo proszę, kto z państwa jest za ich przyjęciem? (5) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do głosowania nad poprawką przejętą przez pana posła Horałę, od Biura Legislacyjnego. Kto z państwa jest za jej przyjęciem? (9) Kto jest przeciw? (5) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do głosowania nad przyjęciem zmiany 53. Kto z państwa jest za jej przyjęciem? (9) Kto jest przeciw? (5) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo. Informuję państwa posłów, że zmiana 53 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany nr 54. Pani Krystyna Łazor, pan Paweł Zdun. Bardzo proszę.

Koordynator Prawny RKW Krystyna Łazor:

Dziękuję bardzo za możliwość wystąpienia. Szanowni państwo, w proponowanych zmianach tego artykułu nie znalazłam przepisu dotyczącego utworzenia centralnego rejestru wyborców. Zwracam państwa uwagę na fakt, że rejestr i spis wyborców jest bardzo ważnym elementem procesu wyborczego. Jest umieszczony w pkt 2 § 1. Po przestrzeganiu prawa jest to kolejny element procesu wyborczego. Mamy dokumenty, zgłoszenia z całej Polski, konkretne nazwiska osób, które nie powinny znaleźć się w spisach wyborców, ale się znalazły. Obecnie dochodzi do zaniedbań w zakresie prowadzenia i kontroli rejestru wyborców. W obecnie obowiązującym art. 160 Kodeksu wyborczego istnieje obowiązek sprawowania nadzoru nad prowadzeniem i aktualizowaniem rejestru wyborców przez PKW, ale ona tego praktycznie robi.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo.

Koordynator Prawny RKW Krystyna Łazor:

Bardzo proszę o jeszcze pół minuty, bo to bardzo ważne. Chciałam dokończyć myśl. Wobec tego od początku postulujemy do wszystkich organów o stworzenie takiego centralnego rejestru i aby znalazł się w Krajowym Biurze Wyborczym. Tylko to umożliwi kontrolę tych rejestrów. Obecnie PKW nie ma narzędzi do kontroli.

Na dowód naszej apolityczności chciałam jeszcze przytoczyć…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pani Krystyno, bardzo przepraszam, ale muszę być konsekwentna. Pan Paweł Zdun może dokończy.

Przewodniczący KRK RKW Paweł Zdun:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, otrzymaliśmy bardzo wiele sygnałów o tym, że jedna osoba była w 2-3 spisach, bo się przenosiła i była już w nowym spisie, a ze starego nie została wykreślona. Tylko dzięki uczciwości tej osoby, głosowała tylko raz i zgłaszała w danej komisji, że nie powinna być uwzględniona i nie była wykreślana. Centralny spis wyborców, elektroniczny, dostępny z poziomu każdej obwodowej komisji wyborczej. Mam pytanie do wnioskodawcy. Co stoi na przeszkodzie, że nie idzie się w tę stronę. Czy są jakieś przeciwskazania techniczne, ustawowe, aby wprowadzić centralny rejestr wyborców, spis dostępny z poziomu każdej obwodowej komisji wyborczej i – co bardzo ważne – aktualizowany zaraz po wydaniu karty wyborczej.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan Cioska, bardzo proszę.

Wiceprzewodniczący KRK RKW Tomasz Cioska:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, pozwolę sobie przytoczyć cytat. „W celu wymiany informacji między gminami o wpisaniu wyborcy do rejestru oraz informacji o pozbawieniu prawa wybierania konieczne jest utworzenie centralnego rejestru wyborców, prowadzonego przez PKW. Rejestr ten stanowiłby zbiór danych z gminnych rejestrów wyborców. Centralny rejestr wyborców zwiększa także możliwość nadzoru PKW nad prowadzeniem gminnych rejestrów wyborców”. Proszę państwa, to stanowisko PKW wyrażone w Moskwie – trudno – w 2013 roku, podczas konferencji. Proszę sobie wyobrazić, że zajął takie stanowisko poprzedni skład. W MSWiA mamy system „Źródło”. Dane osobowe są w systemie PESEL. Przygotowywany jest system PESEL II. Nie stoi nic na przeszkodzie, aby ten centralny rejestr wyborców wprowadzić. To bardzo ważny element bezpieczeństwa. Dodam jedno – starożytni Grecy za udział w głosowaniu osoby nieuprawnionej karali śmiercią. Nie sugerujemy tego, ale proszę zobaczyć jak ważne to było dla pierwszych demokracji na świecie.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

W Rzymie nigdy nie było demokracji.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Poseł wnioskodawca, bardzo proszę.

Głos z sali:

Czy ktoś z posłów przejmuje poprawkę z karą śmierci?

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Myślę, że ta poprawka byłaby bardzo interesująca – mówię o wzorcu greckim – ale może nie będziemy szli aż tak daleko. Każdy poseł ma prawo do przejęcia takiej poprawki. Chciałbym zupełnie poważnie odpowiedzieć w kwestii centralnego rejestru wyborców. Jako wnioskodawcy stoimy na stanowisku, że to bardzo ważna kwestia, którą należy się zająć. Nie można doprowadzić podczas tych wyborów do chaosu. W związku z tym, że może to być niewykonalne w najbliższym czasie, nie ma tego w projekcie zmian. Myślę, że intencją wszystkich sił politycznych i całego Sejmu musi być w nieodległej przyszłości wprowadzenie tego. Rzeczywiście jest to coś, co w wielu krajach funkcjonuje. Trudno w tym momencie założyć z jaką karencją to przyjąć. Nie chcę doprowadzać do sytuacji, w której co chwila będziemy coś zmieniali. Myślę, że przy jakiejś późniejszej zmianie możemy to wprowadzić i takie rozwiązanie rekomenduję Wysokiej Komisji. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Głos mają pan poseł Witczak i Biuro Legislacyjne.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Oczywiście taki centralny rejestr byłby zjawiskiem pożądanym. Szkopuł tkwi w systemie informatycznym, który powinien w tym celu zostać zbudowany. Oczywiście odpowiedzialność przy pisaniu tej ustawy za przeprowadzenie najbliższych wyborów to rzecz bardzo istotna. Warto podjąć konkretne prace w tym kierunku. Trzeba pamiętać, że centralny rejestr w różnych sytuacjach może być wykorzystany, uzupełniany, nie wyklucza

osób, które się w nim nie znajdą. To narzędzie, które byłoby bardzo dobre. Chcę jednak państwu powiedzieć, że systemy są różne. W Stanach Zjednoczonych tylko stany są organizatorem wyborów i mają rejestry. W wyborach prezydenckich czysto teoretycznie obywatele pomiędzy stanami mogą się poruszać i głosować. Jeśli złamią prawo, to są przestępcami i jest to przestępstwo federalne. W Stanach Zjednoczonych nie ma jednak centralnego systemu. U nas w Polsce powinien być, popieram to rozwiązanie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję, panie pośle. Pan poseł Piotr Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Szanowna pani przewodnicząca, mam pytanie do wnioskodawców. Jak w praktyce ma sprawdzić te karty wyborcze po wyborach PKW, skoro druk zarządza powiatowy komisarz wyborczy, jest to w dyspozycji gminy i wglądu do tych dokumentów PKW nie ma i nie powinna mieć. Mają go tylko odpowiednie organy, jak Policja i sądy. Proszę powiedzieć, jak to będzie się praktycznie odbywało. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Teraz proszę o zabranie głosu Biuro Legislacyjne.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Dziękuję. Mamy uwagę natury legislacyjnej do zmiany nr 54. Zmiana ta ma na celu uzupełnienie katalogu zadań PKW, określonego w § 1 art. 160. Należy zwrócić uwagę, że obecnie ujęte zadania w art. 160 mają charakter bardzo ogólny i są konkretyzowane w poszczególnych przepisach kodeksu wyborczego. Te dwa dodawane zadania w swoim charakterze różnią się od tych, które obecnie ten katalog już zawiera, gdyż przewidują konkretne zadania PKW. W związku z tym, z legislacyjnego, systemowego punktu widzenia należałoby raczej te przepisy zawrzeć w odrębnych jednostkach, a nie w katalogu ogólnych zadań PKW. Dodatkowo, jeśli chodzi o zmianę ujętą w lit. b – to projektowany pkt 9a – powstaje wątpliwość, jeśli chodzi o relację tego zadania z zadaniem już ujętym w tym katalogu w pkt 9 i rozwiniętym w § 2 i § 3 art. 160. W naszej ocenie, chcąc dookreślić, wskazać, że konkretne zadania PKW o charakterze informacyjnym miałyby być realizowane w terminie wskazanym w tym przepisie, chcąc ten efekt osiągnąć, należałoby poddać jakiejś korekcie § 2 i § 3, względnie pkt 9 § 1, niż przewidywać nowe zadanie, co do którego mogą powstać wątpliwości interpretacyjne jak ono koresponduje z już ujętym w pkt 9. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Poseł wnioskodawca. Proszę się odnieść do uwag Biura Legislacyjnego.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Nie ma tu konkretnych propozycji. Proponuję, w imieniu wnioskodawców, aby przyjąć propozycje w tym brzmieniu i na późniejszym etapie coś poprawimy. Jeśli chodzi o to, jak PKW miałaby to weryfikować, to jeszcze kwestia ewentualnych wytycznych, które będą opracowane. Nie widzę żadnego problemu, aby to zostało przeprowadzone.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę bardzo, pan Marcin Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Tytułem uzupełnienia, może część przepisów się państwu nie utrwaliło, bo odłożyliśmy je do dalszego rozpatrzenia. Jest zasada przechowywania tych materiałów przez archiwa państwowe i udostępniania na wniosek uprawnionych podmiotów. Ten przepis do grona uprawnionych podmiotów dodaje PKW, poza innymi, uprawnionymi z tytułu innych przepisów.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Ponieważ nie zostały zgłoszone żadne poprawki do zmiany nr 54, przystępujemy do głosowania nad jej przyjęciem. Kto z państwa jest za jej przyjęciem? (9) Kto jest przeciw? (1) Kto się wstrzymał? (4)

Dziękuję serdecznie. Informuję szanownych państwa, że zmiana 54 została przyjęta. Ogłaszam 15 minut przerwy.

[Po przerwie]

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Witamy serdecznie po przerwie. Trochę się nam przedłużyła, za co bardzo przepraszam. Szanowni państwo, kilka informacji logistycznych. Następna przerwa będzie ogłoszona o godzinie 14:20. Najprawdopodobniej – mówię to w 90% – będzie trwała do godziny 19.00. Przygotujmy się do tego i wypocznijmy. Niektórzy z nas dziś rano musieli wcześniej wyjechać. Mówię też do państwa z Biura Komisji Sejmowych, Biura Legislacyjnego, ze strony społecznej. To jest czas na przemieszczenie się, odpoczynek. Będziemy pracowali co najmniej do godziny 24.00. Jutro zaczniemy od godziny 9.00. Mamy dobry komunikat. Wiemy, że jutro jest zgromadzenie narodowe. Gros wejściówek do Sejmu będzie wstrzymanych. Po ustaleniach z komendantem Straży Marszałkowskiej – tak poinformowała nas pani Anna Osińska dyrektor BKS – komunikat ten nie będzie dotyczył gości zaproszonych na posiedzenie komisji sejmowych w dniu 5 grudnia, czyli jutro. Goście, którzy otrzymali zaproszenia – jeszcze raz przypominam, że rozesłaliśmy je do przynajmniej 80 różnych organizacji i instytucji, w tym do szefa Państwowej Komisji Wyborczej i Krajowego Biura Wyborczego.

Jestem winna państwu jedną informację. Muszę zrobić przerwę i sięgnąć po torbę. Odczytywałam państwu stanowisko PKW i KBW o tym, dlaczego nie będą uczestniczyli w pracach Komisji. Jeszcze 1 grudnia, półtorej godziny po pierwszym posiedzeniu doszło do nas stanowisko, iż w związku z komunikatem rzecznika prasowego PKW, jakie zostało przedstawione Komisji i pismem sekretarza PKW, szefa KBW „Pragniemy podkreślić, co następuje. Nie było intencją przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej ani szefa Krajowego Biura Wyborczego wycofanie się z uczestnictwa w całym procesie legislacyjnym, wiodącym do ostatecznego uchwalenia zmian w kodeksie wyborczym. Szef KBW, zgodnie z moim życzeniem opuścił drugą część piątkowych obrad Komisji, przede wszystkim z uwagi na nasilające się pod jego adresem ze strony przedstawicieli Ruchu Kontroli Wyborów inwektywy, pomówienia i bezpodstawne oskarżenia o fałszowanie wyników wyborów samorządowych w roku 2014. Sytuacja taka czyniła iluzoryczną możliwość merytorycznego i rzeczowego ustosunkowania się przez szefa KBW do propozycji wnioskodawców. Wprawdzie z ubolewaniem stwierdzamy, że żadna z przedstawionych przez PKW sugestii nie została przychylnie oceniona przez Komisję, jednakże w żadnym przypadku nie stanowi to powodu do wycofania się przedstawicieli PKW oraz KBW z uczestniczenia w następnych etapach procesu legislacyjnego. Szef KBW Beata Tokaj, przewodniczący PKW Wojciech Hermeliński".

Dziękuję bardzo. Przystępujemy do procedowania dalszej części zmian. Zmiana 55. Bardzo proszę, pan poseł Marcin Horała ma poprawkę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Tak. Szanowni państwo, poprawka do zmiany 55 polega na uszczegółowieniu § 1, który dotyczy wytycznych PKW, zgodnie z brzmieniem przedstawionym państwu w materiałach.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Biuro Legislacyjne, proszę uprzejmie.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Dziękuję bardzo. Nie mamy uwag odnośnie do poprawek pana posła w tej pierwszej części, ale mamy sugestię dotyczącą § 3. To kwestia objęta zarówno poprawką jak i projektem. Projektodawcy proponują, aby uchylić § 4, a kwestie dotyczące zasad podejmowania uchwał przez PKW przenieść do § 3. Z legislacyjnego punktu widzenia rekomendowalibyśmy pozostawienie kwestii dotyczących zasad podejmowania uchwał w § 4, oczywiście z modyfikacją, jaką projektodawcy proponują w przepisie. Nie proponujemy żadnej zmiany merytorycznej. Gdyby państwo zdecydowali się przychylić do naszej sugestii, § 3 pozostałby w niezmienionym brzmieniu, a w § 4 te wszystkie modyfikacje dotyczące kworum i zasad podejmowania uchwał mogłyby pozostać. I tak § 4 mógłby brzmieć: „Uchwały Państwowej Komisji Wyborczej…". Mam też pytanie do państwa. Czy świa-

domie nie wskazują państwo większości, jaką uchwały mają być podejmowane? Obecnie z przepisu wynika, że uchwały zapadają większością głosów przy odpowiednim kworum. Modyfikują państwo kwestie kworum, nie odnosząc się w ogóle do większości. Dokończę treść przepisu. „Uchwały Państwowej Komisji Wyborczej zapadają na posiedzeniu jawnym, w obecności co najmniej 2/3 jej pełnego składu, w tym przewodniczącego komisji lub jednego z zastępców". Aktualne pozostaje pytanie o tę większość. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Proszę, pan Marcin Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Tak. Intencją wnioskodawców nie było odnoszenie się do większości, tylko zagwarantowanie kworum. Jeśli chodzi o propozycję redakcyjną, przyjmujemy ją i pewnie powinienem to przejąć, jako poprawkę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Biuro Legislacyjne, proszę uprzejmie.

Legislator Przemysław Sadłoń:

W związku z tym rodzi się pytanie, czy tę większość chcą państwo utrzymać w przepisie, czy to świadoma rezygnacja? Wówczas nie za bardzo rozumiemy intencję. Większość, jaką podejmowane są uchwały to jedna z zasadniczych kwestii w zakresie ich uchwalania. Jeśli nie przewidują tu państwo zmian, wydaje się zasadne, aby przepis odnosił się też do większości, jaką są podejmowane uchwały, przy modyfikacji dotyczącej kworum oraz obecności przewodniczącego i zastępcy. Dziękuję.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Tak. Możemy uznać sformułowaną przez państwa poprawkę redakcyjną. Moja pierwsza dotyczy § 1 i jest czymś oddzielnym. W tej redakcyjnej możemy przeformułować § 3 i § 4 i uwzględnić tam zdanie dotyczące większości z obecnej ustawy..

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Biuro Legislacyjne, proszę uprzejmie.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Ostatnie pytanie. W proponowanym brzmieniu pojawia się przykładowe wskazanie na przypadki, w jakich uchwały są podejmowane. Jest odniesienie do § 1 i § 2. Naszym zdaniem to zupełnie zbędne. Każde rozstrzygnięcie PKW na gruncie obowiązujących przepisów ma postać uchwały. Odesłanie do § 1 i § 2 w naszej ocenie jest zbędne. To pytanie do państwa wnioskodawców, być może jest intencja, której nie dostrzegamy, powód utrzymania tego uszczegółowienia.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę bardzo, pan Marcin Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Faktycznie było to realne odniesienie do dotychczasowej praktyki. Dostrzegam to, o czym państwo mówią. Jak jest taki wymóg, dotyczy wszystkiego i nie trzeba pisać o szczególnych przypadkach. Przynajmniej na tym etapie prac legislacyjnych zostalibyśmy przy tym „w szczególności". Nie wykluczamy, że w drugim czytaniu wrócimy do tematu, aby to usunąć. Tak. Szanowni państwo, poprawka do zmiany 55 polega na uszczegółowieniu § 1, który dotyczy wytycznych PKW, zgodnie z brzmieniem przedstawionym państwu w materiałach.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Biuro Legislacyjne, proszę uprzejmie.

Legislator Przemysław Sadłoń:

To będzie chyba konkluzja tej wymiany zdań. Wobec powyższego proponujemy, aby w § 3 dodać to uszczegółowienie. Otrzymałby on brzmienie: „Państwowa Komisja Wyborcza podejmuje uchwały w zakresie swoich ustawowych uprawnień, w szczególności w przypadkach określonych w § 1 i § 2", a §4 otrzymałby brzmienie: „Uchwały

Państwowej Komisji Wyborczej zapadają większością głosów, w obecności co najmniej 2/3 jej pełnego składu, w tym przewodniczącego komisji lub jednego z zastępców, na posiedzeniu jawnym". Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. To przejmuje pan przewodniczący Horała. Ponieważ nie wpłynęły inne poprawki, głosujemy poprawkę posła Horały i poprawkę przejętą od Biura Legislacyjnego. Chciałby pan w odwrotnej kolejności?

Legislator Przemysław Sadłoń:

W związku z tym, ze poprawka zgłoszona przez pana posła Horałę obejmowała swoim zakresem również § 3, można uznać, że poprawka pana posła Horały to nowe brzmienie § 1, §3 i § 4 z uwzględnieniem poprawek Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę, kto jest za przyjęciem poprawki zgłoszonej przez pana posła Horałę? (9) Kto jest przeciw? (6) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do głosowania nad przyjęciem zmiany nr 55. Nie ma potrzeby.

Przechodzimy do zmiany 56. Bardzo proszę, pan poseł Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Proponowany wygląd § 2 może spowodować zablokowanie uchwał w sprawie wytycznych PKW. Zgodnie z tym przepisem, przysługuje skarga do Sądu Najwyższego na 7 dni przed wyborami. Może się okazać – wszystkie wytyczne wydawane są poprzez uchwały PKW, o wiele wcześniej – można to sprawdzić, takie uchwały i wytyczne się zdarzały, że są podejmowane dzień przed wyborami lub w dzień wyborów. Było to konieczne. Jeśli ten przepis się nie zmieni, wnoszę o skreślenie zmiany pięćdziesiątej szóstej. W § 7 – pewnie Biuro Legislacyjne to wychwyciło – zastępuje się wyrazem „ją" wyrazy „zaskarżoną uchwałę". Proszę, aby panowie się do tego odnieśli.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Zgadzamy się z panem posłem. Pan poseł Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Do głosu merytorycznego pana posła Waldego Dzikowskiego dodam, że może dojść do sytuacji, w której termin wniesienia skargi to 7 dni, rozpatrzenie przez sąd kolejne 7 dni i łącznie jest 14. Może to w znacznym stopniu zdestabilizować proces wyborczy. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Pan Cioska i pan Zdun. Bardzo proszę.

Wiceprzewodniczący KRK RKW Tomasz Cioska:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, wydaje mi się, że remedium na tego typu zastrzeżenia jest rozpatrywanie skarg w dwudziestoczterogodzinnym trybie wyborczym. Pozytywny jest pomysł, aby ograniczyć radosną twórczość PKW. Tego prawa powielaczowego produkowała nam ostatnio ogromne ilości. Jesteśmy za tym, aby skrócić termin na reakcję Sądu Najwyższego. Druga bardzo istotna kwestia – zależałoby nam na tym, aby w tym punkcie rozszerzyć uprawnienie do zaskarżania wytycznych – a nie uchwał – również na obserwatorów społecznych. Wytyczne to rozporządzenia do Kodeksu wyborczego. Przy tym chciałem zaznaczyć, że Ruch Kontroli Wyborów nie jest stowarzyszeniem, ani organizacją, dlatego nie lobbujemy we własnym imieniu, aby wyjaśnić z góry wszelkie zastrzeżenia.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan Paweł Zdun – RKW.

Przewodniczący KRK RKW Paweł Zdun:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, popieram ten głos. Jednym z naszych naczelnych postulatów, poza stworzeniem nowego prawa wyborczego jest to, aby jak najbardziej

ograniczyć, a najlepiej wyeliminować prawo powielaczowe, głównie uprawiane przez PKW. Te wytyczne bardzo często szły wbrew przepisom ustawy, albo były takie wytyczne, które wzajemnie się znosiły. Wybór tego, jaki przepis zostanie zastosowany pozostawał przewodniczącemu obwodowej komisji wyborczej. Jesteśmy za tym, aby jak najbardziej ograniczyć możliwości tworzenia wytycznych przez PKW, jak najwięcej uwzględnić w ustawie. Jeszcze raz podkreślam, aby nie tylko pełnomocnik komitetu wyborczego, ale też jakaś ograniczona liczba innych podmiotów mogła zgłaszać uwagi.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Horała, bardzo proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Mogę do pewnego stopnia uznać głos merytoryczny pana posła Dzikowskiego i tych posłów, którzy wypowiadali się w tym samym tonie. Musimy rozstrzygnąć między dwiema skonfliktowanymi wartościami. Uważamy, że jest pewne ryzyko zablokowania którejś wytycznej, bo treść poprzednich przepisów wskazuje, że PKW wytyczne przyjmuje w formie uchwał. Mając na uwadze pewną powagę i zaufanie do instytucji Sądu Najwyższego, który bez zbędnej zwłoki, na kilka dni przed wyborami będzie zmobilizowany i będzie starał się możliwie szybko to rozwijać, ale w szczególnie skomplikowanej sprawie musi mieć możliwość nieco dłuższego procedowania. Sądzimy, że jest to zagrożenie mniejsze, niż całkowita dowolność w działalności wytycznotwórczej przez PKW, w niezaskarżalnej. Nawet w sytuacji, w której w sposób oczywisty byłyby one sprzeczne z prawem obowiązującym powszechnie, taka działalność byłaby nie do podważenia.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, ponieważ mamy tylko poprawkę zgłoszoną przez pana posła Dzikowskiego, mówiącą o wykreśleniu tej zmiany, przystępujemy do jej przegłosowania. Kto jest za przyjęciem poprawki zgłoszonej przez pana posła Dzikowskiego? (7) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do głosowania nad przyjęciem zmiany 56. Kto z państwa jest za przyjęciem tej zmiany? (9) Kto jest przeciw? (7) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo.

Przystępujemy do zmiany 57.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Mamy jeszcze jedną niewielką wątpliwość dotyczącą tej zmiany, którą państwo przyjęli. Pan poseł Dzikowski proponował pewną korektę redakcyjną. Nie odnotowaliśmy, czy wnioskodawcy się do niej przychylili. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Tak, jest przyjęta przez wnioskodawców. Pan poseł Zgorzelski i pan Wójcik.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Pani przewodnicząca, chciałem wycofać poprawkę, która została zgłoszona do sekretariatu, dotyczącą zmiany pięćdziesiątej siódmej. Aby nie zabierać głosu po raz kolejny, chciałbym państwa przestrzec. Jeśli zostawimy przepisy w tym brzmieniu, może dojść do dużych nieprawidłowości, jeśli chodzi o system informatyczny. Państwowi informatycy mogą nie być w stanie zapanować nad nim.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Głos ma pan Wójcik.

Ekspert ZMP Marek Wójcik:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, pragnę zwrócić uwagę, że proponowane przepisy częściowo kłócą się z przyjętym art. 156 § 1. W tym kontekście pragnę zapytać, kto będzie odpowiadał za dostarczenie tych urządzeń technicznych do obwodowych komisji, które służą do obsługi oprogramowania, służącego do efektywnych czynności wyborczych. Kto będzie ubezpieczał te urządzenia i odpowiadał za ich

bieżące i sprawne funkcjonowanie. Ta sprawa nie jest jasna, a może być źródłem ogromnych problemów. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję. Pan poseł Dzikowski, bardzo proszę.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Dziękuję. Pani przewodnicząca, szanowni państwo, wydaje się, że w lit. c, w zmianie 57, w której mówi się o „pomocniczym wykorzystaniu techniki elektronicznej" – powinno być „podstawowym wykorzystaniu", ale niech już tak będzie. Mogą być używane urządzenia techniczne i oprogramowanie, którego właścicielem jest Skarb Państwa. Powinien być też przepis, że prawa majątkowe dotyczą też jednostek samorządu terytorialnego. Bez nich nie da się wykonać tego zadania.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Poseł Sowa, proszę bardzo.

Poseł Marek Sowa (N):
Pani przewodnicząca, chciałem złożyć wniosek formalny, abyśmy odłożyli ten punkt. Pani przewodnicząca, w tym czasie, wystąpiłaby do PKW, aby przygotowali nam informację, czy obecny system informatyczny w pełni zabezpiecza przeprowadzenie przyszłorocznych wyborów w oparciu o rozwiązania, które są tu proponowane. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Pan Zdun.

Przewodniczący KRK RKW Paweł Zdun:
Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, bezpośrednio odniosę się do tego, co powiedział przed chwilą pan poseł Sowa. Odradzam pytanie PKW i KBW, bo to ciała, które informatycznie są bardzo słabo zorientowane. Najlepszym przykładem jest to, że przygotowali wcześniej jakiś system informatyczny i teraz postulowali, aby nie robić większych zmian, bo nie będą w stanie przystosować systemu, który już zamówili. Chciałem podać przykład. Ruch Kontroli Wyborów w 2015 siłami kilku osób w kilka tygodni przygotował własny system informatyczny, który przyjmował nie tylko dane ze wszystkich obwodowych komisji wyborczych on-line, ale nawet można było powiesić skany protokołów wyborczych, czyli coś, czego PKW nie jest w stanie zrobić od wielu lat. Kilku informatyków przygotowało ten program. Radzenie się PKW i KBW moim zdaniem jest bezcelowe, po prostu się na tym nie znają.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję. Szanowni państwo, jeszcze pani Krystyna Łazor.

Koordynator Prawny RKW Krystyna Łazor:
Chciałam jeszcze uzupełnić. Zwracam uwagę państwa posłów, że w Krajowym Biurze Wyborczym nie mamy autorytetów informatycznych. Pani Tokaj, która nadzoruje system informatyczny z wykształcenia jest prawnikiem. Na brak kompetencji pani Tokaj zwróciła uwagę Najwyższa Izba Kontroli w 2015 roku.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Pan Dzikowski brał już udział w dyskusji. Kończy ją pan wnioskodawca Łukasz Schreiber.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):
Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Przepraszam, jeszcze pan poseł Witczak.

Poseł Mariusz Witczak (PO):
Chciałem wesprzeć apel pana posła Sowy. Jest bardzo racjonalny. Państwowa Komisja Wyborcza i Krajowe Biuro Wyborcze to dla nas właściwi partnerzy do dyskusji o systemie informatycznym i o ewentualnych uwagach, co do przepisów regulujących czynności związane z systemem informatycznym. Bardzo proszę panią przewodniczącą, aby nie

dopuszczać tak lekką ręką formułowanych oskarżeń pod kątem PKW i KBW. Efektem tego jest brak udziału PKW, które zostało oskarżone przez zaproszonych gości o fałszowanie wyborów. To sytuacja skandaliczna. Przypomnę, że mamy nową PKW, nowe KBW, po tych problemach informatycznych, które miały miejsce w 2014 roku. Nie wolno ferować takich oszczerstw. To niepoważna sytuacja. W całej rozciągłości popieram wniosek, aby od profesjonalistów, a nie od amatorów zaczerpnąć języka w tej kwestii.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję.

Przewodniczący KRK RKW Paweł Zdun:
U nas są profesjonaliści, a nie tam.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Pani Krystyna Łazor powołała się na raport NIK. Skończmy tę dyskusję. Teraz głos ma poseł wnioskodawca, który skonsumuje również wniosek formalny.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):
Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, myślę że nie ma sensu, abyśmy sobie czy innym zarzucali brak profesjonalizmu. To są uwagi zupełnie zbędne. Jeśli chodzi o samą zmianę, w imieniu wnioskodawców proszę o odłożenie jej do rozpatrzenia na koniec.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Nie będziemy występowali o opinię, gdyż KBW i PKW powinny uczestniczyć w pracach Komisji. Proszę bardzo, legislatorzy.

Legislator Przemysław Sadłoń:
Dziękuję bardzo. Mimo, iż zmiana została odłożona, chcielibyśmy przedstawić wątpliwość, jaką mamy do tego przepisu. Może będzie miało to jakieś znaczenie przy późniejszym rozstrzygnięciu. Dotyczy ona dodawanego § 3 i ostatniego w nim zdania. Posłużono się w nim pojęciem systemu. Takie pojęcie nie występuje ani w zdaniach, ani w przepisach poprzedzających. Uwaga dotyczy tego sformułowania i zastąpienia go jakimś sformułowaniem, które już w przepisach występuje. Jeśli przez system, o którym tu mowa rozumie się oprogramowanie z § 2, proponujemy aby konsekwentnie posługiwać się tym pojęciem. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Proszę państwa, przechodzimy do zmiany 58. Zgłasza się pan poseł Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Szanowna pani przewodnicząca, bardzo dziękuję za udzielenie głosu. Ponieważ instytucję komisarza wyborczego uznajemy za niekonstytucyjną, w oparciu o art. 2 i art. 15 konstytucji, zgłaszam poprawkę o skreśleniu tej zmiany w całości.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Pan Marek Wójcik, a następnie pan Mariusz Witczak.

Ekspert ZMP Marek Wójcik:
Pani przewodnicząca, z uporem będę prosił oto, o co prosiłem w piątek. Odłożyli państwo poprzednią zmianę w dyskusji, ale proszę pamiętać o poruszonej przeze mnie kwestii odpowiedzialności za dostarczenie oprogramowania i nadzorowanie jego funkcjonowania. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Poseł Witczak, bardzo proszę, a następnie pan poseł Kierwiński.

Poseł Mariusz Witczak (PO):
Również wnioskujemy o uchylenie tej zmiany i będziemy głosowali za jej wykreśleniem. Argumentacja jest taka sama, jak posła Zgorzelskiego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie. Głos ma pan poseł Kierwiński.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Tak jak powiedział pan poseł Witczak, wnosimy o wykreślenie zmiany. Uważamy, że komisarze wyborczy to określenie nieadekwatne do sytuacji. Mamy do czynienia z komisarzami politycznymi, którzy wykraczają poza ramy polskiego prawa. To, co państwo proponują jest z dużym prawdopodobieństwem niezgodne z polską konstytucją. Szkoda, że nie możemy tego zweryfikować, zasięgając opinii ekspertów w tym zakresie, ale nie ma wątpliwości, że intencja wprowadzania komisarzy wyborczych jest taka, aby Prawo i Sprawiedliwość miało większy wpływ na proces wyborczy. Oddawanie wpływu jednej partii politycznej jest elementarnie sprzeczne z jakimkolwiek duchem państwa prawa. Dlatego prosimy o wykreślenie tego przepisu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie, głos ma pan poseł Sowa.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, podobnie jak moi przedmówcy, składam poprawkę wykreślającą zmianę 58. To chyba najważniejszy element państwa propozycji upartyjnienia nadzorców wyborczych.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Horała, bardzo proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Po pierwsze, proszę posła Kierwińskiego, aby podzielił się wiedzą jak można nabyć zdolność czytania innym w myślach. Pan wie, jakie są nasze intencje, gratuluję. Chętnie poczytałbym też w pana… choć może nie koniecznie. Szanowni państwo, padły słowa, że instytucja komisarzy wyborczych jest niezgodna z konstytucją. Co państwa do tej pory powstrzymywało przed złożeniem skargi do Trybunału Konstytucyjnego na obecny Kodeks wyborczy, w którym jest instytucja komisarzy wyborczych?

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Wszystko przed nami.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Nie dyskutujemy. Jeszcze pan poseł Dzikowski. Proszę bardzo.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Pan przewodniczący Horała zmusił mnie do tego, aby odnieść się do jego wypowiedzi. Powiem panu gdzie jest ta niekonstytucyjność. Komisarze wyborczy, którzy byli poprzednio nie wchodzili w kompetencje organów stanowiących i wykonawczych. Organy stanowiące sprawy porządkowe, wyborcze, podział na okręgi i obwody realizują w postaci uchwał. Komisarze wchodzą w te kompetencje, które są zagwarantowane w konstytucji. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Zgłoszone zostały tożsame poprawki przez pana posła Zgorzelskiego, pana posła Mariusza Witczaka, którą poparł poseł Kierwiński oraz przez pana posła Marka Sowę, przegłosujemy je łącznie. Kto z państwa jest za przyjęciem wyżej wymienionych poprawek? (8) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Wniosek mniejszości.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę. Przystępujemy do głosowania nad zmianą 58. Kto z państwa jest za przyjęciem zmiany 58? (9) Kto jest przeciw? (8) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo.

Przystępujemy do rozpatrzenia zmiany nr 59. Tradycyjnie pan poseł Piotr Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Pani przewodnicząca, bardzo dziękuję za udzielenie mi głosu. W tej zmianie uwzględnione są skandaliczne przepisy, które dopuszczają drastyczne obniżenie poziomu wykształcenia komisarzy wyborczych. Wystarczy być magistrem prawa, aby być komisarzem wyborczym. Mam zastrzeżenia, czy nie jest to produkowanie kolejnych Misiewiczów? Koszty utrzymania takich komisarzy niewspółmiernie wzrosną. Co taki komisarz wyborczy będzie robił przez kilka lat, gdy nie będzie przeprowadzanych wyborów? Przecież będzie taki moment, przez 2-3 lata. Czym będą się zajmowali. Drugie, szczegółowe pytanie – w przepisach widnieje, że starosta ma zapewnić lokal. Kto ma zapewnić pozostałą obsługę? Jak będą rozkładały się koszty? Pozostałe sprawy związane z obsługą urzędników, kto realizuje? W związku z tym składam poprawkę o skreślenie tej zmiany w całości.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo panu posłowi. Pan poseł Sowa, bardzo proszę.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, mam również poprawkę, która wykreśla zmianę 59. Tak jak mówił poseł Zgorzelski, opisane są tu wszystkie zadania komisarzy wojewódzkich. Mam szereg pytań. Są państwo bardzo niekonsekwentni w przeprowadzanych reformach. W ustawie o sądzie najwyższym wpisujecie emeryturę obowiązkową 65 lat. Tu wpisano 70 lat i znosicie to ograniczenie. Można mieć 90 lat i być komisarzem wyborczym, zgodnie z tym projektem. Wprowadza się tu też obciążenia w stosunku do samorządów terytorialnych. Starostwa mają jedynie udostępnić lokal, czy też pokrywać jakieś związane z tym koszty? Z czego to zostanie sfinansowane? Tak jak wspomniałem, wnoszę o wykreślenie zmiany 59.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Tak zostało zapisane. Proszę bardzo, pan Artur Zasada.

Poseł Artur Zasada (PiS):

Bardzo dziękuję. Wspomniano już o tym, ale chciałem doprecyzować. Chodzi o § 3a – „Właściwy miejscowo starosta zapewnia warunki pracy umożliwiające prawidłowe wykonywanie zadań przez powiatowego komisarza wyborczego”. Mam pytanie, czy to będzie zadanie wykonywane w zakresie zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego. Czy nie ma potrzeby dopisania tego? Wcześniej w art. 156 był taki przepis, a w tym mam wrażenie, że go zabrakło.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Zgłosił pan pytanie. Dziękuję serdecznie. Teraz głos ma pan przewodniczący Marcin Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Chciałem zgłosić poprawkę oznaczoną numerem 18 w państwa materiałach, która niejako odpowie na niektóre ze zgłoszonych wątpliwości. W pkt a jest doprecyzowanie – mając na myśli obszar powiatu, chodzi również o miasta na prawach powiatu. W lit. b doprecyzowanie powołania przez PKW i co powinno precyzować. Pkt 3a – „W celu zapewnienia obsługi, o której mowa, szef Krajowego Biura Wyborczego zawiera z właściwym miejscowo starostą porozumienie określające w szczególności warunki organizacyjne, administracyjne, techniczne i zasady pokrywania kosztów”. Z generalnej zasady niezmienionego art. 187 Kodeksu wyborczego, obsługę komisarzy zapewnia Krajowe Biuro Wyborcze. Odpowiadając na państwa pytania i wątpliwości, środki na to będzie miało KBW i na podstawie porozumienia ze starostą będzie ustalało ewentualny zwrot, przejęcie, wykorzystanie pewnych pomieszczeń, warunków administracyjnych przez starostę i za jakim zwrotem kosztów ze strony KBW. Przyspieszam, bo czas mija. Dopisujemy w poprawce § 4 i § 5, że komisarz wyborczy nie może należeć do partii wyborczej, prowadzić działalności publicznej, która nie daje się połączyć oraz zasadę niepołączalności tej funkcji z innymi funkcjami wyborczymi. Z tego też wynika lit. e w poprawce, która określa, że w razie zaistnienia takiej niepołączalności komisarz traci swoją funkcję. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan Cioska – Ruch Kontroli Wyborów, bardzo proszę.

Wiceprzewodniczący KRK RKW Tomasz Cioska:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, chciałem państwa uspokoić. Jestem magistrem prawa i nie wybieram się na komisarza. To moja obawa, którą chciałem zgłosić państwu wnioskodawcom. Może być ryzyko takie, że nie będziemy w stanie obsadzić tylu etatów, bo nie będzie tylu prawników. Mają oni zazwyczaj inne zajęcia i niekoniecznie będą się garnęli do tego zawodu. Pytanie – czy nie powinny to być zdolne, dobrze zorganizowane osoby, które wykazały się wyższym wykształceniem. Wystarczyłoby wyższe wykształcenie. Komisarz wyborczy co do zasady nie orzeka w sprawach prawnych, a ma być dobrym organizatorem. To nie muszą być prawnicy. Proszę zauważyć, że działam wbrew mojej korporacji. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Pan Wójcik, bardzo proszę.

Ekspert ZMP Marek Wójcik:

Dziękuję. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, zgłaszam poprawkę. W pełni się zgadzam, że jako samorządy powiatowe nie mieliśmy gwarancji pozyskania środków. Dobrze, że pojawiła się taka propozycja. Mam nadzieję, że otrzymamy środki adekwatne do naszych nakładów. Chcę zwrócić uwagę panu posłowi wnioskodawcy, że w poprawce 18 nie trzeba dopisywać miasta na prawach powiatu, gdyż ustawa o samorządzie powiatowym z dnia 5 czerwca 1998 roku przesądza, że jeśli mówi się o powiecie, mówi się również o mieście na prawach powiatu.

Na zakończenie, mam prośbę aby państwo reprezentujący Ruch Kontroli Wyborów zechcieli wysłuchać pewnej opinii. W raporcie NIK jest mowa o tym, że sporządzenie nowego systemu informatycznego musi zająć co najmniej 6 miesięcy. Jeszcze jedno – patrzę na panią – przeczytam z raportu NIK. Wskazuje on na nieprawidłowości dotyczące informatyki, ale jest w nim jedno zdanie: „NIK z satysfakcją odnotowuje jednak, że w czasie kontroli doszło w KBW do szeregu pozytywnych zmian, w tym między innymi do wzmocnienia kadrowego zespołu zajmującego się informatyką, co może sprzyjać sprawnemu usuwaniu wskazanych nieprawidłowości i realizacji sformułowanych przez NIK wniosków”. Niestety nie ma tu nikogo z PKW, ale to nie oznacza, że mamy odsądzać ich od czci i wiary, wybierając z tego raportu tylko fragmenty pasujące do określonej tezy. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Teraz wypowie się pan poseł Szynkowski, a następnie pan poseł Protas.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):

Bardzo dziękuję. Muszę powiedzieć, że pan poseł Zgorzelski miło mnie zaskoczył. Postawiłbym spore pieniądze na to, że zgłosił się, aby po raz kolejny powiedzieć o partyjnych komisarzach, ale jednak pojawił się jakiś nowy argument i powiedział o Misiewiczach. Stylem mnie nie zaskoczył, ale faktem, że to nowy argument. Panie pośle, chciałbym uspokoić. Nabór będzie prowadziła Państwowa Komisja Wyborcza. Jak sądzę, Polskie Stronnictwo Ludowe, jako że od 2014 roku szefem PKW nie jest już były członek Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego, będzie prowadziło nabór w sposób, który będzie budził zaufanie nas wszystkich. Dotychczasowej polityki personalnej PKW jak rozumiem, do tej pory pan nie kwestionował, dlatego nie ma sensu w tej chwili poddawać tego w wątpliwość. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę, pan poseł Jacek Protas.

Poseł Jacek Protas (PO):

Szanowni państwo, pani przewodnicząca, w związku z tym, że jesteśmy absolutnie przeciwni odbieraniu dotychczasowych kompetencji w zakresie przygotowywania wyborów samorządom terytorialnym i przekazywania ich komisarzom, w imieniu posłów Platformy Obywatelskiej składam poprawkę przewidującą wykreślenie w całości punktu 59.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę, pani Krystyna Łazor.

Koordynator Prawny RKW Krystyna Łazor:

Chciałam odnieść się do wypowiedzi pana, który przed chwilą cytował kolejny fragment raportu NIK. Nie mam go przed oczami i nie kwestionuję tych zapisów. Z własnego doświadczenia wiem, że każda czynność dotycząca systemu komputerowego jest wielkim wyzwaniem dla PKW i KBW, łącznie z tym, że mieli problem z wywieszeniem skanów na stronie internetowej, co jest bardzo proste. Nie byli w stanie sobie z tym poradzić ani w wyborach parlamentarnych, ani prezydenckich, ani w referendum. Dlatego dla mnie Krajowe Biuro Wyborcze nie jest autorytetem w dziedzinie informatyki.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, kończymy dyskusję nad tą zmianą. Proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Dziękuję bardzo. W odniesieniu do poprawki pana posła mamy jedną sugestię do zdania drugiego § 1. Proponowalibyśmy ująć go w odrębnej jednostce i § 1 odnosiłby się do wojewódzkich komisarzy, a § 1a do powiatowych. To uwaga o charakterze legislacyjnym. Druga kwestia dotyczy przesłanki wyższego wykształcenia. W ocenie Biura Legislacyjnego lepiej oddającym tego rodzaju przesłanki byłoby bardziej precyzyjne wskazanie, jakie pojawia się w szeregu ustaw. Tytułem przykładu wskażę na przesłankę, która jest zawarta w ustawie o sądzie najwyższym. Przesłanka wyższego prawniczego wykształcenia ujęta jest w sposób następujący: „Ukończył wyższe studia prawnicze w Polsce i uzyskał tytuł magistra lub zagraniczne uznane w Polsce". W naszej ocenie to bardziej precyzyjne sformułowanie, które tę przesłankę przewiduje. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę bardzo, pan poseł wnioskodawca poprawki.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Przyjmuję uwagę redakcyjną. Jak rozumiem, to może być forma delegacji dla Biura Legislacyjnego, aby to zredagować, czy potraktować to jako poprawkę do przejęcia?

Legislator Przemysław Sadłoń:

Pan poseł mówi o przesłance wyższego wykształcenia?

Poseł Marcin Horała (PiS):

Nie. Mówię o tej pierwszej.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Legislacyjnej. Jeśli państwo się zgadzają, uwzględnimy to w sprawozdaniu.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Jeśli chodzi o wykształcenie, chcielibyśmy mieć jeszcze czas, aby się nad tym zastanowić. Jeśli będziemy mieli wątpliwości, wrócimy do tego w drugim czytaniu. Na razie prosimy o przyjęcie w tym brzmieniu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Do tej zmiany zostały złożone trzy tożsame poprawki – Piotra Zgorzelskiego, posła Sowy i posła Protasa. Głosujemy je łącznie. Kto jest za ich przyjęciem? (8) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo.

Teraz przegłosujemy przyjęcie poprawki redakcyjnej pana posła Horały. Kto jest za przyjęciem poprawki? (9) Kto jest przeciw? (7) Kto się wstrzymał? (1)

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do przyjęcia zmiany 59. Kto jest za przyjęciem zmiany nr 59 wraz z poprawką? (9) Kto jest przeciw? (8) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo.

Informuję państwa posłów, że zmiana nr 59 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany nr 60. Zgłosili się poseł Sowa, poseł Szymański.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, chciałbym złożyć poprawkę wykreślającą zmianę 60. Wprowadza ona zadania, wylicza je dla poszczególnych komisarzy. Chcę przypomnieć, że zgodnie z art. 421 Kodeksu wyborczego okręgi wyborcze są czymś stałym i nie podlegają żadnym zmianom. Bardzo wyraźnie to tu napisano. Nie zmieniają państwo tego artykułu, więc na jakiej podstawie będą państwo dokonywali zmian okręgów wyborczych. Mogę przeczytać, ale pani przewodnicząca musiałaby mi dać więcej czasu na przytoczenie art. 419 i art. 421. Zmiany granic okręgów wyborczych muszą być dokonywane najpóźniej na trzy miesiące przed upływem kadencji, jeżeli konieczność taka wynika ze zmiany w podziale terytorialnym państwa, zmiany granic jednostek pomocniczych gminy, zmiany liczby mieszkańców danej gminy, zmiany liczby radnych w radzie gminy lub zmiany liczby radnych wybieranych w okręgach. Do zmian w podziale na okręgi wyborcze, o których mowa w § 1 stosuje się przepisy art. 419. Art. 419 również mówi o tym, że podział na okręgi wyborcze jest stały. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Bardzo proszę, pan poseł Szymański.

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Szanowni państwo, w zmianie art. 167 *de facto* bardzo obszernego w państwa wykonaniu, w § 2a i § 2b sankcjonujecie komisarza powiatowego i zabieracie organom gminy prawo tworzenia i zmian w obwodach głosowania, w szczególności ustalania ich numerów granic. Jeszcze raz będziemy głośno o tym mówili, wprowadzając komisarzy politycznych. Będziecie robili wszystko, aby te wybory zawłaszczyć. Pytanie w jakim kontekście. Mam nadzieję, że nie politycznym. Zostawcie to, co należy się samorządowcom. To rady powiatów i gmin wiedzą najlepiej, jak w sposób merytoryczny przygotować wybory, a nie powiatowi, czy wojewódzcy komisarze. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pan poseł Protas.

Poseł Jacek Protas (PO):

Przede wszystkim jesteśmy przeciwni odbieraniu kompetencji samorządom terytorialnym, radom i sejmikom. Przecież to nie wójtowie, burmistrzowie, starostowie, marszałkowie arbitralnie wyznaczali obwody i okręgi do głosowania, ale rady. Zwracam państwa uwagę na pkt 9a – wydawanie decyzji w zakresie tworzenia, zmiany granic i liczby mandatów w okręgach wyborczych w wyborach samorządowych. To jest *clou* tych zmian w kodeksie wyborczym. Chcecie tak skroić okręgi, aby wyeliminować małe ugrupowania polityczne i partie, które będą cieszyły się poparciem kilkunastu procent wyborców. To jest nie do przyjęcia. Dlatego w imieniu posłów Platformy Obywatelskiej składam poprawkę o wykreślenie tej zmiany w całości.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie panu posłowi. Pan poseł Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Zmiana sześćdziesiąta, oprócz tego, że dotyczy prowadzenia dalszej działalności i rozdzielenia kompetencji pomiędzy komisarzy wyborczych wojewódzkich i powiatowych, jest niekonstytucyjna, jak już wspomnieli moi koledzy, jest sporo niedociągnięć legislacyjnych. Chciałem zapytać wnioskodawców, czy komisarz będzie wydawał postanowienia i decyzje, czy tylko decyzje, czy tylko postanowienia. Jeśli chodzi o decyzje, które były podejmowane, w poprzednim kodeksie rozstrzygane były przez komisarzy w formie postanowień. Używają państwo pojęcia wyborów samorządowych. Nie ma takiego pojęcia i nigdzie do tej pory się nie pojawiło. Proszę rozważyć te dwie uwagi.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Zgorzelski, bardzo proszę.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Szanowna pani przewodnicząca, po pierwsze, dlatego, że nie uznajemy instytucji komisarza, wywodząc wprost z konstytucji, że jest to naruszenie art. 15 i art. 2, po drugie przepisy te zawarte w zmianie 60 mają doprowadzić do tego, aby partia rządząca, poprzez stanowione przez siebie prawo mogła wpływać na wynik wyborczy. To określone dobrym pojęciem gerrymanderingu – manipulowania przebiegiem granic wyborczych, najczęściej w celu osiągnięcia korzystnego wyniku. W związku z tym zgłaszam poprawkę o wykreślenie tej zmiany w całości.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Witczak, bardzo proszę.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

No właśnie, to są te zmiany, które są treścią państwa próby upartyjnienia procesu wyborczego i organizacji wyborów w Polsce. Od partyjnego PKW, poprzez całą siatkę komisarzy partyjnych, którzy będą czuwali nad przebiegiem i organizacją wyborów w województwach i powiatach. Dochodzimy teraz do kompetencji, które są niezwykle szkodliwe i są zagrożeniem dla wolnych wyborów w Polsce. Układanie okręgów wyborczych odbywa się nawet nie tyle dzięki wójtom i samorządowcom. Oni są tylko narzędziem. Robią to wspólnoty samorządowe poszczególnych jst. Do tej pory wspólnoty lokalne miały wpływ na okręgi. Odbywało się to w ramach pewnego konsensusu, bo było poddawane kontroli ze strony rady i wspólnot. Państwo proponują arbitralne działania komisarzy, którzy będą mieli w sercu legitymację PiS.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękujemy, panie pośle. Pan poseł Jaskóła zrezygnował. Chciałam państwu posłom powiedzieć, że członkowie Prawa i Sprawiedliwości nie posiadają legitymacji. W sercu mamy miłość do naszego ugrupowania. Bardzo proszę, pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Szanowni państwo, w odniesieniu do pytania, czy to decyzja, czy postanowienie, zwracam uwagę, że przyjęta już przez Wysoką Komisję poprawka, która została w pakiecie dostarczona jako poprawka druga do Kodeksu wyborczego przewidywała zmianę we wszystkich miejscach, gdzie w ustawie przejawia się wyraz „decyzja” na wyraz „postanowienie”, w tym w pkt 60. Odnośnie tych partyjnych komisarzy, mówią państwo o wspólnocie samorządowej. To piękne słowa, ale to nie ogół obywateli, tylko na ogół rada gminy. Nieraz może się zdarzyć, że w radzie gminy większość ma ugrupowanie takie, jak Platforma Obywatelska, PSL, PiS, inne. Gdy większością radnych Prawa i Sprawiedliwości uchwalany jest podział na okręgi, jest to podział bezstronny, apolityczny i wspólnotowy? Jeśli dokona go komisarz, który nie może być członkiem partii politycznej, nie może prowadzić działalności publicznej, to wtedy to będzie upolitycznione? To nielogiczne, pomijając już kwestię tego, kto ma jakie poglądy.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję panu posłowi przewodniczącemu. Głos ma pan doktor Zbieranek, przedstawiciel rzecznika praw obywatelskich.

Członek zespołu w Biurze RPO Jarosław Zbieranek:

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, chciałbym zwrócić uwagę na możliwości odwołania się od decyzji. Podział na okręgi wyborcze jest kwestią niesamowicie delikatną i newralgiczną. Obecnie od decyzji rady obywatele zainteresowani, mają możliwość odwołania się do komisarza, który jest sędzią, niezawisłym i bezstronnym organem, a następnie do PKW. Zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z ubiegłego roku, powinna być jeszcze jedna droga odwołania. Jeśli wprowadzić proponowane w projekcie rozwiązania, ta droga jest znacząco skrócona, bo odwołanie będzie służyło tylko do PKW.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Kończymy dyskusję w tym punkcie. Czy głos zechce zabrać pan poseł wnioskodawca? Nie. Biuro Legislacyjne, bardzo proszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Dziękuję. W odniesieniu do zmiany sześćdziesiątej mamy uwagę do dodawanego pkt 9a. W naszej ocenie tak sformułowany przepis z językowego punktu widzenia jest nieczytelny. Proszę zwrócić uwagę, że brzmi on obecnie „Wydawanie decyzji w zakresie tworzenia zmiany granic, liczby mandatów w okręgach" – tworzenia okręgów, prawda? Ta końcowa część przepisu nie koresponduje z początkową. Mamy propozycję, aby w jednym punkcie np. 9a odnieść się do kwestii tworzenia i zmiany granic okręgów. Mógłby on brzmieć następująco: „Tworzenie okręgów wyborczych i zmiana ich granic". Proponujemy, aby nie wskazywać, że wydawane są postanowienia w tym zakresie, bo o tym rozstrzygający jest § 3, który wskazuje, że komisarz wyborczy wydaje postanowienia w zakresie swoich ustawowych uprawnień. To przepis, który zbiorczo odnosi się do formy wydawania rozstrzygnięć przez komisarzy. Należy dookreślić czy dotyczy to wyborów samorządowych, ale nie posługując się tym sformułowaniem, gdyż ustawa nie przewiduje definicji takich wyborów. Należałoby rozpisać jakich wyborów to dotyczy i w odrębnym, kolejnym punkcie oznaczonym jako 9b należałoby odnieść się do ustalania liczby mandatów w okręgach wyborczych. Należałoby też rozpisać do jakich organów to są wybory. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Proszę bardzo, pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Przyjmuję tę uwagę i przejmuję poprawkę Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Przechodzimy do głosowania nad poprawkami. Tożsame poprawki złożyli panowie posłowie Sowa, Protas i Zgorzelski. Proponuję, aby te poprawki przegłosować razem. Kto jest za ich przyjęciem? (7) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo.

Przegłosujemy poprawkę, którą przejął od Biura Legislacyjnego pan poseł Horała. Kto jest za jej przyjęciem? (9) Kto jest przeciw? (6) Kto się wstrzymał? (1)

Dziękuję bardzo.

Proszę państwa, przegłosujemy przyjęcie zmiany 60. Kto jest za jej przyjęciem? (9) Kto jest przeciw? (8) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo. Informuję, że zmiana 60 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany 61. Mam już ją zapisaną. Głos mają posłowie Dzikowski, Zgorzelski i Protas.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Dziękuję. Pani przewodnicząca, szanowni państwo, w zmianie 61 w lit. c proponuje się, aby zadaniem powiatowego komisarza wyborczego było zarządzanie i drukowanie kart oraz ich dostarczanie. Wydaje się, że to jest niezgodne z art. 182 § 1 pkt 3 i art. 37 oraz art. 75 § 2 i art. 307 obowiązującego Kodeksu wyborczego. Moim zdaniem, gdy czyta się te przepisy, projektodawcom chodziło tylko o czynności związane z wyborami samorządowymi. Chciałem zadać wnioskodawcom pytanie. Punkt 3 przewiduje, że powiatowy komisarz wyborczy występować ma do wojewódzkiego komisarza wyborczego o podział na okręgi województwa. Który powiatowy? Będzie ich trochę. Czy to będzie losowanie? Jak to ma być. Nie mówiąc już, że jest bałagan legislacyjny, kontynuowane jest wprowadzanie niekonstytucyjnych organów. Wnoszę o skreślenie zmiany 61 w imieniu moich kolegów z Platformy Obywatelskiej.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Z powodów, o których wspomniał kolega Waldy Dzikowski, że instytucja komisarzy jest niekonstytucyjna, ale również dlatego, że w art. 2, w którym na 9 członków komisji wyborczej aż 6 miejsc przypada komitetom partyjnym, jestem przeciwny zmianie. Jak to nazwać, jeśli nie upartyjnieniem? Do tej pory było tak, że komitety obywatelskie, mieszkańców, mogły mieć swoje miejsce w komisji wyborczej. Pozostawiacie dla nich już

tylko 3 miejsca. Zgłaszam w związku z tym poprawkę o skreślenie tej zmiany w całości. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Bardzo proszę, pan poseł Horała ma poprawkę.

Poseł Marcin Horała (PiS):
Tak jest. Szanowni państwo, zgłoszona poprawka zastępuje w lit. a § 1 wyrazy „w 35 dniu" „w 40 dniu" i wyrazy „w 40 dniu" wyrazami „w 45 dniu przed wyborami". Ma to na celu wydłużenie kalendarza wyborczego, przedłużenie czasu na dalsze czynności, które z niego wynikają, w tym prowadzenie kampanii wyborczej. W § 7 dodaje się przymiot niezwłoczności zwołania komisji przez odpowiednich komisarzy.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Pominęłam pana posła Jacka Protasa. Bardzo proszę.

Poseł Jacek Protas (PO):
Nie obrażam się. Pani przewodnicząca, pan poseł Waldy Dzikowski zapowiedział, a ja fizycznie składam poprawkę dotyczącą wykreślenia całości zmiany 61. Jest ona zła i szkodliwa.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Głos mają poseł Sowa, pan Wójcik i poseł Szynkowski.

Poseł Marek Sowa (N):
Pani przewodnicząca, składam poprawkę o wykreślenie zmiany 61 z dwóch powodów. Pierwsza przyczyna jest generalna, wspominał o niej poseł Zgorzelski. Sprzeciwiamy się instytucji partyjnych komisarzy wyborczych. Zmiana druga to kwestia wyboru członków do obwodowych komisji wyborczych. Uważamy, że powinna tu być pełna równowaga, żadnych preferencji. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję uprzejmie. Głos ma pan Wójcik.

Ekspert ZMP Marek Wójcik:
Pani przewodnicząca, nigdy nie rozważałem możliwości kandydowania w wyborach parlamentarnych. Po tylu wywołaniach będę się zastanawiał. Chcę zwrócić uwagę, że wprowadza się dziewięcioosobowy skład terytorialnej komisji wyborczej, nie precyzując, czy w tym składzie ujęty jest komisarz wyborczy, jako przewodniczący, czy też należy stosować przepisy art. 178 w taki sposób, że komisja liczy 9 osób + komisarza wyborczego. Wydaje mi się, że brzmienie § 2 pkt 1 jest nieprawidłowe. Nie przewiduje sytuacji, gdy uprawnionych do zgłoszenia kandydatów do komisji komitetów wyborczych utworzonych przez partie polityczne bądź koalicje partii politycznych jest więcej niż sześciu. Ta ostatnia uwaga będzie wiązała się także ze zmianą art. 182. Nawiasem mówiąc, gdy czytam oba te przepisy, mogę się domyślać, że istnieje możliwość zdobycia przewagi przez jeden komitet wyborczy w przypadku, gdy liczba zgłoszeń jest mniejsza niż dziewięć. Chyba nie taka była państwa intencja. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, pan poseł Szynkowski.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):
Szanowni państwo, znów jest tu pewna racjonalna propozycja, której nie potrafią państwo odczytać i z góry przypisują państwo jakieś intencje, których wnioskodawcy absolutnie nie posiadają. Dlaczego 6 miejsc w komisji dla sił politycznych, a 3 dla komitetów lokalnych? Często zdarzało się, że największe partie, które mają kandydatów niemal na każdej liście w wielu miejscach nie miały swoich członków w komisji wyborczej. Zdarzały się komitety lokalne, które zgłaszały się tylko po to, aby zgłosić swoich członków do obwodowych komisji wyborczych. W wyniku losowania nie miało znaczenia, czy jest to tylko siła zgłoszona w celu posiadania członków obwodowych komisji wyborczych, czy jest to partia polityczna. Członkowie partii politycznych – PSL, PO, PiS – odpadali,

a w komitetach zasiadali członkowie powołani *ad hoc*. To ma urealnić sytuację, zagwarantować, że każda siła, w tym opozycyjna, będzie miała swojego przedstawiciela. Pozostałe miejsca będą wypełnione członkami zgłoszonymi przez komitety lokalne. To propozycja w państwa interesie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę, pan poseł Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Panie pośle, niech pan tak się o nasz interes już nie troszczy. Niech pan pomyśli, bo sam się pan pochwalił, że w swojej karierze był pan samorządowcem, jak to ma się do idei samorządności. Czy wszystko musi być upolitycznione, nawet na poziomie gminy, na dole? Co z tego, że w komitecie wyborczym nie byłoby reprezentacji pańskiej czy mojej partii? Świat by się nie zawalił, a byłoby to z szacunkiem dla demokracji i małych komitetów wyborczych. One nie mają praw. Może załapią się na końcu, w tej trójce, bo oczywiście były przekręty i trzeba to urealnić, czytaj upolitycznić.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę, jeszcze poseł wnioskodawca poprawki Marcin Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Zostałem przez kolegę Łukasza wyznaczony, aby reprezentować wnioskodawców projektów w tej sprawie. Szanowni państwo, wydaje mi się, że udają państwo, że nie widzą w jakim świecie żyją. To państwo mnożą – mówię o posłach opozycji – zastrzeżenia, oskarżenia, zupełnie gołosłowne, że chodzi o jakieś przekręcenie wyborów, że PiS będzie fałszował, upolityczniał. Jednocześnie atakujecie treść przepisu, która da wam gwarancję posiadania swojego przedstawiciela w każdej komisji wyborczej, jeśli tylko go zgłosicie.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Może lepiej martwić się o komitet obywatelski?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę nie przerywać.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Panie pośle, często zdarza się, że lokalne komitety obywatelskie mają swoje takie czy inne polityczne sympatie. To może być komitet wójta czy burmistrza, który wywodzi się z takiej, a nie innej formacji politycznej, ale niejako w szerszej formule swój lokalny komitet rejestruje. Sytuacja taka, że w obwodowej komisji wyborczej byliby przedstawiciele partii Prawo i Sprawiedliwość i komitetu lokalnego wójta lub burmistrza sympatyzującego z naszą formacją i jeszcze jednego sympatyka, a nie byłoby przedstawiciela PO czy Nowoczesnej, mogłyby się pojawiać oskarżenia lub wątpliwości. Dlatego wprowadzamy przepis, który gwarantuje formacjom politycznym, cieszącym się dużym poparciem wyborców to, że będą mogły przypilnować głosowania w każdej komisji wyborczej, nie pozbawiając roli komitetów lokalnych. Zwracam uwagę, że niedawno atakowali państwo to, że nie będzie niedługo kandydatów, aby obsadzić te komisje wyborcze. Skąd troska, że zabraknie miejsc dla komitetów lokalnych, jeśli wczoraj czy przedwczoraj głosiliście tezę, że nie będzie kandydatów? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Poseł Sowa – 30 sekund.

Poseł Marek Sowa (N):

Minutę, może nie wykorzystam.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dlaczego minutę, pan poseł już zgłaszał poprawkę…

Poseł Marek Sowa (N):

Nie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przepraszam, nie wywołałam pana? Mówił pan?

Poseł Marek Sowa (N):

Nie mówiłem. W tym punkcie dopiero teraz.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przepraszam.

Poseł Marek Sowa (N):

Chciałem złożyć poprawkę skreślającą zmianę 61. To konsekwencja całego zachowania przewodniczącego Horały. Nie może być uprzywilejowania żadnego komitetu w wyborach. To zasada, która powinna nam wszystkim przyświecać. W wyborach samorządowych ma pan reprezentacje komitetów lokalnych i regionalnych. Oczywiście mogą być ogólnopolskie, ale w wyborach parlamentarnych ma pan reprezentację ogólnopolską. Nie ma żadnego uzasadnienia, aby któryś z tych komitetów był w jakikolwiek sposób uprzywilejowany.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan doktor Zbieranek. Bardzo proszę.

Członek zespołu w Biurze RPO Jarosław Zbieranek:

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, rzecznik praw obywatelskich również w opinii, którą przedstawiliśmy jakiś czas temu negatywnie ocenia propozycję takich podziałów wśród członków obwodowej komisji wyborczej. Pamiętajmy, że to wyborcy, obywatele. Komitety wyborcze, które mają prawo do zgłaszania kandydatów powinny być traktowane równo. Takie rozwiązania mogą prowadzić do nieuprawnionej dyskryminacji części z tych komitetów. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Bardzo proszę, pan poseł Łukasz Schreiber.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, zwrócę uwagę na pewną skrajną nielogiczność w tych wywodach ze strony niektórych z państwa. W piątek apelowali państwo i toczyli wielką debatę, że nie będzie obsady komisji wyborczych, że nie ma tylu chętnych do pracy. Teraz się okazuje, że członkowie komitetów lokalnych nie będą dopuszczeni. Trudno jedno z drugim połączyć.

Zwracam uwagę na jeszcze jedno. Komitety lokalne będą wybierane. W sytuacji takiej, jaka miała miejsce w 2014 roku, gdy podważono zaufanie społeczne do procesu wyborczego, zależy nam na jego odbudowaniu. Każde z najsilniejszych stronnictw, mających poparcie, reprezentację w Sejmie lub sejmiku wojewódzkim, będzie miało zagwarantowane miejsce, aby nikt nie miał wątpliwości co do przejrzystości i bezstronności wyborów. Daje to państwu przewagę w tej komisji 5:1. Nie ma mowy o tym, aby jakakolwiek partia mogła to zdominować. Jeśli będzie tak, jak państwo mówią, co zapewne w części przypadków się wydarzy, że nie wszystkie z tych dużych komitetów będą obsadzały pełną liczbę miejsc, wejdzie jeszcze więcej osób z komitetów lokalnych. Tymi argumentami sami państwo dowiedli, że nie należy się spodziewać problemów z zapewnieniem reprezentacji w obwodowych komisjach wyborczych. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Przechodzimy do głosowania, ale przed tym Biuro Legislacyjne. Proszę.

Legislator Wojciech Miller:

Dziękuję, pani przewodnicząca. Mamy wątpliwość jeśli chodzi o sformułowanie w § 3 pkt 2 proponowanego przepisu. Odnosi się on do sytuacji, gdy liczba członków komisji powoływanych na podstawie § 2 miałaby być większa niż 9. Zgodnie z propozycją zawartą w projekcie, w takiej sytuacji kandydatów do składu komisji w liczbie stanowiącej różnicę między liczbą 9, a liczbą członków powoływanych na podstawie § 2 pkt 1 wyłania się w drodze publicznego losowania. Nasza wątpliwość dotyczy sformułowania „w liczbie stanowiącej różnicę między liczbą 9, a liczbą członków powoływanych na podstawie § 2

pkt 1”. Rozumiemy, że to losowanie nie będzie odnosiło się do wszystkich kandydatów zgłoszonych przez pełnomocników wyborczych, a do niektórych z nich, w liczbie stanowiącej różnicę. Nasza wątpliwość dotyczy tego, jakie będzie kryterium wskazywania komitetów, które będą brały udział w losowaniu, którzy kandydaci będą w pierwszej kolejności wchodzili w skład komisji. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

To kryterium jest jasno określone w § 2 ust. 1. Te, które nie biorą udziału w losowaniu, to komitety wyborcze, które wprowadziły w ostatnich wyborach radnych do sejmiku województwa albo posłów do Sejmu. To, że nie jest tu na sztywno napisane, że trzy pozostałe miejsca, ale w liczbie stanowiącej różnicę, antycypuje sytuację, że być może nie wszystkie z tych 6 uprawnionych zgłoszą swoich przedstawicieli, ale np. pięciu. Wówczas losowanie będzie obejmowało pozostałe cztery miejsca, spośród pozostałych komitetów, czyli wszystkich tych, które spełniły wymogi § 2 ust. 1.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Jeszcze Biuro Legislacyjne.

Legislator Wojciech Miller:

Przepis nie odnosi się do sytuacji, w której kryteria z pkt 1 będzie spełniało więcej niż 6 komitetów.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panowie wnioskodawcy, było pytanie ze strony legislatorów.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Wysoka Komisjo, intencja była taka, aby była to liczba większa niż 9. Mogą być dwa przypadki – że komitetów, które przekroczyły próg do Sejmu i sejmiku jest więcej, spośród tych sześciu i wówczas jest losowanie. W drugim przypadku jest to liczba większa niż 9, bo jest więcej niż 3 osoby z komitetów obywatelskich i wtedy spośród nich jest losowanie. Czy ten przepis spełnia tę intencję, czy też zdaniem panów wymaga doprecyzowania?

Legislator Wojciech Miller:

Pani przewodnicząca, deklarujemy, że przeanalizujemy przepisy i ewentualnie poinformujemy, jeśli będziemy mieli wątpliwości. Musimy się zastanowić.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dobrze. Rozumiem. Panie pośle wnioskodawco, przystępujemy do głosowania? Tak.

Zostały zgłoszone poprawki przez pana posła Zgorzelskiego, pana posła Protasa i pana posła Sowę. To poprawki tożsame. Kto jest za ich przyjęciem? (7) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję.

Poprawka zgłoszona przez pana posła Horałę. Kto jest za jej przyjęciem? (9) Kto jest przeciw? (7) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję.

Przechodzimy do głosowania nad przyjęciem zmiany 61. Kto jest za jej przyjęciem? (9) Kto jest przeciw? (7) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo. Informuję, że zmiana nr 61 została przyjęta.

Proszę państwa, zgodnie z wcześniejszą informacją, ogłaszam przerwę do godziny 19.00.

Ekspert ZMP Marek Wójcik:

Proszę jeszcze pana posła o odpowiedź, czy komisja terytorialna ma skład dziewięcioosobowy, czy 9+1. Nie uzyskałem odpowiedzi na to pytanie.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Dziewięć plus jeden z urzędu.

[Po przerwie]

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Witam państwa. Zaczynamy z godzinnym opóźnieniem, ale idziemy do przodu. Bardzo proszę.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Pani przewodnicząca, niedawno jeszcze chwaliłem, że pani przewodnicząca z dużą kulturą osobistą i dostrzeżeniem również strony opozycyjnej prowadzi obrady. Chciałbym dowiedzieć się jaka była przyczyna tej przerwy do 19.00 i jej przedłużenia do 20.00. Czy było to konsultowane z prezydium? Trochę szacunku dla osób spoza składu Komisji. Przyszli na salę, dowiedzieli się, że mają czekać godzinę. Proszę o wyjaśnienie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przepraszam bardzo, ale były pewne powody, dla których nie wszyscy mogli być obecni, przyczyny były natury losowej, rodzinnej.

Proszę państwa, skończyliśmy na zmianie 61. Przechodzimy do zmiany 62. Kto z państwa ma uwagi? Poseł Sowa, bardzo proszę.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, zgłosiłem poprawkę do zmiany 62, o jej wykreślenie. To konsekwencja tego, iż cały ten rozdział dotyczy komisarzy wyborczych. Sprzeciwiamy się wprowadzaniu partyjnych komisarzy wyborczych i opowiadamy się za sędziami. Wówczas nie ma powodu zmieniać art. 179.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Zgorzelski i pan poseł Dzikowski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Konsekwentnie, pani przewodnicząca, instytucję komisarza wyborczego w tym kształcie uznajemy za niekonstytucyjną. Zgłaszam poprawkę o wykreślenie zmiany 62 w całości.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Poseł Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Dziękuję. Pani przewodnicząca, w imieniu Klubu Platformy Obywatelskiej zgłaszam wniosek o skreślenie zmiany 62, jako konsekwencji powoływania komisarzy powiatowych i wojewódzkich.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Panowie posłowie wnioskodawcy? Poseł Schreiber.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, oczywiście proponujemy przyjęcie zmiany w przedstawionym brzmieniu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Biuro Legislacyjne nie ma uwag. Przystępujemy do głosowania. Zostały zgłoszone poprawki przez pana posła Piotra Zgorzelskiego, pana posła Waldy Dzikowskiego i pana posła Marka Sowę. Kto jest za ich przyjęciem? (7) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję. Poprawki nie przeszły.

Przechodzimy do głosowania nad przyjęciem zmiany 62. Kto jest za jej przyjęciem? (9) Kto jest przeciw? (7) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo. Informuję, że zmiana nr 62 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany 63. Pan poseł Jacek Protas.

Poseł Jacek Protas (PO):

Pani przewodnicząca, przed chwilą złożyłem poprawkę, która przewiduje wykreślenie zmiany 63 i 64 łącznie. Proponuję też łączne głosowanie, gdyż dotyczy ona likwidacji

terytorialnych komisji wyborczych, z czym się nie zgadzamy i dlatego proponujemy te poprawki.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę bardzo, poseł Sowa.

Poseł Marek Sowa (N):
Również chcę być konsekwentny. Mam przygotowane poprawki osobne i sprzeciwiam się dokonywaniu zmian w art. 180. Dotyczy to zadań terytorialnej komisji wyborczej, a konkretnie zarządzenia druku kart do głosowania. Zmiana – może już przyspieszymy – w art. 181 dotyczy zapewnienia obsługi administracyjnej urzędnikom wyborczym. Jestem tu konsekwentny, ale poprawki mam osobne.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Posłowie Dzikowski i Zgorzelski. Bardzo proszę.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Pani przewodnicząca, szanowni państwo, ta zmiana dotyczy także uchylenia art. 180 § 1 pkt 3. Proponuje się, aby przeniesienie kompetencji dotyczących zarządzania druku kart do głosowania było dokonane przez właściwego komisarza powiatowego lub wojewódzkiego. Zadanie to było realizowane w dotychczasowym stanie prawnym przez terytorialne komisje obwodowe, czyli organy kolegialne. Przypomnę jedynie, że np. dla jakiegoś powiatu to paręnaście jednostek gminnych. Aby wydrukować to i dosłać poszczególnym komisjom terytorialnym nie było to zawsze łatwe do wykonania. Teraz jeden komisarz powiatowy ma zrobić to sam. Znacznie wydłuża to okres przygotowania do wyborów. Dlatego przychylam się do wniosków, aby wykreślić zmianę 63.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję. Pan poseł Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Szanowna pani przewodnicząca, art. 2 i art. 15 konstytucji w opinii wybitnych konstucjonalistów wskazuje, że instytucja komisarza jest niezgodna z konstytucją. Zgłaszam poprawkę o wykreślenie tej zmiany w całości.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję. Pan poseł Matusiewicz.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):
Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, chciałem poinformować, że instytucja komisarza wyborczego istnieje od 1989 roku i była poddawana kontroli zgodności z konstytucją przez kolejne składy Trybunału Konstytucyjnego i nigdy nie stwierdzono, że jest niezgodna z jakimkolwiek artykułem konstytucji.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę, ma pan 30 sekund.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
W zupełnie innym kształcie funkcjonuje komisarz wyborczy w projekcie ustawy, który prezentuje grupa posłów, w stosunku do swojej poprzedniej roli. Mam na myśli to, panie pośle Matusiewicz, że komisarz wyborczy według waszego projektu będzie ustanawiał granice obwodów wyborczych i okręgów, co dotychczas należało do prerogatyw aktów prawa miejscowego, przynależnego organom stanowiącym jak rada gminy, powiatu i sejmik województw. Taka jest różnica.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Proszę Biuro Legislacyjne? Nie ma uwag. Zgłoszone zostały trzy poprawki, przez pana posła Zgorzelskiego, pana posła Protasa i pana posła Sowę. Chciałabym zapytać o opinię Biuro Legislacyjne, gdyż pan poseł Protas zgłaszał również poprawkę do zmiany 64.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Dziękuję bardzo. Wobec tego, co pani przewodnicząca wskazała, poprawka pana posła Protasa jest najszersza zakresowo. Mówi o skreśleniu zmian 63 i 64. Proponujemy, aby tę poprawkę rozpatrzyć oddzielnie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę, kto jest za przyjęciem poprawek zgłoszonych przez pana posła Jacka Protasa? (8) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję.

Poprawka zgłoszona przez panów posłów Sowę i Zgorzelskiego. Kto jest za jej przyjęciem? (8) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do głosowania nad przyjęciem zmiany 63. Kto jest za jej przyjęciem? (9) Kto jest przeciw? (8) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo. Informuję, że zmiana nr 63 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany nr 64. Bardzo proszę, kto zgłasza uwagi do zmiany nr 64? Poprawka została już przegłosowana…

Poseł Marcin Horała (PiS):

Jeśli mogę, w kwestii formalnej, część z panów składała łącznie, a część rozłącznie, więc teraz musimy głosować.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Łącznie zgłosił tylko jeden pan poseł. Musimy głosować. Proszę bardzo, pan poseł Witczak.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Krótko. Wnosimy o uchylenie tego uchylenia. Chodzi o to, aby ustrój obsługi administracyjnej pozostał taki, jak do tej pory. Konsekwentnie, jesteśmy przeciwni nowym rozwiązaniom, jakie państwo wprowadzają, ale również uchylaniu tego sposobu organizacji administracji, który jest w ustawie. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki zgłoszonej przez pana posła Jacka Protasa, przepraszam, pana posła Sowę? (8) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do głosowania nad przyjęciem zmiany 64. Kto jest za jej przyjęciem? (9) Kto jest przeciw? (8) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do zmiany 65. Bardzo proszę, pan Marek Wójcik, pan poseł Piotr Zgorzelski.

Ekspert ZMP Marek Wójcik:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, oczywiście niezwykle żałuję, że wprowadzając te zmiany wyłączają państwo z możliwości funkcjonowania w komisjach obwodowych pracowników samorządowych, którzy pełnili niezwykle istotną rolę w pracach Komisji. Nawiasem mówiąc, w większości przypadków ratowali skład Komisji wtedy, gdy była tylko jedna. Bywało tak, szczególnie w dużych miastach, że do ostatniego dnia trzeba było zmieniać zarządzenia w sprawie składu. Nawet do kilkuset osób rezygnowało w ostatniej chwili z pełnienia funkcji członka komisji, a wówczas była tylko jedna. Uważamy to za złe rozwiązanie.

Pragnę zapytać państwa wnioskodawców, z nadzieją, że odpowiedzą państwo teraz i nie będę musiał upominać się o to przy kolejnej poprawce, czy państwa intencją było to, aby dana osoba mogła zasiadać w różnych komisjach – tej, która służy do przeprowadzania wyborów, jak i tej, która służy do liczenia? Nie znajduję przeszkód, aby dana osoba mogła zgłosić się do obu. Można przyjąć, że Kowalski zgłosi się do komisji do przeprowadzenia wyborów i do liczenia głosów w tym samym obwodzie lub wykona to w innej komisji obwodowej. Nie wiem, czy taka była państwa intencja, ale to proponuję i nie

znajduję zakazu tego typu działania. Czy tak państwo chcieli, czy jest to przeoczenie? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Pan poseł Piotr Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Szanowna pani przewodnicząca, analogiczne do zmiany 61, tylko teraz dotyczy to obwodowych komisji wyborczych, pragnę oświadczyć, że stanowi to upartyjnienie składu tej komisji. Nie będzie odzwierciedlało autentycznego i rzeczywistego składu reprezentacji komitetów, które zarejestrowały się do danych wyborów. Dlatego zgłaszam poprawkę wykreślającą tę zmianę w całości.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Witczak.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Pani przewodnicząca, chciałem zgłosić poprawkę w imieniu posłów, którą podpisujemy i składamy na piśmie, o wykreślenie całej tej zmiany. Do tych argumentów, które wcześniej się pojawiały, z którymi się zgadzam, chciałbym dołożyć absurdalność funkcjonowania dwóch komisji – 18 osób, bo 9 w pierwszej i 9 w drugiej komisji. Chyba, że będzie funkcjonował ten wariant, o którym mówił pan Marek Wójcik. Intencja jest taka, aby były to składy osiemnastoosobowe. Wprowadza to bardzo dużo zamieszania i dużo wyższe koszty obsługi, a nie gwarantuje nam w żaden sposób lepszego funkcjonowania procesu wyborczego ani większego bezpieczeństwa. Wręcz przeciwnie. Przekazywanie z jednej komisji do drugiej urny zawsze będzie rodziło podejrzenia o nadużycia. Przenoszenie obowiązków z jednej komisji na drugą to dodatkowe zamieszanie, które może owocować komplikacjami związanymi z bezpieczeństwem i opóźnieniem procedury liczenia głosów.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Horała, bardzo proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Chciałem zgłosić poprawkę, która w dostarczonych państwu materiałach została oznaczona nr 20. Poza zmianą redakcyjną, która mogłaby nie być uznana za poprawkę – dodaniem literki „z” w § 1 – „Składa się »z« obwodowej komisji wyborczej”. Istotna zmiana jest w § 4, który nie będzie skreślony, lecz otrzyma nowe brzmienie: „Osoba będąca kandydatem na członka obwodowej komisji wyborczej może zostać zgłoszona do komisji na obszarze województwa, w którym stale zamieszkuje”. To wyjście naprzeciw państwa wątpliwościom i głosom, zarówno jeśli chodzi o wątpliwości co do ewentualnego prowadzenia kampanii wyborczej przez osoby, które później zostają członkami OKW, jak również problemów z kompletowaniem składów. To poszerzenie puli, z której można czerpać. Teraz mogą to być tylko członkowie z gminy. Ten wymóg bezstronności, nieagitowania samą swoją obecnością, w przypadku, gdy ktoś byłby członkiem obwodowej komisji wyborczej w innej gminie, nieco oddalonej od miejsca zamieszkania, wydaje się słuszny. Poszerza to pole manewru dla komitetów, daje pulę osób, z których można korzystać, gdyby w jakiejś gminie zdarzył się niedobór kandydatów na członków.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan Zdun, a następnie pan Cioska.

Przewodniczący KRK RKW Paweł Zdun:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, ponieważ skreślili państwo art. 181, proponujemy, aby w jego miejsce wpisać nowy – § 1 „Nie wolno pełnić dwa razy z rzędu funkcji w tej samej komisji obwodowej”, § 2 „Powiatowy komisarz wyborczy zapewni rotację składów komisji obwodowych tak, aby liczba członków komisji, którzy pracowali ze sobą w poprzednich wyborach nie przekraczała 1/3 składu komisji”. Powiem krótko o co chodzi. Bardzo często mieliśmy do czynienia z taką sytuacją, jako ruch kontroli wyborów, gdy nasi wolontariusze i koordynatorzy szli do komisji, okazywało się, że ¾ tego składu się świetnie zna ze sobą – pani Hania z panem Kaziem od 20, jeśli nie 30 lat

pracują w tych samych komisjach. Jeśli nie są to osoby uczciwe, ułatwia im to dokonywanie fałszerstw lub powodowanie nieprawidłowości. Pewna rotacja w komisjach obwodowych naszym zadaniem jest wskazana. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Pan Cioska, bardzo proszę.

Wiceprzewodniczący KRK RKW Tomasz Cioska:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, chcielibyśmy dodać jeszcze jedno. Mamy dość dużo miejsca, więc nie musi to być koniecznie art. 151 w tej poprawce, o której mówił kolega. Chodzi o to, aby w skład komisji obwodowych wszystkich szczebli nie mogły wchodzić osoby karane, a w szczególności za przestępstwa wyborcze, przeciwko postanowieniom kodeksu. Wiąże się to z naszym postulatem stworzenia centralnego rejestru fałszerstw i skazanych za fałszerstwo wyborcze. Chodzi o to, aby takie osoby wyeliminować podobnie jak osoby skazane. Nie pozwalamy osobom, które dopuszczały się fałszerstw na branie udziału w pracach komisji obwodowych. To niezwykle istotne. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Marek Sowa, bardzo proszę.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, skoro pani tego nie zauważyła, to ja zwrócę na to uwagę. Wypowiedź pana Zduna była skandaliczna. On uważa wszystkich członków komisji obwodowych, którzy dotychczas brali udział w liczeniu głosów za krętaczy. Robi z Polski państwo mafijne.

Przewodniczący KRK RKW Paweł Zdun:

Użyłem spójnik „jeśli".

Poseł Marek Sowa (N):

Wiem co pan powiedział. Insynuuje pan, że w komisjach wyborczych są ludzie nieuczciwi, którzy fałszują wybory. Nie zgadzam się na to, aby na tej komisji tacy goście jak pan, obrażali ludzi bez jakichkolwiek podstaw prawnych. Nie ma na to zgody. Proszę panią przewodniczącą, aby reagowała na takie sytuacje. Opowiadali państwo takie rzeczy i kierowali zarzuty w stronę Państwowej Komisji Wyborczej i Krajowego Biura Wyborczego. Nie można się tak zachowywać. Bardzo proszę panią przewodniczącą, aby na takie sytuacje reagowała.

Teraz wracam do tematu, który jest przedmiotem obrad. Obwodowe komisje wyborcze są niezwykle istotne. Nie ukrywam, że w moim przekonaniu proponowane w tej ustawie przepisy z kilku względów nie powinny być wprowadzone. Po pierwsze jest to uprzywilejowanie partii politycznych w stosunku do obsadzania osób w obwodowych komisjach wyborczych. Drugi element – zwróciłbym uwagę na to, że wcześniej była większa elastyczność, jeśli chodzi o składy osobowe komisji. Obecnie niezależnie od tego, czy komisja jest duża, czy mała, wszędzie będzie 9 osób. Nawet jeśli w głosowaniu udział będzie brało 15 osób, komisja będzie sześcioosobowa. Takie są proponowane przez państwa przepisy. Uważam, że to błąd. Dlatego składam poprawkę skreślającą zmianę 65.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę, pani Krystyna Łazor.

Koordynator Prawny RKW Krystyna Łazor:

Chciałam nawiązać do wypowiedzi pana Zduna i pana posła. Chciałam zwrócić uwagę, że pan Zdun użył słowa „jeśli". Zazwyczaj nikt nikogo nie wskazuje wprost, ale przepisy mają.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę nie krzyczeć.

Koordynator Prawny RKW Krystyna Łazor:

Proszę o dodanie mi czasu, bo panowie zabrali mi czas.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę się nie denerwować.

Koordynator Prawny RKW Krystyna Łazor:

Więcej szacunku. Chciałam odnieść się do wypowiedzi pana posła. Obraził mnie pan. Powiedział pan, że były insynuacje wobec PKW. Odsyłam pana do strony internetowej Solidarni2010 i RKW. Tam są dokumenty, które potwierdzają nasze słowa i zastrzeżenia wobec PKW. Bardzo proszę zapoznać się z informacjami, które absolutnie są prawdziwe, a nie nas obrażać. Raport NIK to dokument publicznie dostępny, są w nim mam nadzieję wiarygodne dla pana informacje.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę, pan doktor Zbieranek.

Członek zespołu w Biurze RPO Jarosław Zbieranek:

W odniesieniu do obwodowych komisji wyborczych rzecznik praw obywatelskich negatywnie opiniował zamysł, wskazując na nierówność w traktowaniu przedstawicieli różnych komitetów wyborczych. Uprzywilejowanie przedstawicieli komitetów partyjnych jest niczym nieuzasadnione, a może doprowadzić do dyskryminacji części wyborców, którzy są przedstawicielami niepartyjnych komitetów wyborczych. W naszej opinii zwróciliśmy uwagę na kwestię, która również tu padła – na planowane usunięcie ze składu osoby wskazywanej obecnie przez wójta. Zwykle w piśmiennictwie wskazuje się, że może to prowadzić do osłabienia efektywności komisji, bo te osoby usprawniały prace i dawały ramy, jeśli chodzi o działania komisji, poprzez swoje doświadczenie i obecność. Jakie były przyczyny usunięcia tej sporej grupy osób ze składów komisji? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Kierwiński, proszę bardzo.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Dziękuję. Pani przewodnicząca, dołączam się do tego apelu pana posła Sowy. Przez ten język, którym państwo niestety operują, w tak szalenie ważnej sprawie jak kwestia ordynacji rozmawiamy bez członków PKW, bez pana sędziego Hermelińskiego, bez pani minister Tokaj. Na tego typu język nie można się godzić. Niech państwo wyjmą te dokumenty, o których pani mówi i proszę je zanieść do prokuratury. Na komisjach sejmowych nie rzuca się oskarżeń bez poparcia ich jakimikolwiek faktami. Bardzo proszę panią przewodniczącą, aby reagowała. Tego typu insynuacje i oskarżenia doprowadziły do tego, że pracujemy bez osób, które są niezbędne do tego, aby nasze procedowanie było właściwe i służyło wypracowaniu najlepszego prawa.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Podsumuje pan poseł wnioskodawca Łukasz Schreiber. Bardzo proszę.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, pierwsza kwestia – czy ta sama osoba może być w dwóch komisjach. Po to wprowadzono ten przepis, aby w tych sytuacjach, choćby w zamkniętych obwodach było to możliwe. Oczywiście ważna pozostaje kwestia decyzji poszczególnych komitetów. Jeśli chodzi o upartyjnienie komisji i powtarzające się argumenty, tę dyskusję prowadziliśmy już chyba pięć razy. W sytuacji takich emocji, bezpodstawnie padających oskarżeń o możliwość manipulacji podczas wyborów, sytuacja, w której komitety, jakie zdobyły mandat społeczny pozwalający na znalezienie się w parlamencie lub sejmiku wojewódzkim, wydaje się być zasadna. Padają te same argumenty z obu stron – że upartyjnienie, że będą mieli udział tylko przedstawiciele partii. Zawsze przecież można zrezygnować – mówię o przedstawicielach PSL, Nowoczesnej, Platformy Obywatelskiej. Mogą państwo nie wystawiać członków komisji tam, gdzie nie uważają państwo tego za stosowne. Z drugiej strony spoglądając na tę sytuację dowodzą państwo, że nie będzie obsady tych komisji. To się wzajemnie wyklucza. Jako wnioskodawcy sądzimy, że wszystkie komitety nie zgłoszą pełnej liczby kandydatów i jeszcze większa część lokalnych komitetów będzie miała wówczas swą reprezentację. Po co w ogóle mówimy o dwóch komisjach? To nawiązanie do modelu anglosaskiego.

W obecnej propozycji jeszcze niepełne. Docelowo, chcielibyśmy wzorem Wielkiej Brytanii aby takie liczenie głosów mogło odbywać się w dużej gminie, w miastach, w części, na jednej sali, aby mogli przyjść wszyscy ludzie. Powinniśmy do tego dojść. Dlaczego nie ma tego rozwiązania w tym projekcie? Obawiamy się, nie dlatego że nie ma JOW panie pośle, że organizacyjnie mogłoby to doprowadzić do bardzo wielu problemów. Może by się to udało, przy okazji kolejnych parlamentarnych wyborów. Najpierw przećwiczmy ten wariant. Znów przeczą państwo sobie. Były zmiany wprowadzające dokładność liczenia głosów i wtedy mówiliście państwo, że może to wydłużyć proces. Zapewne tak będzie, ale wszyscy wnioskodawcy rozumieją, że to będzie z pożytkiem dla demokracji i transparentności procesu wyborczego. Z drugiej strony mówią państwo, że te same osoby mogą pracować 20 godzin i więcej. Chodzi o to, aby zapobiec tego rodzaju sytuacjom. Niektóre uwagi wydają się rozsądne i myślimy o pewnych zmianach, na razie uważamy, że w tym kształcie ta zmiana jest do przyjęcia i to proponujemy Wysokiej Komisji. Rozwiązanie jest kompleksowe i odpowiada na szereg problemów. Urzędników nie ma dlatego, żeby jak najwięcej przedstawicieli komitetów mogło mieć miejsce w składach obwodowych komisji wyborczych.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Biuro Legislacyjne, bardzo proszę.

Legislator Wojciech Miller:

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. W odniesieniu do zmiany sześćdziesiątej piątej mamy kilka uwag. Pierwsza już wybrzmiała na poprzednich posiedzeniach Komisji. Dotyczy konstrukcji art. 182 i tym samym konstrukcji obwodowych komisji wyborczych. W naszej ocenie te przepisy będą wymagały doprecyzowania w takim kierunku, aby przesądzić czy mamy do czynienia z dwoma różnymi komisjami. Mam tu na myśli komisję do przeprowadzenia i ustalenia wyników głosowana w obwodzie. Sformułowanie zaproponowane w § 1 art. 182 w projekcie mówi o tym, że komisja obwodowa składa się z dwóch komisji. Analizując przepisy wydaje się, że mamy do czynienia z dwoma różnymi komisjami. Wiąże się z tym kwestia uprawnień i obowiązków tych dwóch rodzajów komisji oraz przewodniczenia tym komisjom. W kształcie zaproponowanym w art. 182 powoływanie osobnych przewodniczących nie jest przewidziane. Z § 1 można wywnioskować, że przewodniczący obu z nich jest jeden. Z przepisów szczególnych wynika, że mają osobnych przewodniczących.

Druga kwestia – chcieliśmy zwrócić uwagę na propozycję dodania § 2b i § 2c. Określona jest w nich kwestia, która w obecnym brzmieniu kodeksu wyborczego uregulowana jest w § 7 i § 8 art. 182. To kwestia dotycząca kształtowania składu obwodowych komisji wyborczych w przypadku, gdy zgłoszona została zbyt duża liczba kandydatów, albo zbyt mała. Pod rozwagę państwa posłów wskazujemy, że dobrze by było, aby te kwestie, oczywiście z różnicami wynikającymi z projektowanych propozycji w dalszym ciągu znajdowały się w § 7 i § 8.

Ostatnia kwestia, o której chciałem powiedzieć w odniesieniu do zmiany nr 65 dotyczy pojęcia zakładów opieki zdrowotnej. To pojęcie jest użyte w § 3. Zwracamy uwagę, że w ustawie z dnia 9 listopada 2017 roku o zmianie niektórych ustaw w celu poprawy spójności terminologicznej systemu prawnego przewidziane zostały zmiany w kodeksie wyborczym również w zakresie zawartego w słowniczku tej ustawy pojęcia „zakład leczniczy". Ma on zastąpić, gdyż ta ustawa znajduje się obecnie w Senacie, pojęcie „zakładu opieki zdrowotnej". Tym samym w ustawie tej przewidziane są zmiany we wszystkich przepisach, które dotychczas posługują się pojęciem zakładu opieki zdrowotnej, m.in. w art. 182 § 3. Dlatego konieczne jest uwzględnienie tych zmian w procedowanym projekcie. Trzeba założyć, że zmiana kodeksu wyborczego, którą teraz państwo procedują wejdzie w życie po ustawie, która obecnie jest w Senacie i przewiduje zmiany, o których powiedziałem. Nieuwzględnienie ich spowoduje, że zostanie nadane brzmienie z użyciem pojęcia, które zostało zmienione. W art. 182 § 3 należy pojęcie „zakład opieki zdrowotnej" zastąpić pojęciem „zakład leczniczy". To samo odnosi się do przyjętego już art. 12 § 4. W nim również to pojęcie ma zostać zmienione. Zmiany w tym przepisie przewidziane są w projekcie, nad którym państwo obecnie pracują. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Proszę bardzo, pan poseł Szymański.

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Dziękuję bardzo. Wysoka Komisjo, pragnę zwrócić państwu uwagę na propozycję wnioskodawców w celu uchylenia § 4 w rzekomym art. 182, który stwierdza, że kandydatami do obwodowych komisji wyborczych mogą być osoby, które są ujęte w stałym rejestrze wyborców danej gminy. Cóż to oznacza? Wedle wnioskodawców członkami obwodowych komisji wyborczych mogą być osoby z innych miast, województw i gmin. Mówiąc krótko, to są przypadkowe osoby, które mogą być przywiezione autobusem do danego lokalu. To literalny przepis, który państwo proponują i proszę się nie śmiać, jeśli uchylacie ten artykuł. Szanowny panie, jeśli pan to pisał, to pan wie, że uchyliliście § 4. Jeśli osoby są ujęte w stałym rejestrze wyborców gminy, to znaczy że są jej mieszkańcami. Uchylacie ten przepis, umożliwiając podróże wyborcze z innych miast do danej obwodowej komisji wyborczej. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę o zabranie głosu pana posła Horałę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Pan poseł może nie dosłyszał, że proponujemy w poprawce, aby były to osoby z terenu województwa. W przypadku kandydatów jestem w stanie zrozumieć wątpliwości, ale w przypadku członków OKW, jeśli nie będą w swojej gminie, gdzie ludzie ich znają, gdzie samą swoją obecnością mogą agitować, chyba wtedy jest lepiej? Będą oderwani od tego miejsca. Procedury wyborcze wszędzie są takie same. Jak nie będą znajomymi znajomych, to tylko lepiej.

Chciałbym nawiązać kontakt z Biurem Legislacyjnym. Padło kilka uwag i chciałbym odnieść się do nich hasłowo. Pierwsza uwaga dotyczyła charakteru tych komisji obwodowych – czy jest jedna, czy dwie. Na chwilę obecną nie mamy dobrego rozwiązania. Czy mogliby państwo przypomnieć drugą uwagę, abyśmy mogli się do niej ustosunkować? O ile dobrze pamiętam dotyczyła rozbicia legislacyjnego.

Legislator Wojciech Miller:

Druga nasza uwaga dotyczyła materii § 2b i § 2c. Sposób kreowania komisji, w sytuacji, gdy zgłoszona została zbyt duża lub zbyt mała liczba kandydatów. Obecnie jest to uregulowane w § 7 i § 8, które są uchylane. Zostaje to przeniesione do innych jednostek, wraz ze zmianami. Sugerowalibyśmy, aby tę kwestię w dalszym ciągu regulować w § 7 i § 8. Materia, którą reguluje dana jednostka, jeśli nie jest uchylana, powinna być umiejscowiona bez zmian. To nasza sugestia, aby nie były to § 2b i § 2c, ale § 7 i § 8, tak jak jest to w tej chwili.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Przy zachowaniu treści, jeśli uważają państwo, że lokalizacja przepisu jest bardziej zręczna, przyjmujemy te uwagi. Czy uznać to za przejęcie poprawki czy zmianę redakcyjną? Przejęcie poprawki. Dobrze. Była jeszcze jedna uwaga.

Legislator Wojciech Miller:

Ostania kwestia dotyczyła pojęcia użytego w § 3.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Zakładów leczniczych. Uznajmy to za poprawkę, którą przyjmujemy.

Legislator Wojciech Miller:

Tak, jak powiedziałem, konsekwentnie należy to zrobić w art. 12 § 4, który już państwo rozstrzygnęli, musimy jednak konsekwentnie posługiwać się tym pojęciem. W tej jednostce redakcyjnej zmianę przewiduje ustawa z dnia 9 listopada.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Uznajmy to za jedną poprawkę, którą przyjmuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, zgłoszonych zostało w sumie pięć poprawek – panów posłów Piotra Zgorzelskiego, Mariusza Witczaka, Marcina Horałę, Marka Sowę i dwie przejęte poprawki od Biura Legislacyjnego przez pana posła Horałę. Trzy poprawki: pana posła Piotra Zgorzelskiego, Mariusza Witczaka i Marka Sowy przegłosujemy łącznie, bo są tożsame i mówią o wykreśleniu zmiany 65. Bardzo proszę, przystępujemy do głosowania. Kto z państwa posłów jest za przyjęciem poprawek posłów Piotra Zgorzelskiego, Mariusza Witczaka, i Marka Sowy? (8) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (0)

Poprawka zgłoszona przez pana posła Horałę. Kto jest za jej przyjęciem? (9) Kto jest przeciw? (8) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo.

Dwie poprawki przejęte przez pana posła Horałę, zgłoszone przez Biuro Legislacyjne. Kto z państwa posłów jest za ich przyjęciem? (9) Kto jest przeciw? (8) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do głosowania nad przyjęciem zmiany nr 65. Kto z państwa posłów jest za jej przyjęciem, wraz z przyjętymi poprawkami? (9) Kto jest przeciw? (8) Kto się wstrzymał? (0)

Zmiana nr 65 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany nr 66. Głos mają panowie posłowie Dzikowski, Zgorzelski i pan Marek Wójcik. Proszę bardzo.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, ponawiam prośbę do wnioskodawców, aby zechcieli podać przykład w jakim ustroju wyborczym, w jakim państwie istnieją dwie komisje – jedna do przeprowadzania wyborów, a druga do ustalania wyników. W czwartek mieliśmy usłyszeć odpowiedź. Czy możemy poznać taki kraj, gdzie jedna komisja organizuje, druga liczy, przekazują sobie protokół. Czy pan poseł Schreiber mógłby to zrobić? Może się mylę, ale szukałem i nie mogłem znaleźć. Nie ma się z czego cieszyć, bo chcę też wnieść o skreślenie zmiany 66, nie tylko z tego powodu, ale też dlatego iż ta ustawa jest napisana niechlujnie i źle. Bez uczestnictwa PKW nie jesteśmy w stanie wyłapać wszystkich błędów. Gdyby nie obecność przedstawicieli PKW nie napisalibyśmy Kodeksu wyborczego dobrze. Wydaje mi się, że zmianie 66 lit. c ust. 3 trzeba zastąpić § 3. Może panowie ustalą, czy tak powinno być.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Szanowna pani przewodnicząca, jak mogliśmy się dowiedzieć, z przyczyn rodzinnych nie mogliśmy pracować przez pięć godzin. Chciałbym apelować do pani przewodniczącej, iż mamy potrzebę spotkać się z rodzinami, około godziny 22.00. Proszę uwzględnić też nasze potrzeby rodzinne i uznać je za równoznaczne.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Jeśli mogę przerwać panu posłowi, tego dotyczyło godzinne opóźnienie. Wcześniej odbyło się spotkanie u pana marszałka Kuchcińskiego, z przedstawicielami korporacji samorządowych.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Szkoda, że prezydium i członkowie Komisji nie mogli w nim uczestniczyć. Pani przewodnicząca, jesteśmy Komisją wybraną przez Sejm RP. Skoro Marszałek Rzeczypospolitej zaprasza przedstawicieli korporacji, nawet jeśli my, zwykli członkowie nie jesteśmy tego godni, mogłoby w tym uczestniczyć prezydium. Bardzo nam przykro, że pani przewodnicząca nie uwzględniła reprezentacji naszej Komisji na tym spotkaniu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę skończyć.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Wracając do tematu, chciałbym ponowić swoją prośbę o to, aby umożliwić panu Markowi Wójcikowi, współtwórcy samorządu terytorialnego w Polsce, przedstawienie informacji z Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego i opinię tego ciała, które jest dobrym dorobkiem Polski demokratycznej. Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego ma ogromny wkład w rozwój kraju.

Wracając do kwestii merytorycznych, chciałbym powiedzieć, że ponieważ w zmianie 66 pojawia się instytucja komisarza w zakresie, naszym zdaniem niekonstytucyjnym, składam wniosek o jej skreślenie w całości.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan Marek Wójcik. Bardzo proszę.

Ekspert ZMP Marek Wójcik:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, bardzo żałuję, że procedury powodują to, że nie można zabrać drugi raz głosu. Uniknęlibyśmy w ten sposób ewidentnych błędów legislacyjnych. Nadal nie wiem, czy można być członkiem obydwu komisji. Z państwa wypowiedzi rozumiem – ale to nie jest jasne, a powinniśmy tworzyć prawo przejrzyste – że może to być ta sama osoba. Pragnę przypomnieć, że ustawą z dnia 15 kwietnia 2011 roku zlikwidowano instytucję zakładu opieki zdrowotnej i w to miejsce weszły podmioty lecznicze oraz podmioty lecznicze niebędące przedsiębiorcą. Chciałem w swoim imieniu serdecznie podziękować pani Hannie i panu Kazimierzowi za długoletnią uczciwą pracę w komisjach wyborczych. Na zakończenie chciałem powiedzieć, że uchylają państwo w art. 184 w § 1 pkt 2a, co powoduje, że członkiem obwodowej komisji wyborczej może być członek rodziny kandydata. Chciałem zapytać, czy to było państwa intencją. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Pan poseł Horała, bardzo proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Chciałbym przedstawić wyjaśnienie dla pana posła Zgorzelskiego. Byłem na tym spotkaniu. Prosili o nie przedstawiciele korporacji samorządowych, ale było to spotkanie z panem marszałkiem. Pan marszałek, aby mieć bieżący dostęp do wiedzy, zaprosił mnie, jako przedstawiciela wnioskodawców projektu i panią przewodniczącą, chcąc być na bieżąco w zakresie prac Komisji.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Rozumiem, panie przewodniczący, ale w prezydium zasiadają jeszcze dwie inne osoby, spoza PiS i warto byłoby pamiętać o pluralizmie. Dziękuję.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Informuję, że najlepszą wiedzę o pracach Komisji ma cała Komisja, a nie tylko prezydium.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czy pan poseł Horała ma poprawkę do zgłoszenia? Proszę bardzo.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Mam drobną poprawkę do pkt 66 lit a w § 1 uchyla się pkt 2a, a pkt 5 otrzymuje brzmienie: „Niespełniania warunku, o którym mowa w art. 182 § 4.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Sowa, bardzo proszę.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, zaraz przejdę do uzasadnienia poprawki. Chciałbym najpierw kontynuować wcześniejszy głos. Skoro spotkanie u pana marszałka dotyczyło przedmiotu prac Komisji, mam do pani gorący apel, aby przedstawiła nam pani czego to spotkanie dotyczyło. Może było ono spotkaniem wewnętrznym PiS? Wówczas nie trzeba było robić przerwy.

Przechodzę do poprawki. Jest ona oczywiście konsekwencją wcześniejszych i zmierza do wykreślenia zmiany 67. Chcę też poruszyć wątek, o którym mówił już pan Marek Wójcik. Ten uchylony przepis w ust. 2a w § 1 art. 184 brzmi następująco: „Wyrażenia zgody na kandydowanie w wyborach przez osobę będącą w stosunku od członka komisji małżonkiem, zstępnym, wstępnym, rodzeństwem, małżonkiem zstępnego lub przysposobionego albo pozostającego z nim w stosunku przysposobienia". Nie może być sytuacji, że najbliżsi członkowie rodzin będą członkami komisji obwodowych, zwłaszcza w zakresie wcześniejszych skandalicznych wypowiedzi strony społecznej. Mamy tu do czynienia z jakimś mafijnym wprowadzaniem przepisów ludzi, którzy chcą mieć komisje typu „rodzina na swoim". Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Szymański. Bardzo proszę.

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Wysoka Komisjo, według posłów wnioskodawców bezpieczne i transparentne będzie to – ze względu na wynik wyborczy – że osobą zasiadającą w obwodowej komisji wyborczej może być osoba spoza stałego rejestru wyborców danej gminy. Pan poseł Horała wyraźnie powiedział, że to transparentne, tak powinno być, bo wpływa dobrze na wynik wyborczy. W zupełnie odwrotnym przypadku umożliwiają państwo to, o czym mówili moi przedmówcy. Współmałżonek każdego z państwa, którzy wybrani zostali w wyborach powszechnych może zasiadać w danej obwodowej komisji wyborczej. Jak to się ma do waszych wcześniejszych postulatów o transparentność i bezpieczeństwo przeprowadzenia wyborów? To absolutnie nie idzie w parze. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Pan Cioska, bardzo proszę.

Wiceprzewodniczący KRK RKW Tomasz Cioska:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, chciałem zaprotestować bardzo stanowczo przeciwko obrażaniu członków Ruchu Kontroli Wyborów przez posłów Platformy Obywatelskiej. Obrazili mnie państwo bezpośrednio, gdyż wielokrotnie byłem członkiem komisji wyborczych. Przyjeżdżam tu za swoje pieniądze, a nie za pieniądze podatników. Nasze uwagi wynikają z obserwacji wielu tysięcy komisji wyborczych, w których braliśmy udział jako członkowie, mężowie zaufania. Zapewniam państwa, że mamy przygotowane wnioski do prokuratury i zostaną w stosownym czasie zgłoszone. Czekamy na właściwy moment. Zostały wyselekcjonowane bardzo precyzyjnie. Niestety, jak wcześniej mówiliśmy, nie ma penalizacji większości zachowań wręcz kryminalnych, zarówno w Kodeksie wyborczym, jak i Kodeksie karnym, w zakresie naruszeń prawa wyborczego. Najwyżej są grzywny lub w ogóle nie ma kar. Osobiście analizowałem te naruszenia i protokoły z wieloma wybitnymi karnistami, którzy stwierdzili, że niestety nie ma podstaw do karalności. Są to ewidentnie czyny naganne.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Głos mają posłowie Witczak, a następnie Kierwiński.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Rzeczywiście jest bardzo wiele niekonsekwencji i sprzeczności wewnętrznych w państwa argumentacji i w projekcie. Z jednej strony postulujecie głęboką potrzebę transparentności, przejrzystości, wzmocnienia zasad budujących bezpieczeństwo wyborcze, a z drugiej mówi się, że współmałżonek kandydata może zasiadać w komisji wyborczej. Członkowie komisji, na co zgodzili się państwo wcześniej, mogą agitować. Wpisaliście przepis martwy, że nie agitują w czasie ciszy wyborczej, kiedy to i tak nie mogą agitować, bo są w lokalu wyborczym. Jeśli zbierze się wiele z tych przepisów, wyłania się obraz, że piszecie tę ustawę na kolanie i macie zupełnie inne intencje. Nie chodzi o żadną transparentność i procedury. Jak byliście u marszałka Kuchcińskiego – szkoda że państwo o tym nie powiedzieli – mogliście go prawidłowo poinformować. Pan marszałek wypisuje, że od kilku dni debatujemy na temat przezroczystej urny wyborczej. Może by mogli państwo mu wytłumaczyć, że te urny

obowiązują od 2016 roku, a zostały wprowadzone w roku 2015. Mogli nas państwo poinformować, to byśmy marszałka doedukowali. Boimy się, że chcą państwo znieść bezpośrednie wybory wójtów, burmistrzów i prezydentów, bo o tym donoszą media. Jesteśmy przekonani, że państwa przerwy to narady i dyspozycje polityczne. Tak się tworzy prawo pod państwa rządami.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Poseł Kierwiński, proszę bardzo.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Bardzo serdecznie proszę o przedstawienie ustaleń ze spotkania z panem marszałkiem Kuchcińskim. Aby było jasne, nie mam pretensji do pani przewodniczącej. Praktyka Sejmu tej kadencji nauczyła mnie, że to marszałek Kuchciński tak zarządza, aby to był Sejm jednej partii politycznej i pokazał przez ostatnie dwa lata, że nie ma w polskim parlamencie czegoś takiego, jak dyskusja. Ponieważ nie mamy na sali praktycznie reprezentacji korporacji samorządowych, to spotkanie mogło być ważne. Bardzo proszę panią przewodniczącą o przekazanie ustaleń tego spotkania. To mogło być szalenie istotne. Mimo wielu prób marszałka Kuchcińskiego i posła Kaczyńskiego Sejm nie został przeprowadzony na Nowogrodzką. Posłowie wybrani z innych list, niż Prawo i Sprawiedliwość mają prawo wiedzieć, o czym marszałek Sejmu rozmawia, jeśli procedowana jest tak ważna ustawa.

Jeśli chodzi o słowa pana z RKW, nie mam wrażenia, aby ktoś kogoś obrażał. Obserwacje szanowny panie nie są prawem. Dlatego bardzo mocno protestujemy przeciwko nadużywaniu słów, których bardzo często państwo używają.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Poseł Matusiewicz, proszę bardzo.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, mam pytanie do Biura Legislacyjnego. Chodzi o zmianę 66 w art. 184, odnośnie do lit. c. Uchyla się tam ust. 3. To chyba pomyłka, bo tu są paragrafy, a nie ma ustępów.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Wojciech Miller:

Tak to rozumiemy, że omyłkowo zamiast paragrafu wskazano ustęp. Wymaga to korekty. W naszej ocenie to oczywista omyłka. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę bardzo, pan poseł Schreiber.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Dziękuję. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, w związku z tym, że ta zmiana wzbudza takie emocje wśród członków Komisji, niezależnie od intencji wnioskodawców, bo nikt tych wstępnych, zstępnych, małżonków nie kontroluje, to jest fikcja, proponuję ją odłożyć. Będzie jakaś poprawka, albo ją wycofamy. Sugeruję zakończyć na tym dyskusję. Muszę zabrać głos jeszcze w jednej sprawie. Uważam za bulwersujące to, co przed chwilą zostało powiedziane w kontekście Marszałka Sejmu i tych insynuacji. Pan marszałek napisał jedynie, że „Jutro obrady wznowi Komisja nadzwyczajna w sprawie ordynacji, a jej celem są wybory uczciwe i transparentne, jak nowe urny wyborcze". Wystarczy czytać ze zrozumieniem. Chodzi o szereg kwestii.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panowie, proszę nie przeszkadzać. Każdy z was wiele razy powtarzał to samo. Dajmy wypowiedzieć się posłowi wnioskodawcy.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Apeluję, abyście nie rzucali tego typu oskarżeń.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Łubu-dubu, łubu-dubu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie pośle Zgorzelski, bardzo proszę…

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Nie żadne łubu-dubu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Może kiedyś „Misia" razem będziemy oglądali.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pokręcić głową trzeba nad sobą, bo jeśli mówicie kłamstwa, później się nie dziwcie, że jest ich sprostowanie. Mam prośbę, abyśmy rozmawiali merytorycznie o tej ustawie, a nie obrażali stronę społeczną, marszałka Sejmu i Bóg wie kogo. To wywołuje niepotrzebne polemiki. Proponuję, abyśmy przeszli do procedowania nad zmianą sześćdziesiątą siódmą.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Panie pośle Schreiber, a co z tym przykładem?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przepraszam bardzo, przechodzimy do zmiany 67. Odłożyliśmy zmianę 66. Czy pan poseł Maciejewski chce zabrać głos, następnie pan Wójcik. Panie pośle, doskonale pan wie, że do głosu dopuszczani są wszyscy. Mam prośbę. Padło trochę przykrych słów pod adresem pana marszałka i naszego spotkania. Proszę, aby panowie nie kpili. To było spotkanie na prośbę przedstawicieli korporacji samorządowych. Omawiano ich stanowisko, które państwo otrzymali. Proszę bardzo, głos ma pan poseł.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Proszę bez emocji. Jest prezydium Komisji. Reprezentowani są członkowie opozycji. Jeśli było takie spotkanie – nie odnoszę się do pani przewodniczącej – rolą Marszałka Sejmu, który jest pierwszy pośród równych, jest dbanie o to, aby opozycja była na takim spotkaniu reprezentowana. Obecny jest pan przewodniczący Jaskóła, pan przewodniczący Witczak. Skrajnie niegrzecznym zachowaniem pana marszałka jest nie zaproszenie nikogo z nas.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę pana, będę broniła, a wy dajcie już spokój z tymi atakami. Pan poseł Horała.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Nikt tak bardzo nie atakuje siebie, jak sam marszałek.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Tytułem wyjaśnienia, bo państwo rozumieją, ale udają, że nie rozumieją, przedstawiciele korporacji samorządowych wyrazili chęć spotkania z panem marszałkiem, a nie z Komisją, czy jej prezydium. Mieli do tego prawo. Pan marszałek, chcąc przygotować się do spotkania, ponieważ nie uczestniczy na żywo w pracach komisji, zwrócił się do pani przewodniczącej i do przedstawiciela wnioskodawców o wsparcie. Miał prawo skorzystać z tej wiedzy. Kręcenie wielkiej afery przez pana posła jest działaniem tak bardzo na siłę… Proszę zwrócić się do przedstawicieli Związku Miast Polskich, Związku Powiatów Polskich, Związku Gmin Wiejskich, że to skandal, że chcieli rozmawiać z marszałkiem, a nie z panem, czy kimkolwiek innym.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Proszę bardzo, pan poseł Andrzej Maciejewski zabierze głos w sprawie zmiany 67.

Poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

Dziękuję, pani przewodnicząca. Omawiamy zmianę 67, ale chciałbym się upewnić, czy na pewno nadal dyskutujemy o projekcie ustawy nr 2001. Pytam, bo w mediach coraz głośniej się mówi, iż nasza praca staje się bezsensowna, bo mamy już kompletnie inny projekt ustawy. Chodzi o to, aby to wyjaśnić, abyśmy nie marnowali naszego czasu i nie

siedzieli tu niepotrzebnie. Czy ten projekt jest nadal aktualny, czy są nowe elementy, które wchodzą na etapie drugiego czytania, które mają zupełnie inny wymiar i nie mają nic wspólnego z drukiem nr 2001?

Poseł Marcin Horała (PiS):

Co ma pan na myśli?

Poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

Likwidację bezpośrednich wyborów wójtów, prezydentów i burmistrzów. To prosta sprawa. Jeśli to wchodzi, to już jest inny druk.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Szanowni państwo, procedujemy nad drukiem nr 2001. Bardzo proszę, głos ma pan Marek Wójcik.

Ekspert ZMP Marek Wójcik:

Drodzy państwo, staram się bardzo spokojnie podchodzić do naszego procedowania. Uważam, że powinniśmy starać się rozwiązywać problemy w merytorycznej dyskusji. Dziwię się trochę posłom wnioskodawcom, że w sprawie z pozoru jednoznacznej, dotyczącej udziału w komisji członka rodziny kandydata…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

To już odłożyliśmy.

Ekspert ZMP Marek Wójcik:

Chciałem zakończyć. Rozumiem, że w sprawach strategicznych, w których trzeba nad przepisem się zastanowić, warto to odłożyć. Ale w sprawach tak oczywistych, jak to, że nie powinien być członkiem obwodowej komisji członek rodziny kandydata muszą państwo się konsultować?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Jesteśmy przy zmianie 67.

Ekspert ZMP Marek Wójcik:

Pani przewodnicząca, to efekt sposobu procedowania.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czy mówimy o konsultacji, czy o odłożeniu? Odłożyliśmy tę zmianę. Bardzo mi przykro, czas minął.

Ekspert ZMP Marek Wójcik:

Czas nie minął. Musicie się o wszystko pytać. To bardzo smutne.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Jacek Protas, bardzo proszę.

Poseł Jacek Protas (PO):

Pani przewodnicząca, szanowni posłowie, to że tak się denerwujecie…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Jesteśmy bardzo spokojni.

Poseł Jacek Protas (PO):

Pani przewodnicząca pozwoli, że wyrażę swoją opinię.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę bardzo.

Poseł Jacek Protas (PO):

Bardzo dziękuję. To świadczy o tym, że zachowanie pana marszałka Kuchcińskiego nie było takie, jakie powinno być. Niech się pan za głowę nie łapie, bo pan jeszcze w życiu z niejedną taką sytuacją miał do czynienia panie pośle.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przechodzimy do rzeczy, jesteśmy w zmianie nr 67.

Poseł Jacek Protas (PO):
Pani przewodnicząca, nie odbierała pani głosu panu posłowi Horale, który nie wypowiadał się w kwestiach ustawy, a spotkania.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Bo tego państwo sobie życzyli.

Poseł Jacek Protas (PO):
Bardzo proszę traktować nas tak samo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Nie musi pan podnosić głosu.

Poseł Jacek Protas (PO):
Proszę mi nie przerywać. Nie będę podnosił głosu, jeśli nie będzie mi pani wchodziła w moją wypowiedź.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Ale mam prawo.

Poseł Jacek Protas (PO):
Nie. Ma pani prawo prowadzić obrady, a nie zagłuszać moje wystąpienie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
...i dyscyplinować.

Poseł Jacek Protas (PO):
Pani przewodnicząca, gdyby pani po 4-6 prośbach członków Komisji nadzwyczajnej udzieliła najnormalniej w świecie informacji czego dotyczyło spotkanie, jaki miało przebieg i konkluzje, bylibyśmy dawno po tym temacie. Nie reagowała pani na to, tylko nadal nie chce nam powiedzieć jakie są konkluzje, jakie jest stanowisko korporacji samorządowych. To niezmiernie ważne dla dalszego procedowania. Muszę powiedzieć, że nieszczególnie ekscytuję się tweetami, ale umiem czytać. Cytuję: „Jutro obrady wznowi Komisja nadzwyczajna w sprawie ordynacji wyborczej. Jej cel – przede wszystkim wybory uczciwe i transparentne, jak nowe urny wyborcze". Czytam jedynie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Panie pośle, doliczyłam panu czas. Bardzo proszę, pan poseł Waldy Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Jedno zdanie. Nawet dla bezpieczeństwa informacyjnego pana marszałka, dobrze byłoby, abyśmy choć w części byli zaproszeni. Dowiedziałby się więcej, niż jedynie od wnioskodawców. Jesteśmy przy zmianie 67. W imieniu posłów Platformy Obywatelskiej proszę o jej skreślenie, bo jest to ewidentne umiejscowienie ustrojowe, łącznie z zadaniami, dwóch komisji – jednej do przeprowadzania wyborów, a drugiej do ustalania wyników głosowania. Panie pośle Schreiber, nie tyle się domagam, ale proszę zaspokoić moją ciekawość, bo nie wszystko na tym świecie wiem. Tak się złożyło, że przez dwa lata pracy nad kodeksem się tego nie dowiedziałem, a uczyłem się, co mówię z pokorą. Niech mi pan powie, w którym kraju są dwie komisje – jedna do przeprowadzenia, a druga do liczenia? Pewnie marszałek Kuchciński też by pana o to zapytał. Niech mi pan powie, a ja pana marszałka Kuchcińskiego jutro powiadomię.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Zwróciłam się z prośbą do państwa, aby przestali państwo sobie drwić. Otrzymali panowie informację. Przedstawiciele samorządów, którzy uczestniczyli w spotkaniu u pana marszałka zostali zaproszeni do prac w Komisji. Może przyjdą jutro i będziemy rozmawiali. Bardzo proszę, poseł Mariusz Witczak ma głos.

Poseł Mariusz Witczak (PO):
Czy to byli samorządowcy z Łowicza, pani przewodnicząca, bo takie mamy obawy.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Nie rozumiem tego pytania. Spuśćmy na to zasłonę milczenia, bez komentarza.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Bardzo konsekwentnie będziemy wykreślali wszystkie artykuły.

Poseł Tadeusz Woźniak (PiS):

Co masz do Łowicza.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Łowicz jest wspaniały, tylko pytam.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę, bo czas biegnie, panie pośle.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Pani przewodnicząca, konsekwentnie wykreślamy wszystkie szkodliwe zmiany. Ta też dotyczy tych dwóch komisji. Jedna sprawa jest pryncypialna. Poseł Maciejewski ma rację. To zupełnie nieprzygotowana ustawa. Nie wiemy nad czym procedujemy. Odkładają państwo bardzo wiele zmian, nie są państwo pewni w zakresie wielu z nich, które wprowadziliście. Powiedzcie nam uczciwie – chcecie zlikwidować bezpośrednie wybory wójtów, burmistrzów i prezydentów? To jest konkret. Takie konkrety byliśmy przekonani, że będą podstawą prac tej Komisji. To na czym państwu zależy, to twarde rozwiązania – partyjne wybory i likwidacja zdobyczy demokracji, w których źle się czujecie, jak w bezpośrednich wyborach wójtów, burmistrzów i prezydentów. Pani przewodnicząca, proszę powiedzieć, czy to jest dziś temat do dyskusji.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Głos ma pani poseł Lidia Burzyńska.

Poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, wielu posłów opozycji od kilku dni apeluje o rzeczowe prace. Panowie, większość z was ma doświadczenie nie pierwszej kadencji. Proszę mi powiedzieć, czy dobrze się bawicie. Zmiana 67 nie dotyczy upolityczniania. Panowie się świetnie bawią. Pani przewodnicząca, gorąco proszę, abyśmy przeszli do merytorycznego debatowania i procedowania poszczególnych zmian. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo, pani poseł. Czy ktoś ma jeszcze do wniesienia poprawkę? Bardzo proszę. Posłowie Sowa i Zgorzelski.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, zabiorę głos w sprawie zmiany 67. Będąc konsekwentnym, zgłaszam poprawkę o jej wykreślenie. Mam również pytanie, wydaje mi się merytoryczne. Chciałbym dowiedzieć się w jakich krajach są dwie komisje. Ta poprawka dotyczy obwodowych komisji do przeprowadzania głosowań oraz do spraw ustalenia wyników głosowania. We wcześniejszej zmianie wprowadziliśmy korektę, że mogą to być najbliżsi członkowie rodzin kandydatów. Czy to jest element wprowadzania do komisji braku przejrzystości, mówiąc wprost nepotyzmu? Całkowicie się temu sprzeciwiamy.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Poseł Zgorzelski, bardzo proszę.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Szanowna pani przewodnicząca, podobnie jak koledzy uważam, że dwie komisje wyborcze to obcesowe mnożenie bytów niepotrzebnych. Zgłaszam poprawkę o wykreślenie zmiany 67 w całości. Jednocześnie chciałbym przypomnieć pani przewodniczącej, co może umknęło, iż podczas pierwszego posiedzenia zwróciłem się do pani z prośbą, abyśmy jako Komisja mogli uzyskać stanowisko rządu w kwestii procedowanej ustawy. Czy mógłbym to potraktować jako wniosek formalny z prośbą o przegłosowanie? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Proszę bardzo, pan poseł Łukasz Schreiber.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, odnośnie zmiany nr 67, oczywiście w imieniu wnioskodawców negatywnie opiniuję poprawki panów posłów Sowy i Zgorzelskiego. Chciałbym zwrócić uwagę państwa posłów, że jestem zdumiony i zaskoczony taką postawą części państwa posłów. Jako wnioskodawcy wykazujemy się daleko idącą chęcią i otwarciem na rozmowy. Bierzemy pod uwagę część z państwa poprawek. Niektóre przyjmujemy, z niektórymi uwagami się zgadzamy, bierzemy je do rozpatrzenia i odkładamy w czasie. Komentują to państwo tak, że nie jesteśmy przygotowani. Jeśli tak uważacie, to po co ta dyskusja. Głosujmy i będzie po temacie. To zdumiewające. Druga kwestia, w tym projekcie ustawy nie ma żadnej likwidacji wyborów bezpośrednich. Jeśli chcą państwo się zajmować każdą plotką, która się pojawi w mediach i zadawać 550 pytań na jej temat, to nie będziemy w stanie nic zrobić…

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Wystarczy odpowiedzieć tak lub nie.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Trzecia kwestia, która była poruszana, w jakich krajach są dwie komisje. Od początku o tym mówimy, że procesem docelowym jest model anglosaski. To próba pójścia w tym kierunku. Dobrze pan wie, że tam inne osoby zajmują się liczeniem głosów, niż pracujące w komisji. To wolontariusze. Koncepcja jest taka, aby były to inne osoby. To model, który jest powielany w części krajów anglosaskich i niektórych młodych demokracjach, przyjmowany za wzór. Dojście do takiego stanu rzeczy byłoby czymś zasadnym. Bardzo proszę, abyśmy nie zajmowali się każdym tematem, który wypływa z mediów, ale procedowaniem ustawy.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję panu posłowi wnioskodawcy. Proszę państwa, zgłoszone zostały trzy poprawki. Biuro Legislacyjne, przystąpimy zaraz do głosowania.

Legislator Wojciech Miller:

Pani przewodnicząca, wszystkie poprawki są jednobrzmiące i zakładają skreślenie zmiany.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Głosujemy poprawki zgłoszone przez panów posłów: Waldego Dzikowskiego, Marka Sowę i Piotra Zgorzelskiego. Kto jest za ich przyjęciem? (8) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję.

Czy Biuro Legislacyjne ma uwagi do zmiany nr 67? Nie. Przechodzimy do głosowania za przyjęciem zmiany 67. Kto jest za przyjęciem zmiany nr 67? (9) Kto jest przeciw? (5) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo. Zmiana nr 67 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany 68. Będę teraz mówiła szybciej. Proszę bardzo, poseł Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, szanowni państwo, mam jedną uwagę. Panie pośle Schreiber, doskonale pan wie, że ustroje wyborcze zależą też od ustrojów wybierania. Jeśli to kraje anglosaskie, aby się przypodobać panu posłowi Jaskóle…

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

JOW.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Nie w wyborach samorządowych.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Zgoda. Jeśli chodzi o parlamentarne, to tak jest. Chciałem pani poseł powiedzieć, że raczej ustosunkowuje się do swoich wypowiedzi w sposób konkretny i merytoryczny, co mogą państwo zauważyć.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Prosimy kontynuować.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Czasami były kłopoty z udzieleniem odpowiedzi. Zgodnie z proponowanym brzmieniem art. 187 § 1 Krajowe Biuro Wyborcze ma zapewnić obsługę komisarzy wyborczych i urzędników. Tak samo brzmiące przepisy są w zmianie pięćdziesiątej dziewiątej i siedemdziesiątej pierwszej, dotyczące tych samych powiatowych komisarzy i urzędników wyborczych. Te zadania mają przynależeć jednak odpowiednio do starostów i wójtów. Które zadania – jeśli tak samo brzmią przepisy w zakresie KBW, starostów i wójtów – mają wykonywać, jak to podzielić. Nie napisali państwo też, że jest to zadanie zlecone, a to oczywiście wiąże się ze środkami finansowymi. Proszę o skreślenie zmiany 68.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Zapisuję poprawkę. Pan poseł Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Szanowna pani przewodnicząca, w obecnym stanie prawnym 49 delegatur zapewnia obsługę 51 komisarzom. Po tej zmianie KBW ma w niezmienionym składzie zapewnić obsługę prawną 396 komisarzy. Jak w wyobraźni wnioskodawców będzie to możliwe? W związku z tymi wątpliwościami składam poprawkę o skreślenie tej zmiany w całości.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan Cioska.

Wiceprzewodniczący KRK RKW Tomasz Cioska:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, Ruch Kontroli Wyborów składa konsekwentnie wniosek o to, aby Krajowe Biuro Wyborcze rozwiązać w trybie natychmiastowym, w związku z zarzutami Najwyższej Izby Kontroli. Jeśli już powstanie nowe KBW, chcielibyśmy aby w nim, albo w innym miejscu zapewniającym niezależność, transparentność i poufność, prowadzony był centralny rejestr wyborców. Jeśli nie da się tego zrobić od razu, składamy wniosek aby zapisać to np. jak w przypadku zmian w PKW, po dwóch latach. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Poprawkę zgłasza pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

To drobna poprawka redakcyjna, aby art. 187 ust. 1 otrzymał brzmienie „Krajowe Biuro Wyborcze zapewnia obsługę Państwowej Komisji Wyborczej, komisarzy wyborczych, korpusu urzędników wyborczych oraz innych organów wyborczych w zakresie określonym w kodeksie oraz innych ustawach, z zastrzeżeniem art. 166 § 3 oraz art. 191a § 3 zdanie trzecie".

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czy ktoś jeszcze chce zabrać głos przy zmianie nr 68? Pan poseł Matusiewicz.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Mam uwagę do wypowiedzi pana posła Dzikowskiego. Powołał się pan na zmianę 59, która stanowi zupełnie o czym innym. Proszę to sprawdzić, bo to nie jest trafne porównanie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę, pan poseł Jaskóła.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, jednym zdaniem skwituję, że oczywiście podzielam pogląd panów posłów, że ewentualne spotkanie z panem marszałkiem powinno dotyczyć w moim przekonaniu całej Komisji lub prezydium. To jest jednak już rozstrzygnięta kwestia. Chciałbym zwrócić się do Ruchu Kontroli Wyborów z pytaniem. Czy to, co przed chwilą państwo omówili chcielibyście, aby zostało wprowadzone jako poprawka do drugiego czytania? Jestem w stanie to wdrożyć wraz z naszymi prawnikami. Pamiętajmy, że taki przepis nie dotyczy wyłącznie zmiany 68.

Przewodniczący KRK RKW Paweł Zdun:

Nie upieramy się przy tym, czy ma to być na tym etapie, czy w następnym, ważne aby było.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Teraz nie jestem w stanie w sposób właściwy i zgodny ze sztuką legislacyjną się tego podjąć. To praca na kilka godzin, aby dokładnie zapoznać się z przepisami. Jeśli mają państwo takie życzenie, zapiszę to i złożymy taką poprawkę przed drugim czytaniem.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę bardzo, pan Cioska.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Oczywiście, jako ruch Kukiz15, a później JOW.

Wiceprzewodniczący KRK RKW Tomasz Cioska:

Bardzo dziękuję, panie pośle, za wsparcie naszej inicjatywy. Przyznam szczerze, że nie mam jednoznacznej opinii gdzie ten centralny rejestr wyborców powinien być umiejscowiony, czy powinno go prowadzić MSWiA. Oczywiście będzie wiązało się to z zarzutami. On tam jest umiejscowiony naturalnie, gdyż MSWiA ma bardzo wiele danych obywateli. Jest Ministerstwo Cyfryzacji, system PESEL II. Składam na ręce państwa posłów taki postulat. Centralny rejestr powinien powstać i mieścić się w instytucji zaufania publicznego. To, gdzie zostanie umiejscowiony zależy od dyskusji między administracją rządową i organami wyborczymi. Proszę traktować to jako nasz apel i ogromną prośbę i rozważyć wedle sumienia i najlepszej wiedzy. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Jeśli nie ma dalszych uwag i poprawek, głos zabierze poseł wnioskodawca Marcin Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Szanowni państwo, odpowiem na pytanie pana posła Dzikowskiego. Pracujemy długo i wiele było poprawek, ale jeśli spojrzeć na całokształt ustawy wraz z poprawkami, w tym z przyjętą poprawką do pkt 59, zobaczyłby pan, że generalnie przyjęta jest konstrukcja, że obsługę zapewnia Krajowe Biuro Wyborcze. W poprawce przyjęliśmy, że w zakresie szczegółów technicznych, udostępniania pomieszczeń, pomocy biurowych, może ono zawierać porozumienia ze starostą lub wójtem, jak zapisano w innych częściach ustawy. Jest to wtedy zadanie zlecone, finansowane z budżetu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę, panie pośle.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Ale są dwa jednobrzmiące zadania – dotyczące starostów i KBW.

Poseł Marcin Horała (PiS):

W art. 59 już to zmieniliśmy.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Zgłoszone zostały poprawki przez posłów: Dzikowskiego, Zgorzelskiego i Horałę. Biuro Legislacyjne nie chce zabrać głosów. Poddaję pod głosowanie poprawki posłów Dzikowskiego i Zgorzelskiego, jako tożsame. Kto jest za przyjęciem tych poprawek? (8) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo.

Była zgłoszona poprawka przez pana posła Horałę. Kto jest za przyjęciem tej poprawki? (9) Kto jest przeciw? (8) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Wojciech Miller:

Nie ma potrzeby rozstrzygania zmiany, gdyż poprawka zakładała nadanie jej brzmienia.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Przechodzimy do zmiany nr 69. Proszę uprzejmie, poseł Sowa.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, w tej zmianie wykreślany jest art. 181, w którym opisane były kwestie związane z urzędnikami wyborczymi. W związku z powyższym zgłaszam konsekwentnie poprawkę wykreślającą tę zmianę, aby zachować ciągłość. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Poseł Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Chciałem powiedzieć, że nie uzyskałem odpowiedzi na pytanie, które kierowałem do posła wnioskodawcy w zakresie poprawki 68.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Rozumiem. Dziękuję bardzo. Proszę państwa, zgłoszona została jedna poprawka i nie ma więcej uwag. Głosujemy poprawkę pana posła Sowy. Kto jest za jej przyjęciem? (8) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo.

Przystępujemy do przegłosowania zmiany 69. Kto jest za jej przyjęciem? (9) Kto jest przeciw? (8) Kto się wstrzymał? (0)

Zmiana nr 69 została przyjęta.

Przystępujemy do zmiany nr 70. Głos mają posłowie Mariusz Witczak, Jacek Protas, Marek Sowa i Piotr Zgorzelski, Marcin Horała, Waldy Dzikowski i Marcin Kierwiński oraz Tomasz Jaskóła, który zgłasza się rzadziej. Bardzo proszę.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Oczywiście postulujemy o wykreślenie tej zmiany. Ta zmiana jest elementem dopełniającym upartyjnienie nadzoru nad wyborami i sposobu ich organizowania. Bardzo państwu na tym zależy. Na razie opinię publiczną próbujecie mamić przesunięciem zmian w PKW o dwa lata. Tu twardo, konkretnie wprowadzacie swoich ludzi. Zgłaszanie kandydatów spośród zgłoszonych przez prezydenta, Sejm i Senat oznacza tyle, że z każdej strony do KBW trafi kandydat PiS, może z różnych frakcji. Widać, że kandydatury mogą być z różnych frakcji PiS, ale to marna pociecha dla obywateli. Organizują państwo skok na Krajowe Biuro Wyborcze, które będzie miało kapitalne znaczenie w organizacji wyborów i budowaniu nowej administracji wyborczej, którą będziecie tworzyli, jaka rzeczywiście może się rekrutować z tych Misiewiczów, jak powiedziano wcześniej.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Pan poseł Protas.

Poseł Jacek Protas (PO):

Składam poprawkę o wykreślenie tej zmiany w całości. Jest ona jedną z najbardziej szkodliwych i niszczących system wyborczy. Dotychczasowe przepisy są absolutnie wystarczające, klarowne i zapewniają apolityczność szefa Krajowego Biura Wyborczego. Przecież wszyscy tu deklarują, że właśnie o to wszystkim chodzi. Proponowane zmiany spowodują, że szef KBW będzie miał do wyboru tylko nominatów politycznych. Jeśli ma się do wyboru tylko takich nominatów, wiadomo że któregoś się mianuje. Dlatego postuluję tak, jak na wstępie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Pan poseł Sowa.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, należy przyznać, że są państwo bardzo konsekwentni w forsowaniu zmian. Byli już przeforsowani partyjni komisarze, upolityczniona państwowa komisja wyborcza, a teraz potrzebujecie jeszcze nominata partyjnego do KBW. Wybór będzie, ale z jednej rodziny. Dlatego zgłaszam wniosek o wykreślenie zmiany 70.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Zgorzelski, bardzo proszę.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Szanowna pani przewodnicząca, miałbym kilka szczegółowych pytań do wnioskodawców. Pierwsze dotyczy tego, dlaczego nie zostały określone wymagania, jakie powinna spełniać osoba ubiegająca się o tak zaszczytną funkcję? Chcę zwrócić uwagę, że w istocie będą decydowały o tym podmioty bardzo zacne, jak Sejm, Senat i prezydent, ale nieposiadające szczegółowej wiedzy na temat funkcjonowania Państwowej Komisji Wyborczej. Kolejne pytanie – wedle jakiego trybu będzie odbywało się wyłanianie tego kandydata? Moje zastrzeżenia budzi fakt, że nie istnieje możliwość odwołania przewodniczącego KBW. W związku z tymi uwagami, aby nie zabierać głosu jeszcze raz, składam poprawkę o skreślenie tej zmiany w całości.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Pan poseł Jaskóła, bardzo proszę.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Szanowna pani przewodnicząca, klub Kukiz zgłasza poprawkę nr 12. W pierwszej części ma dotyczyć art. 4 i skreślenia pkt 70. Uzasadnienie widnieje poniżej. Ze swojej strony chciałbym powiedzieć, że brakuje mi w państwa rozwiązaniach typowo proobywatelskich przepisów. Obserwowaliśmy to często, podobnie w przypadku KRS, boją się państwo dopuścić stronę społeczną. Ani Sejm, ani Senat do końca przecież pełnej strony społecznej nie wypełniają. W moim przekonaniu powinny to być organizacje społeczne, jak np. Ruch Kontroli Wyborów. To powinny być czynniki, które w swoich statutach mają wpisaną ochronę demokracji, kontrolę wyborów lub dyskusję nad nimi, jak słynny Ruch Zmielonych czy Ruch Jednomandatowych Okręgów Wyborczych, z którego się wywodzę. Dlatego prosimy w art. 4 o skreślenie pkt 70. Uzasadnienie mają wszyscy w poprawce znajdującej się przed państwem.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Pani przewodnicząca, Szanowni państwo, szef KBW jest osobą kluczową. Tak naprawdę jest organem wykonawczym PKW. W związku z tym tę osobę powinien cechować wybitny profesjonalizm, duże doświadczenie administracyjne. Ma zapewnić kwestie administracyjne, techniczne i finansowe, aby z powodzeniem odbyły się wybory. Z tego powodu wydaje się zasadne, aby PKW jak dotychczas mogło swobodnie powoływać taką osobę na wniosek przewodniczącego. Bez względu na to, jaki organ to zrobi – prezydent, Sejm czy Senat, budzi to zdumienie. Kadencja szefa KBW trwa siedem lat. Po tych siedmiu latach dopiero nabywa się jakieś doświadczenie, a chcą państwo wprowadzić kadencyjność. To kluczowa osoba, nikt inny, jak sekretarz PKW. Nie zdają sobie państwo sprawę jak bardzo kluczowa to osoba.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czas minął, panie pośle. Poseł Kierwiński i poseł Matusiewicz.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Można powiedzieć, że wiele mogliśmy usłyszeć o tym, jak to wszystko będzie wyglądało od 2019 roku, ale jednak zdecydowaliście się pokazać nam w tym przepisie, że nic nie będzie od 2019 roku, a wszystko będzie od teraz. To teraz chcecie wybrać spośród wskazań waszych byłych partyjnych kolegów – prezydenta, marszałka Sejmu, Senatu – szefa Krajowego Biura Wyborczego. Cała ta narracja, że wszystko będzie od przyszłej kadencji, legła w gruzach. Zastanawia mnie wasza filozofia myślenia. Nie dość, że chcecie wskazać członków PKW, bo chcecie ich wybrać przez Sejm i wśród wybranych chcecie mieć znakomitą większość, to nie będziecie im ufali, bo założycie bajpas, aby na 100% szef KBW był z politycznego wskazania. Ile w jedną ustawę możecie wpisać upolitycznienia wyborów w Polsce? Ile jeszcze tego typu przepisów się pojawi?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pan poseł Matusiewicz.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, pan poseł Zgorzelski skierował pytanie do wnioskodawców, jakie kwalifikacje powinien mieć szef KBW. Regulują to przepisy dotyczące zajmowania stanowisk państwowych. To stanowisko w randze sekretarza stanu i analogiczne wynagrodzenie. Przesłanki zawarte są w ustawie dotyczącej stanowisk państwowych w administracji rządowej.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo, panie pośle. A wedle jakiego trybu będą wyłaniani kandydaci?

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Tryb jest określony w art. 190 § 2, w zmianie 70.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

A tryb wyłaniania kandydatów?

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Kandydaci zgłaszani przez prezydenta, Sejm i przez Senat.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Ale w jaki sposób? Wedle jakiego trybu?

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

W sposób przewidziany regulaminem Sejmu i Senatu. Wie pan doskonale, że są takie sposoby. Być może będzie potrzeba uzupełnienia regulaminu.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo, panie pośle.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Szymański, bardzo proszę.

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Dziękuję bardzo. Również chciałem zabrać głos w trosce o ten korpus urzędniczy, który miał być rekrutowany w liczbie 5 tys. przez szefa KBW. Pan poseł uspokoił mnie – to zakres kompetencji w randze podsekretarza stanu. Strasznie byłoby, gdyby pięć tysięcy prawników wybierała osoba, która nie ma kwalifikacji do tego typu działań. Cieszy mnie tego typu rozwiązanie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan Cioska, bardzo proszę.

Wiceprzewodniczący KRK RKW Tomasz Cioska:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, dziękuję za udzielenie głosu. Postulujemy, aby kadencja pierwszego szefa Krajowego Biura Wyborczego w tym okresie dwóch lat, gdy Państwowa Komisja Wyborcza ma pozostawać w niezmienionym składzie – przeciwko czemu gorąco protestujemy – aby szef KBW był powołany tylko na te dwa kolejne lata, a nie na siedem. Chcemy, aby kolejna PKW, powołana zgodnie z nowelizacją ustawy – Kodeks wyborczy, dokonała wyboru nowego szefa KBW. Oczywiście może to być ta sama osoba, jeśli się sprawdzi. To byłby fajny dwuletni okres próbny, jeśli można to tak nazwać. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Wobec rytualnych sformułowań o upolitycznianiu, chciałbym zacytować obowiązujący i niezmieniany art. 188 § 5 Kodeksu wyborczego: „Szef i pracownicy Krajowego Biura

Wyborczego nie mogą należeć do partii politycznych ani prowadzić działalności politycznej". Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę państwa, wszystkie uwagi…

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Pytałem o możliwy tryb odwołania szefa KBW.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Pan poseł wnioskodawca Łukasz Schreiber, bardzo proszę.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):
Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo myślę, że na wiele pytań udzielili odpowiedzi, wyręczając mnie, pan poseł Matusiewicz i pan poseł Horała. Zwrócę jedynie uwagę w jaki sposób dokładnie ma być przeprowadzony wybór przez Sejm i Senat. Pewnie konieczne będzie wprowadzenie do regulaminów Sejmu i Senatu odpowiednich przepisów. Trudno je wprowadzać przed wejściem w życie ustawy. To zostanie uregulowane. Jeśli chodzi o pozostałe sprawy, uwaga strony społecznej, czy nie wprowadzić okresu przejściowego, jest ciekawym pomysłem. Na razie rekomendowałbym Wysokiej Komisji przyjęcie artykułu w proponowanym brzmieniu. Przyjmujemy też różne uwagi, które tu padały. Jeśli będzie jakaś zmiana, to na dalszym etapie prac.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Panie pośle, życie pisze różne scenariusze. Może się okazać, że szef KBW nie będzie wypełniał swej roli. Jaki jest tryb jego odwołania?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Nie udzieliłam panu głosu. Szanowni państwo, zgłoszone zostały cztery poprawki panów posłów: Protasa, Sowy, Zgorzelskiego i Jaskóły. To poprawki tożsame?

Legislator Wojciech Miller:
Pani przewodnicząca, jeśli chodzi o poprawkę pana posła Jaskóły, wedle przedstawionych materiałów to poprawka nr 12. Oprócz skreślenia zmiany 70 zakłada również skreślenie art. 7. Jako szersza, powinna być głosowana w pierwszej kolejności.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Głosujemy. Zaczynamy od poprawki…

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):
Przepraszam, to art. 7 dotyczący końcówki naszego projektu. Moją intencją było przegłosowanie tego odrębnie, ale możemy zrobić to teraz i jeszcze raz zgłoszę tę poprawkę przy art. 7. To są przepisy przejściowe.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Tak to pan zgłosił. Głosujemy przyjęcie poprawki pana posła Jaskóły. Kto jest za przyjęciem tej poprawki? (1) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (7)

Teraz przegłosujemy poprawki panów posłów: Protasa, Sowy i Zgorzelskiego. Bardzo proszę, kto jest za przyjęciem poprawek panów posłów: Sowy, Zgorzelskiego i Protasa? (8) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (0)

Proszę zapisać wniosek mniejszości. Mam nadzieję, że zgłaszając te wnioski wiedzą panowie jakie procedury trzeba wypełnić.

Bardzo proszę, czy Biuro Legislacyjne ma uwagi do zmiany 70? Nie.

Głosujemy przyjęcie zmiany nr 70. Kto z państwa posłów jest za przyjęciem zmiany 70? (9) Kto jest przeciw? (8) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo. Zmiana nr 70 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany 71, kto ma uwagi? Poseł Dzikowski, pan Wójcik, panowie posłowie Sowa, Zgorzelski, Witczak. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Pani przewodnicząca, szanowni państwo, ta zmiana przewiduje powołanie przez szefa KBW korpusu urzędników wyborczych. Ci urzędnicy mogą też być powołani spoza

terenu danej jednostki samorządu terytorialnego, czyli danej gminy. Co jest ważniejsze, czy znajomość realiów i specyfiki danej jednostki samorządu, czyli gminy, czy też osoby, które są spoza i nie mają pojęcia o specyfice danej gminy? Nie można oszacować kosztów, bo nie wiemy ilu urzędników będzie przypadało na daną gminę, czy będzie to zależne od liczby mieszkańców. Nie wiemy na jak długi okres będą ustanawiani. Policzenie kosztów z tym związanych jest niemożliwe. Wiele jest tu niewiadomych i znaków zapytania. Powołanie korpusu urzędników wyborczych rodzi gigantyczne koszty. To kompletnie niepotrzebna regulacja. W imieniu posłów Platformy Obywatelskiej wnoszę o skreślenie zmiany 71.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan Marek Wójcik.

Ekspert ZMP Marek Wójcik:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, zwracam uwagę, że w tej propozycji mamy pojęcia, które mogą się wiązać z ponoszeniem kosztów na nieznaną skalę przez samorządy terytorialne. Przykładowo jest to zapewnienie warunków pracy umożliwiających prawidłowe wykonywanie zadań przez urzędników wyborczych. To pojęcie bardzo nieścisłe. Przyznam szczerze…

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę nie przeszkadzać, teraz mówi pan Wójcik.

Ekspert ZMP Marek Wójcik:

Wcześniej prowadzili państwo rozmowy na temat tego, kto może być tym urzędnikiem i zasiadać w tym korpusie. Zwracam uwagę na to, że mówią państwo, iż urzędnikiem wyborczym nie może być osoba kandydująca w danym okręgu, zatrudniona w danej gminie, może w niej mieszkać – to dość dziwna konfiguracja – należeć do partii politycznych oraz uwaga – prowadzić działalność publiczną niedającą się pogodzić z pełnioną funkcją. To pojęcie z punktu widzenia prawnego niejasne. Ostatnia kwestia została już poruszona. Bylibyśmy wdzięczni, aby pokazali państwo metodę, na bazie której szacowali będą państwo ilu urzędników wyborczych ma być w danym okręgu. To kwestia niejasna.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Sowa, bardzo proszę.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, to faktycznie bardzo duży artykuł, który reguluje kwestie nowych urzędników wyborczych. Zacznę może od kwestii kalendarza. Załóżmy, że mamy 6 miesięcy od momentu wejścia w życie ustawy do ogłoszenia wyborów. Pierwszy miesiąc poświęca się na powołanie nowego szefa KBW, przez kolejne dwa szef ma czas na powołanie zupełnie nowych 2800 nowych urzędników. To jeden urzędnik na gminę. Niesamowita sytuacja. W mojej ocenie nie da się tego zrobić. Ci zupełnie nowi urzędnicy za trzy miesiące mają przeprowadzić wybory w nowym środowisku. To pierwsza kwestia, na którą zwracam uwagę. Kolejna sprawa – rozumiem że wójt ma zapewnić warunki pracy, to są te wprowadzane warunki lokalowe. Jak wspomniał pan Marek Wójcik, nie ma ograniczeń co do startu w wyborach, jedynie co do gminy, w której jest się urzędnikiem. W sąsiedniej gminie można ubiegać się o mandat radnego i nie ma ku temu przeciwskazań. W związku z powyższym składam poprawkę o wykreślenie zmiany 71.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę o zabranie głosu pana posła wnioskodawcę Łukasza Schreibera.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, w związku z tym, że potrzebne są pewne korekty tej zmiany, wnoszę o jej odłożenie i wrócenie do niej na koniec.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Proszę teraz o zabranie głosu pana posła Horałę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Szanowni państwo, poprawka nr 24 w waszych materiałach dotyczy dodania zmiany nr 71a. Dlatego poprosiłem panią przewodniczącą o głos przed przejściem do zmiany nr 72. W art. 204, w którym mówi się o materiałach, które składają komitety wyborcze, uzupełnia się ich katalog o możliwość fakultatywnego złożenia symbolu graficznego komitetu wyborczego. To uwzględnienie uwagi Państwowej Komisji Wyborczej. Zwróciła ona uwagę, że skoro w odpowiednich miejscach na kartach wyborczych pojawia się możliwość zamieszczenia takiego symbolu graficznego, to również powinna się ta opcja znaleźć w wykazie dokumentów, które składają komitety. Wzór takiego symbolu przedstawiano by, celem umieszczenia na karcie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Biuro Legislacyjne nie ma uwag. Zgłasza się pan do poprawki, którą złożył właśnie pan poseł Marcin Horała? Tamtą zmianę odłożyliśmy, teraz jesteśmy przy zmianie nr 71a, wniesionej przez pana posła Horałę. Czy pan Wójcik chce zabrać głos w tej sprawie?

Ekspert ZMP Marek Wójcik:

Chciałbym państwa prosić, aby przepis dotyczący tego znaku graficznego był tak jednoznaczny, aby nie było wątpliwości, że jest on fakultatywny, a nie obowiązkowy. Obecnie takie wątpliwości są.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Przepraszam, nie odczytałem pełnej treści, zakładając, że mają państwo to w materiałach. Jest tam napisane o fakultatywności złożenia, w wyliczeniu składania dokumentów, symbolu graficznego w formie papierowej oraz elektronicznej. Z innych przepisów, które już są wynika, że szczegóły techniczne określa PKW.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Horała zgłosił poprawkę o wprowadzenie zmiany nr 71a. Kto jest za jej przyjęciem? (9) Kto jest przeciw? (4) Kto się wstrzymał? (3)

Przyjęta.

Przechodzimy teraz do zmiany nr 72. Bardzo proszę. Nie słyszę zgłoszeń do dyskusji. Bardzo proszę, pan poseł Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Mam pytanie odnośnie do zmiany nr 72. Przewidują państwo, że na karcie do głosowania drukuje się symbol graficzny. Nie przewiduje się w tym przepisie zgłoszenia tych wzorów wraz z zawiadomieniem o utworzeniu komitetu.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Przed chwilą przyjęliśmy taką poprawkę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Tak, tuż przed tą zmianą. Kto jest za przyjęciem zmiany nr 72? (10) Kto jest przeciw? (3) Kto się wstrzymał? (4)

Dziękuję bardzo. Zmiana nr 72 została przyjęta.

Przechodzimy teraz do zmiany nr 73. Bardzo proszę. Nie słyszę uwag. Czy jest sprzeciw wobec jej przyjęcia? Nie słyszę.

Informuję, że zmiana nr 73 została przyjęta.

Przechodzimy teraz do zmiany nr 74. Bardzo proszę, poseł Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Mam pytanie. Może nie zwróciłem na to uwagi, ale nie słyszałem o poprawce do tej zmiany. Czy nie powinna zostać dodana zmiana dotycząca art. 267 Kodeksu wyborczego zgodnie z którą na karcie do głosowania w wyborach do Senatu umieszcza się także symbol graficzny? Jest tam pewna nieścisłość.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panowie posłowie wnioskodawcy?

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Tak. Wysoka Komisjo, wybory do Senatu są w jednomandatowych okręgach wyborczych. Można to zrobić. Na chwilę obecną nie jest to ujęte. Zapiszemy to, przemyślimy i może dodamy w ramach poprawki.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Poseł Zgorzelski, bardzo proszę.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Pani przewodnicząca, chciałem wycofać zgłoszoną do tej zmiany poprawkę Klubu PSL.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Rozumiem. Biuro Legislacyjne nie ma uwag. Ponieważ nie ma poprawek, kto jest za przyjęciem zmiany nr 74? (9) Kto jest przeciw? (4) Kto się wstrzymał? (1)

Dziękuję bardzo. Informuję, że zmiana 74 przeszła. Przechodzimy do zmiany nr 75. Bardzo proszę, pan Marek Wójcik.

Ekspert ZMP Marek Wójcik:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, pragnę zwrócić uwagę, że usunięcie treści z nawiasu tego artykułu powoduje, że w wyborach do Senatu, w odróżnieniu do innych kart do głosowania, karta nie zawiera kratki na postawienie znaku „x". W związku z tym ten przepis nie jest precyzyjny.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Był moment, który wprowadził wiele krotochwil na Komisji, gdy wprowadzano artykuł definiujący znak „x" jako co najmniej dwie linie przecinające się w obrębie kratki. W naszej ocenie, gdziekolwiek temat tego znaku pojawia się w ustawie, jest odwołanie do definicji, że to co najmniej dwie linie przecinające się w obrębie kratki, więc nie trzeba tego nawiasu powtarzać za każdym razem.

Ekspert ZMP Marek Wójcik:

Pani przewodnicząca, przypominam, że w wyborach do Senatu nie ma kratki. W związku z tym nie ma możliwości postawienia znaku „x" w kratce.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Poseł Dzikowski zgłaszał się do zmiany nr 75.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Pani przewodnicząca, będę miał uwagę odnośnie do zmiany nr 76.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dobrze. Nie ma poprawek do zmiany nr 75. Czy jest sprzeciw wobec jej przyjęcia? Nie słyszę.

Zmiana nr 75 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany nr 76. Poseł Dzikowski.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Potwierdzamy, że w wyborach do Senatu są kratki. To zwyczajna pomyłka, ale pan Marek przez kilka godzin czaruje nas swoją merytorycznością, więc może się raz pomylić.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Wymienione zostały już sympatyczne uwagi względem pana Marka Wójcika. Teraz głos ma poseł Dzikowski.

Ekspert ZMP Marek Wójcik:

Przyjmuję je, jako sympatyczne.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Przyłączam się do opinii. Pan Marek jest znakomitym specjalistą. Zmiana 76 mówi, że wyborach uzupełniających stosuje się odpowiednio art. 182. Czy nie wydaje się państwu wnioskodawcom, że w wyborach uzupełniających do Senatu, chyba, że mają pań-

stwo plan na późniejszą zmianę kodeksu, dziewięcioosobowa komisja jest zbyt duża? Mamy doświadczenia przynajmniej z dwóch kadencji. Chodzi też o koszty. Czy nie powinna być powoływana w mniejszym składzie?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę bardzo, pan poseł wnioskodawca Łukasz Schreiber.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, zapewne pan poseł ma rację jeśli chodzi o potrzebę logistyczną. Zamierzone było to rozwiązanie. Intencją wnioskodawcy było, aby te same podmioty mogły rekomendować swoich przedstawicieli do komisji. Pozostałe komitety obywatelskie miały takie prawo. Być może tym, o czym należy pomyśleć jest, aby ten skład nie musiał być obligatoryjnie dziewięcioosobowy. Myślę, że teraz nie musimy tego rozstrzygać. Chcielibyśmy pozostać przy możliwości zgłoszenia przedstawicieli przez te same podmioty. Mówię o tym w imieniu wnioskodawców.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Szanowni państwo, zmiana 76 nie ma żadnych poprawek. Czy jest sprzeciw wobec jej przyjęcia? Nie ma. Uznaję ją za przyjętą.

Zmiana nr 77. Czy jest sprzeciw wobec jej przyjęcia? Nie słyszę. Zmiana nr 77 została przyjęta.

Zmiana nr 78. Czy jest sprzeciw wobec jej przyjęcia? Proszę bardzo, poseł Witczak.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Jaka jest motywacja, aby wydłużyć z trzech dni do czternastu czas na składanie protestu wyborczego? Jeśli zostało popełnione przestępstwo, trzy dni dotychczas funkcjonujące w przepisach wystarczyłyby. Nie rozumiem, czemu tak długo ma trwać niepewność społeczna, czy ostatecznie wybory są legalnie, czy nie. Wprawdzie napisali państwo, że to 14 dni od podania wyników – czyli komisja ogłosi wyniki i czas na protesty wyborcze będzie biegł, ale w świetle sytuacji, w której PKW będzie upartyjniona, Sąd Najwyższy będzie PiS-owski, społeczeństwo przez długi czas będzie trzymane w niepewności, czy wybory zostaną uznane, czy nie. To wbrew pozorom poważna zmiana, która wydaje się proobywatelska, dająca więcej czasu na interwencję, ale jesteśmy źle doświadczeni różnymi państwa reformami i obawiam się, że jest to czas na trzymanie społeczeństwa w niepewności.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan Cioska, proszę bardzo.

Wiceprzewodniczący KRK RKW Tomasz Cioska:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo uważam, że ta zmiana jest słuszna. Po przekazaniu wiadomości o popełnieniu przestępstwa, zebraniu informacji, jako czynnik społeczny potrzebujemy czasu na zagregowanie danych z różnych komisji i skonsultowanie się z doradcami prawnymi. Uważam, że to słuszne rozwiązanie. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję uprzejmie. Pan poseł Dzikowski, bardzo proszę.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, szanowni państwo, rozumiejąc ten postulat i realizację go i przedłużenie czasu do 14 dni, organizacje pozarządowe mogą mieć problem z przygotowaniem dobrego aktu w formie procesu wyborczego, pozostaje 16 dni na rozpatrzenie przez Sąd Najwyższy wszystkich protestów. Obawiam się – tak może się zdarzyć – że jeśli zostawi się ten przepis, trzeba będzie wydłużyć okres dla Sądu Najwyższego do obowiązujących wcześniej 30 dni. Jeśli taka intencja nie zostanie przedstawiona, nakładają państwo na SN kaganiec czasu, który nie pozwoli w sposób rozsądny dokonać rozstrzygnięcia. Jeśli nie dokonają państwo korekty, wnioskuję o skreślenie zmiany 78.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję. Pan poseł Horała, bardzo proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):
Odpowiem w imieniu wnioskodawców. W pełni zgadzam się ze stroną społeczną. Taka była intencja wnioskodawców, aby dać czas na przygotowanie protestów. Często trzeba zebrać opinie od mężów zaufania, obserwatorów, z terenu więcej niż jednej komisji, z zagranicy, pojedynczy obywatele też nie muszą być tak sprawni w przygotowywaniu protestów. Obywatele mogą być mniej sprawni, ale Sąd Najwyższy powinien być sprawniejszy w procedowaniu. Pana głos był nieco sprzeczny wobec głosu pana kolegi klubowego Witczaka, który wyrażał obawę przedłużania się stanu niepewności i braku ostatecznej decyzji Sądu Najwyższego w sprawie ważności wyborów.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Pan poseł Witczak mówił w innym kontekście.

Poseł Marcin Horała (PiS):
W innym kontekście, ale dążył do tego samego – aby nie było za długiego czasu oczekiwania. Nie chcemy wydłużać procedur po stronie Sądu Najwyższego. Ma on sędziów zawodowych.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Chodzi mi o utrzymanie poprzedniego czasu.

Poseł Marcin Horała (PiS):
Aby nie wydłużać całego terminu, ale podzielić go tak, aby dać więcej czasu obywatelom, nieco mniej czasu będzie dla sądu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Czyli skreślamy?

Poseł Waldy Dzikowski (PO):
Tak. Pan poseł nie chce przyjąć korekty.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Rozumiem. Do zmiany nr 78 została zgłoszona jedna poprawka, przez pana posła Dzikowskiego. Kto jest za jej przyjęciem? (8) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (0)

Przystępujemy do przyjęcia zmiany nr 78. Kto z państwa posłów jest za jej przyjęciem? (9) Kto jest przeciw? (8) Kto się wstrzymał? (0)

Wniosek formalny – poseł Sowa.

Poseł Marek Sowa (N):
Pani przewodnicząca, w związku z tym, iż pojawiła się bezpośrednia wypowiedź pana wiceprezesa Prawa i Sprawiedliwości Adama Lipińskiego – zacytuję: „W Prawie i Sprawiedliwości ścierają się zwolennicy i przeciwnicy likwidacji wyborów bezpośrednich. Trwają napięcia w tej sprawie. Do tej pory były bezpośrednie wybory". Chciałbym zgłosić wniosek o odroczenie obrad do czasu, aż uzyskamy w tej sprawie bezpośrednią informację. Podzielam opinię, którą wygłosił godzinę temu pan przewodniczący komisji samorządu terytorialnego, mówiąc że to zupełnie inna ustawa. Szkoda naszej pracy, jeśli wszystko ma być wywrócone do góry nogami.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Głos przeciw, proszę, poseł Szynkowski.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):
Chciałem wyrazić sprzeciw. Jak rozumiem, pan poseł Sowa nie jest członkiem Prawa i Sprawiedliwości, aby uczestniczyć w dyskusji wewnątrzpartyjnej i z jej powodu odraczać posiedzenie. Nie powinien zajmować się też życiem wewnątrzpartyjnym innej formacji. Szanowny panie pośle, zgłaszam głos sprzeciwu, gdyż ma pan przed sobą przedstawiony projekt i warto, aby się pan skoncentrował na jego analizie, a nie tweetów, wypowiedzi na facebooku, publicystycznych informacji innych posłów, dodatkowo z nie swojej formacji. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Odpowiedziałam już na to pytanie. Wniosek formalny został złożony. Głosujemy wniosek pana posła Sowy. Kto z państwa jest za tym, aby przerwać obrady w związku z dziennikarskimi plotkami? (7) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (0)

Przechodzimy do zmiany nr 79.

Proszę, pan Jacek Protas ma wniosek formalny.

Poseł Jacek Protas (PO):

Oczywiście szanuję integralność i niezależność Prawa i Sprawiedliwości, więc nie będę nawiązywał do tych wypowiedzi, ale nawiążę do prośby pana posła Zgorzelskiego. Chcę zwrócić uwagę, że minęła godzina 22.00. Mamy jutro bardzo ważne wydarzenie – Zgromadzenie Narodowe.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

O 15.00, więc pan poseł się wyśpi.

Poseł Jacek Protas (PO):

To nie zdarza się często. Musimy być wypoczęci i przygotowani. Zgłaszam wniosek o przerwę do godziny 9.00, abyśmy wyspani przystąpili do pracy w Komisji i byli odpowiednio zmotywowani do Zgromadzenia Narodowego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Szanowni państwo, ogłaszam 10 minut przerwy. O godzinie 14.15 podawałam państwu jak będzie wyglądał dzisiejszy dzień i przeprosiłam za godzinę opóźnienia między 19.00 a 20.00.

Poseł Jacek Protas (PO):

Będzie pani łaskawa przegłosować wniosek formalny?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę bardzo. Głosujemy wniosek formalny pana posła Protasa. Kto z państwa jest ogłoszeniem przerwy i przełożyć je do jutra? (8) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo. Wniosek nie przeszedł. Dziesięć minut przerwy.

[Po przerwie]

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Szanowni państwo, jedziemy, jak mówią panowie posłowie. Zobaczymy, co nam z tej jazdy wyjdzie. Dążymy do ponad setki, na sto dwa.

Zmiana nr 79. Czy są poprawki? Nie słyszę. Czy jest sprzeciw wobec jej przyjęcia? Nie słyszę.

Zmiana nr 79 została przyjęta. Biuro Legislacyjne nie miało uwag.

Zmiana nr 80, czy są uwagi? Pan poseł Piotr Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Wnioskuję o skreślenie tej zmiany.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Za skreśleniem.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

To osobna poprawka. Szanowni państwo, zgłoszone zostały dwie poprawki, przez pana posła Zgorzelskiego i Dzikowskiego. Bardzo proszę, głos ma Biuro Legislacyjne.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Zmiana nr 80 dotyczy dodania nowego rozdziału regulującego zagadnienie mężów zaufania. Tamta zmiana została odłożona. Pod państwa rozwagę poddaję, czy całe zagadnienie dotyczące regulacji mężów zaufania chcą państwo odłożyć, czy tę poprawkę państwo rozstrzygną.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Faktycznie tamta regulacja została odłożona, ale z powodu szczegółowych przepisów. Zamysł, aby w ogóle nadać oddzielny rozdział mężom zaufania i tam przenieść dotyczące ich przepisy nie budzi naszych wątpliwości. Myślę, że spokojnie można przyjąć tę zmianę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę bardzo, zgłoszone zostały dwie poprawki, przez posłów Zgorzelskiego i Dzikowskiego. Kto z państwa posłów jest za ich przyjęciem? (7) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (0)

Zmiana 81. Pan poseł Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Pani przewodnicząca, w istocie ta zmiana to cios dla inicjatyw obywatelskich, ludzi aktywnych społecznie, dlatego zgłaszam poprawkę o skreślenie zmiany 81 w całości.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Pan poseł Jaskóła.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Nie chcę mówić, że wreszcie doczekałem się tego najgorszego rzędu artykułów, które kompletnie niszczą społeczeństwo obywatelskie, podstawy naszego ruchu i tego, że obywatele mogą samodzielnie wykorzystywać bierne prawo wyborcze, czyli w praktyce likwidację jednomandatowych okręgów wyborczych. Pozwolę sobie zgłosić poprawkę, którą mają państwo oznaczoną jako 13, w całości. Bardzo dziękuję, że Biuro Legislacyjne pochwaliło Kukiz15, że przygotowało ją kompleksowo, ale przy każdym z tych punktów niestety będziemy zabierali głos, aby państwa przekonać do tego, że jednomandatowe okręgi wyborcze to najlepsza obywatelskość, jaka może obywatelowi się zdarzyć, na każdym poziomie. Jeszcze raz podkreślam, mamy tu przykład. Komisja głosuje już ponad 200 razy i zawsze jest dziewięć lub dziesięć do iluś. Zespół związany z Prawem i Sprawiedliwością zawsze głosuje tak samo, a przy JOW byłoby odwrotnie. W art. 4 skreśla się pkt 81, 85, 86, 92, 93, 95, 99, 100, 101, 105, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 115. Następna zmiana – w pkt 91 skreśla się lit. c, w pkt 96 litera otrzymuje nowe brzmienie, a w § 2 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie: „Podział na okręgi wyborcze, granice i numery ustala na wniosek powiatowego komisarza wyborczego wojewódzki komisarz wyborczy według jednolitej normy przedstawicielskiej, obliczonej przez podzielenie liczby mieszkańców gminy przez liczbę radnych wybieranych do danej rady, z uwzględnieniem art. 417 i następujących zasad, skreśla się lit. b i c”.

Całe nasze procedowanie jest jednym wielkim uzasadnieniem tego, że JOW są najlepszym systemem wyborczym. Nie powinniśmy poprawiać utrwalonych demokracji, jak Stany Zjednoczone, Wielka Brytania, Francja. Wiem, że powiedzą państwo, że w samorządach nie wszędzie są jednomandatowe okręgi wyborcze, ale chodzi tu o bliskość kontaktu obywatela z wyborcami. Proszę zwrócić uwagę, nie mówię tylko o normie przedstawicielskiej.

Przewodniczący poseł Marcin Horała (PiS):

Panie pośle, czas się skończył.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Jeśli pan przewodniczący będzie mi ograniczał czas, złożę siedemnaście poprawek. Proszę zwrócić uwagę, że każde 2-3 sołectwa posiadają własnego przedstawiciela. Nie ma znaczenia, czy jest on z PSL, PiS, ruchów obywatelskich. Ma znaczenie, że gmina jest reprezentowana równomiernie. Wszystkie sołectwa mają swojego przedstawiciela. Przy listach partyjnych może dojść do sytuacji, tym bardziej, że państwo przyjęli szkodliwą poprawkę, że można być wybieranym na terenie całego województwa, że tak nie będzie. Jednomandatowe okręgi wyborcze są podstawą demokracji i samorządności w każdym

normalnym społeczeństwie i są zrozumiałe dla wszystkich obywateli. Niestety państwa systemu proporcjonalnego większość obywateli nie rozumie.

Przewodniczący poseł Marcin Horała (PiS):

Przepraszam panie pośle, czas minął. Głos ma poseł Kierwiński.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Dziękuję bardzo. W imieniu posłów Platformy Obywatelskiej składam poprawkę o wykreślenie tej zmiany. To wielki krok wstecz, przeciwko wyborcom i obywatelskości. Rozumiem, że Prawo i Sprawiedliwość bardzo się jej obawia. Chcielibyście, aby wszystkie decyzje zapadały za kurtyną, gdzieś potajemnie. Chcielibyście wszystko sprowadzić do jak największego władztwa polityków zasiadających na Nowogrodzkiej. Jednomandatowe okręgi wyborcze w samorządzie były, są i za kilka lat będą wielką wartością. Cofają nas państwo o kilka lat do tyłu i tego wyborcy myślę, że wam nie zapomną.

Przewodniczący poseł Marcin Horała (PiS):

Dziękuję za ten głos. Teraz wypowie się pan poseł Sowa, a następnie pan poseł Witczak, pan poseł Dzikowski i pan poseł Protas.

Poseł Marek Sowa (N):

Panie przewodniczący, zmiana nr 81 jest bardzo ważna i *de facto* wyklucza z możliwości ubiegania się o bycie mężem zaufania swoich mieszkańców, prawdziwych społeczników ruchów miejskich. Likwidują państwo wybory większościowe w okręgach jednomandatowych. Wprowadzacie zasadę wyborów proporcjonalnych w samorządach. Oczywiście nie ma na to naszej zgody. Dlatego składam poprawkę skreślającą w art. 4 zmianę nr 81.

Przewodniczący poseł Marcin Horała (PiS):

Dziękuję. Pan poseł Witczak.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Panie przewodniczący, jest kilka krytycznych zmian w projekcie, który państwo od kilku dni prezentują. Jest to upartyjnienie Państwowej Komisji Wyborczej, komisarze partyjni, odejście od głosowania korespondencyjnego, odejście od jednomandatowych okręgów wyborczych. Mamy bardzo uzasadnione obawy, że kolejny państwa krok to rezygnacja z wyborów bezpośrednich wójtów, burmistrzów i prezydentów. *De facto* jest to prosty dla wyborców wybór, na wzór wyborów w jednomandatowych okręgach. Kierunek był taki, aby rozszerzać JOW w samorządach. Nie było łatwe ustalanie większości parlamentarnej na przestrzeni ostatnich kadencji, aby wprowadzić JOW wszędzie. Udało się nam w 2010 roku, miałem przyjemność składać tę poprawkę w Senacie, gdy rozpatrywany był Kodeks wyborczy, aby wyjść poza dwudziestotysięczniki i wejść do wszystkich miast w Polsce, poza miastami na prawach powiatu. Powinniśmy rozszerzać JOW, a nie je zwijać. To bardzo smutny element państwa zmian.

Przewodniczący poseł Marcin Horała (PiS):

Dziękuję. Pan poseł Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Panie przewodniczący, szanowni państwo, JOW wypracowano w toku prac nad Kodeksem wyborczym w latach 2009-2011. Przypomnę, że były wprowadzone we wszystkich jst, z wyjątkiem miast na prawach powiatu oraz w Senacie, wszędzie tam, gdzie nie trzeba było zmieniać konstytucji. Naszą intencją było, aby poszerzać jednomandatowe okręgi wyborcze. Przy mniejszych okręgach mechanizm ten daje większą reprezentatywność w wyborach samorządowych niż ordynacja proporcjonalna. Z drugiej strony, w okręgach większych, jak do parlamentu, szyld partyjny jest bardziej widoczny, niż osoba. Niestety działa taki mechanizm. Solidaryzuję się z bólem, panie pośle Jaskóła. Przypomnę, że Platforma Obywatelska wspólne z PSL wprowadziły jednomandatowe okręgi wyborcze. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Marcin Horała (PiS):

Dziękuję bardzo. Głos ma pan poseł Protas.

Poseł Jacek Protas (PO):

Szanowni państwo, musimy zdać sobie sprawę, że to jedna z najbardziej toksycznych i antydemokratycznych zmian, które znajdują się w tym szkodliwym projekcie ustawy. Wyklucza aktywnych obywateli z życia społecznego. Tych, którzy nie chcą należeć do żadnych partii, zapisywać się do mniej lub bardziej politycznych komitetów. Wyrzucacie tych ludzi poza margines życia społecznego. Podzielam pogląd, że te wybory nie będą w pełni reprezentatywne. W małych gminach przy głosowaniu proporcjonalnym może się zdarzyć, że z jednej miejscowości będzie kilku radnych, a wiele nie będzie reprezentowanych w ogóle. Po to wprowadzaliśmy jednomandatowe okręgi wyborcze, aby takich sytuacji uniknąć. Apeluję do zdrowego rozsądku wszystkich członków Komisji, o to, abyśmy odrzucili tę zmianę.

Przewodniczący poseł Marcin Horała (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan Paweł Zdun – Ruch Kontroli Wyborów.

Przewodniczący KRK RKW Paweł Zdun:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, ponawiam mój apel do wszystkich członków Komisji o obniżenie tonu i rzadsze używanie fałszywego argumentu o upolitycznianiu projektu, który demokratyzuje tak naprawdę system wyborczy.

Przewodniczący poseł Marcin Horała (PiS):

Dziękuję. Pan poseł Szymański.

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Demokratyzacja, polega waszym zdaniem na likwidacji wyborów większościowych na rzecz proporcjonalnych? Lokalni kandydaci niebędący partyjnymi w jakiej formule mają startować? Tego typu zmiany to ewidentne odciąganie wyborców od urn. Zabieracie możliwość kandydowania tego typu osobom, poza szyldem partyjnym. Zabieracie możliwość wyboru wyborcom, którzy mają dość szyldów partyjnych. Mówię oczywiście o lokalnych wyborach samorządowych. Jakie to wybory powszechne, skoro likwidujecie możliwość głosowania korespondencyjnego, uniemożliwiacie osobom niepełnosprawnym i osobom w wieku podeszłym korzystanie z tej formuły. Jest możliwość głosowania przez pełnomocnika, ale nie każdy ma obowiązek korzystania z niego. Nie mówcie o powszechności, skoro zasada powszechności jest przez was sterroryzowana. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marcin Horała (PiS):

Dziękuję. Pan poseł Szynkowski vel Sęk.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):

Mit pierwszy – JOW rzekomo odpartyjniają gminy. Podam przykłady. W 2013 roku w Kraśniku PiS dostaje 34%, komitety lokalne ponad 50%, otrzymuje 14 mandatów, a komitety lokalne łącznie cztery. Zachód Polski – Chodzież w województwie wielkopolskim: Platforma Obywatelska dostaje 35%, komitety lokalne ponad połowę głosów wyborców. Jaki jest tego efekt? Trzynaście mandatów dla PO, a 2 mandaty dla komitetów lokalnych, na które zagłosowało więcej niż połowa wyborców.

Drugi mit – JOW sprzyjają reprezentatywności. Kandydaci lokalnego komitetu burmistrza w Kutnie zdobyli łącznie 39% wyborców i otrzymali wszystkie miejsca w radzie, a 60% wyborców nie ma tam żadnego reprezentanta. Ostatni przykład – gmina Kiszkowo w województwie wielkopolskim. Na 15 radnych 10 zostało wybranych bez głosowania, bo byli jedynymi kandydatami. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marcin Horała (PiS):

Dziękuję. Głos ma pani poseł Golbik.

Poseł Marta Golbik (PO) – spoza składu Komisji:

Bardzo dziękuję. Zanim powiem to, co chciałam powiedzieć, mam prośbę do pani przewodniczącej. Ciężko mi się przygląda tym obradom. To nie jest zmiana techniczna, ale usunięcie JOW jest zmianą poważną, strategiczną. Uśmiech wiceprzewodniczącego

Horały, który odbiera głos kolejnym osobom jest nie na miejscu. Tu trzeba dyskutować, a nie dawać jedną minutę na wypowiedź w tak ważnej sprawie, jak usunięcie ludziom JOW. Rozumiem, że państwo nie chcą tego pojąć. Wypowiedź pana Zduna, że to nie jest upolitycznianie jest absolutnie nielogiczna. Jak to rozumieć? W JOW mogą startować wszyscy, w tym społecznicy, każda osoba, która jest szanowana, doceniana w swoim środowisku i zabiega o najbliższe otoczenie. Na tym polegają JOW. Likwidując je wprowadzacie upolitycznienie, gdyż chcecie, aby kandydaci startowali z list partyjnych. Przyznajcie się do tego i wytłumaczcie dlaczego chcecie to zrobić, a nie udawajcie, że jest inaczej. Podejrzewam, że pan poseł Horała przerywa. Nie udawajcie, że to zmiana techniczna i po minucie wypowiedzi można to załatwić i przejść dalej.

Przewodniczący poseł Marcin Horała (PiS):

Pani poseł, tytułem wyjaśnienia, cały pierwszy dzień obrad Komisji poświęciliśmy na nieskrępowaną dyskusję nad wszystkimi założeniami projektu. Lwią część tej dyskusji stanowiła rozmowa o JOW. Myślę, że również w innych punktach, które będą tego dotyczyły, będzie okazja do takiej dyskusji. Głos zabierze teraz pan poseł Matusiewicz.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, padają tu argumenty zgoła nieprawdziwe, jak twierdzenie, że to wykluczenie wszystkich obywateli, że społecznicy nie mogą startować. Jeśli są tacy aktywni, mogą założyć komitet wyborczy, zarejestrować go i startować. Nie odbiera się im uprawnień do korzystania z biernego prawa wyborczego. Jednomandatowe okręgi wyborcze mają minusy. Nie pozwalają na prezentację wszystkich preferencji wyborczych w danym okręgu. Ten, kto wygrywa bierze wszystko. Nieraz ktoś przegrywa nieznaczną liczbą głosów, nie zdobywa mandatów i dochodzi do monopolizacji w jednym organie gminy tych, którzy zdobywają większość.

Przewodniczący poseł Marcin Horała (PiS):

Dziękuję. O głos poprosił przedstawiciel wnioskodawców, pan poseł Schreiber. Pan Marek Wójcik zgłosił się pierwszy, przepraszam, udzielam panu głosu.

Ekspert ZMP Marek Wójcik:

Dziękuję bardzo. To jeden z ważniejszych momentów w historii budowania samorządu terytorialnego w Polsce. Budowaliśmy go przez wiele lat, bardzo spokojnie. Bezpośredni wybór burmistrza, wójta i prezydenta, jednomandatowe okręgi to efekt konsensusu. Na tej sali są osoby, które kiedyś za tym głosowały. Dochodziliśmy do tego powoli i spokojnie, do kolejnego kroku w budowie demokratycznego państwa. Nie jest dobrze, że zawracają nas państwo z tej drogi. Chcę powiedzieć, że środowiska samorządowe jednomyślnie w tej sprawie sprzeciwiają się likwidacji JOW. To będzie polaryzowało życie publiczne. Wbrew temu, co państwo mówią, nie znajdą się miejsca dla pojedynczych kandydatów, bo musieliby tworzyć komitety, zbierać chętnych do tego, aby startowali również w innych okręgach. Dopiero wtedy będą mieli szansę na mandat. Ostatnie zdanie – uważam, że jest to krok w odwrotną stronę wobec ważnego postulatu budowy w Polsce społeczeństwa obywatelskiego. Zniechęcamy obywateli do aktywności społecznej tą propozycją. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marcin Horała (PiS):

Dziękuję. O głos prosił jeszcze pan poseł Maciejewski.

Poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

Dziękuję bardzo. Mam gorącą prośbę. Mamy tu taką nową świecką tradycję – tzw. przeniesienie. Proponuję, aby zmiany nr 81, 85, 86, 91, 92 itd. przenieść na korzystniejszy termin, abyśmy mogli się nad tym pochylić, abyśmy je dopracowali. Mamy kilka punktów do dopracowania. Zróbmy to, to będzie bardzo dobry pomysł.

Przewodniczący poseł Marcin Horała (PiS):

Szanowni państwo, widzę że lista mówców się wyczerpała. Proszę o zabranie głosu przedstawiciela wnioskodawców i ustosunkowanie się do propozycji posła Maciejewskiego.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, w imieniu wnioskodawców rozumiem emocje towarzyszące tej zmianie. Toczyliśmy obszerną dyskusję na ten temat nie tylko tu, ale również na sali plenarnej. Myślę, że warto o tym powiedzieć. Spora jej część polegała na rozmowie o JOW. Chciałbym zaznaczyć, że kwestia likwidacji, oprócz tego, o czym mówił pan poseł Szynkowski vel Sęk – nie sprawia, że wybory są bardziej polityczne lub mniej i jest na to szereg przykładów – rozwiązuje to trzy niekorzystne sytuacje. Pierwsza polega na tym, że komitetowi uzyskującemu około 30% daje się niemal 100% miejsc w radzie gminy. Jednocześnie jest to komitet wspierający burmistrza, więc brak jakiejkolwiek opozycji. Z drugiej strony jest opozycja całej rady przeciw burmistrzowi, czy wójtowi, gdy w drugiej turze wygra kandydat opozycji. Trzecia kwestia – część okręgów to połowa sołectwa lub połowa ulicy. To sytuacja, którą wedle wnioskodawców trzeba postrzegać w szerszym świetle, z punktu widzenia radnych.

Wysoka Komisjo, to nie jest tak, co jeszcze raz pragnę podkreślić, że ta zmiana ma służyć Prawu i Sprawiedliwości. Gdyby tak na to patrzeć, zwrócę uwagę, że PiS uzyskało w wyborach do rad gmin więcej mandatów w roku 2014, gdy wprowadzono JOW, niż w roku 2010. Trudno mówić, że jest to pisane pod naszą partię. Należy zauważyć, że w przyszłym roku pewnie byłoby jeszcze więcej mandatów z powodu silniejszej pozycji sondażowej PiS. To nie jest więc prawdziwy argument.

Ostatecznie, zupełnie nieprawdziwym argumentem jest, że jakoby ta zmiana miała doprowadzić do upartyjnienia gmin. Wysoka Komisjo, proszę zwrócić uwagę na wyniki, gdy obowiązywały wybory proporcjonalne w roku 2010. Biorąc pod uwagę również miasta na prawach powiatu, ponad 55% głosów padło na obywatelskie komitety, co przełożyło się na ponad 70% mandatów. Wszyscy na tej sali doskonale zdają sobie sprawę, że ludzie w gminach głosują na człowieka, a nie na partię. To, czy jest z takiego czy innego komitetu jest w 90% przypadków sprawą absolutnie trzeciorzędną. Podnoszenie tego argumentu z tego punktu widzenia jest po prostu nieuczciwe. Można być zwolennikiem tego systemu i uważać, że jest lepszy od proporcjonalnego, doskonale to rozumiem. Proszę nie używać nieprawdziwych argumentów, z którymi ten postulat nie ma nic wspólnego. Ujednolicenie sytuacji, by w gminach, powiatach i województwach wybierać radnych na tej samej zasadzie wydaje się czymś wskazanym i pożądanym. Oczywiście możemy dyskutować jakie powinny być to widełki, ale stosunkowo nieduże. Wtedy pole do manipulacji będzie zdecydowanie mniejsze. Dziękuję bardzo.

Poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

Prosiłbym o przeniesienie zmian.

Przewodniczący poseł Marcin Horała (PiS):

Potraktuję to jako wniosek formalny pana posła. Najpierw rozpatrzymy go w drodze głosowania. Zaraz przejmie go i tak poseł Jaskóła. Głosujemy, aby przenieść do rundy końcowej rozpatrzenie zmiany osiemdziesiątej pierwszej, wraz z innymi zmianami związanymi z wyborami większościowymi. Kto jest za tak sformułowanym wnioskiem? (8) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (0)

Stwierdzam, że wniosek nie został przyjęty.

Szanowni państwo, padło wiele poprawek wzywających do odrzucenia zmiany osiemdziesiątej pierwszej. Nie chciałbym uchybić żadnego z wnioskodawców. Mam zapisane, że takie wnioski złożyli posłowie: Zgorzelski, Jaskóła, Sowa, posłowie z PO – Kierwiński z posłem Witczakiem. Wszystkie wnioski są tożsame, więc przegłosujemy je łącznie… Przepraszam, głos ma Biuro Legislacyjne.

Legislator Wojciech Miller:

Panie przewodniczący, poprawka pana posła Jaskóły ma szerszy charakter i obejmuje wszystkie zmiany, które dotyczą wyborów większościowych, dlatego powinna być głosowana osobno, w pierwszej kolejności.

Przewodniczący poseł Marcin Horała (PiS):

Oczywiście. Najpierw więc poprawka pana posła Jaskóły.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Kto głosuje przeciw, morduje społeczeństwo obywatelskie.

Przewodniczący poseł Marcin Horała (PiS):

Panie pośle, proszę nie wywierać presji psychicznej w czasie głosowania. Kto jest za? (8) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (0)

Komisja pozostała głucha na presję posła Jaskóły.

Teraz przegłosujemy tożsame poprawki pozostałych wymienionych przeze mnie posłów. Kto jest za ich przyjęciem? (7) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (0)

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Panie przewodniczący, poprosimy wniosek mniejszości.

Przewodniczący poseł Marcin Horała (PiS):

Zostało zanotowane.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Dla mnie też, bardzo proszę.

Przewodniczący poseł Marcin Horała (PiS):

Wniosek dla każdego chętnego. Szanowni państwo, odrzuciliśmy poprawki. Przejdziemy teraz do przyjęcia zmiany nr 81. Kto jest za jej przyjęciem? (9) Kto jest przeciw? (8) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję. Komisja zmianę nr 81 przyjęła.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Szanowni państwo, przechodzimy do zmiany nr 82. Bardzo proszę, kto z państwa ma uwagi lub poprawki? Nie słyszę. Przepraszam, poseł Horała. Bardzo proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

W zmianie 82 proponuję bardzo drobną poprawkę. Chodzi o skrócenie terminu na ogłoszenie do publicznej wiadomości, w postaci publikacji w Dzienniku Ustaw, z trzech dni do dwóch dni od zarządzenia wyborów. To prosta czynność urzędnicza, którą można wykonać w dwa dni. Daje to dodatkowy dzień na inne terminy w Kodeksie wyborczym, głównie dla komitetów, na prowadzenie kampanii i realizację innych formalności. Dajmy ten dzień prowadzącym kampanię.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Głos ma pan poseł Sowa.

Poseł Marek Sowa (N):

Panie przewodniczący, nawet byłbym skłonny to poprzeć, gdyby nie doświadczenia ostatnich dwóch lat. Do dziś mają państwo problemy z wydrukowaniem niektórych wyroków Trybunału Konstytucyjnego. Pomimo faktu, że sprawy do niego trafiły, nie zostały dotychczas opublikowane, a inne z wielomiesięcznym opóźnieniem.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

W związku z tym składa pan poprawkę, panie pośle? Nie. Skomentował pan. Rozumiem, tak *ad rem*. Czy są jakieś poprawki? Nie słyszę. Biuro Legislacyjne? Nie ma uwag. Szanowni państwo, poddaję pod głosowanie poprawkę zgłoszoną przez pana posła Horałę. Kto jest za jej przyjęciem? (9) Kto jest przeciw? (1) Kto się wstrzymał? (7)

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do głosowania nad przyjęciem zmiany nr 82. Kto z państwa jest za jej przyjęciem? (9) Kto jest przeciw? (3) Kto się wstrzymał? (5)

Dziękuję bardzo. Zmiana nr 82 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany nr 83. Czy są poprawki lub uwagi do tej zmiany? Nie słyszę. Czy jest sprzeciw wobec jej przyjęcia? Nie słyszę. Zmiana nr 83 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany nr 84. Bardzo proszę, pan poseł Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Dziękuję. Pani przewodnicząca, w ramach tej zmiany dochodzi do dalszego rozluźnienia ograniczeń wydatkowania środków i budzi poważne wątpliwości interpretacyjne.

Zdewastowany zostaje system sprawozdania finansowego. Kiedyś to pewnie zostanie zauważone, ale już po kampanii. Dlatego zgłaszam poprawkę o skreślenie zmiany nr 84.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Pan Marek Wójcik, bardzo proszę.

Ekspert ZMP Marek Wójcik:

Szanowni państwo, mam pytanie do Biura Legislacyjnego. Czy w związku z wprowadzeniem tego paragrafu do art. 178 odnosi się on do art. 136 ustawy? Zastanawiam się czy nie powinno się uchylić art. 136, po wprowadzeniu § 4 w art. 178. Bardzo proszę o państwa opinię.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czy Biuro Legislacyjne może odpowiedzieć panu Markowi Wójcikowi?

Legislator Wojciech Miller:

Dziękuję, pani przewodnicząca. W odniesieniu do projektowanego § 4 w art. 136 również mamy uwagę o charakterze legislacyjnym. Jak rozumiemy tę propozycję, limit w wyborach samorządowych ma dotyczyć tylko wydatków na agitację wyborczą prowadzoną w formie i na zasadach właściwych dla reklamy. W naszej ocenie to powinno wynikać już z § 1. Ta konstrukcja, która jest zaprojektowana przewiduje limit. Fakt, że ma obejmować wyłącznie wydatki na agitację wyborczą w formie i na zasadach właściwych dla reklamy wynika dopiero z § 4.

Proponowalibyśmy przeformułowanie tego przepisu w tym kierunku. Jeśli chodzi o pytanie pana Marka Wójcika, rzeczywiście jest tak, że w odniesieniu do wyborów samorządowych ma nie mieć zastosowania przepis art. 136. Przepis ten ma charakter ogólny i umiejscowiony jest w przepisach wspólnych dotyczących wyborów, wskazując, że maksymalnie 80% limitu mogą stanowić wydatki na reklamę. Wnioskodawcy poprzez zmianę 86 proponują wyłączenie tej zasady w odniesieniu do wyborów samorządowych. Tym samym ten przepis art. 136 traci swój generalny charakter. Należałoby rozważyć, czy przepis tożsamy z art. 136 nie powinien zostać zamieszczony w przepisach dotyczących limitów, dotyczących konkretnych wyborów, w związku z tym, że odstępstwo od zasady sformułowanej w tym przepisie proponowane jest w art. 378. Jeśli w taki sposób zostanie to wyłączenie zastosowane, skutek będzie taki sam – przepis art. 136 nie będzie miał zastosowania. Ta konstrukcja legislacyjna wydaje się, że powinna być inna. Tak jak powiedziałem wcześniej, ten przepis przestaje mieć charakter wspólny. W odniesieniu do wyborów samorządowych nie będzie miał zastosowania. Należałoby rozważyć zmianę konstrukcji legislacyjnej w odniesieniu do tej kwestii. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Czy poseł wnioskodawca Horała chce zabrać głos?

Poseł Marcin Horała (PiS):

Dwie uwagi Biura Legislacyjnego – aby § 4 inkorporować do § 1 art. 178, z jednej strony nie mam nic przeciw temu, a z drugiej strony nie widzę z tego szczególnej korzyści. Możemy tak zrobić. Uznajemy to za poprawkę do przejęcia, którą przejmę. Druga uwaga to element do dyskusji prawnej. Naszą intencją jest pozostawienie tego przepisu, aby obowiązywał w przypadku wszystkich innych wyborów, robiąc wyjątek dla wyborów samorządowych. Można dyskutować, czy nie warto zostawić zasady generalnej z jednym wyjątkiem, czy też klonować ją do tych wszystkich wyborów, poza tymi jednymi. Pozostałbym przy zaproponowanym brzmieniu. Odpowiadając od razu posłowi Dzikowskiemu, jest jedno *ratio legis* – sprzyjanie małym, lokalnym komitetom wyborczym. Duże, ogólnokrajowe komitety – proszę zauważyć, że limit idzie za kandydatem – które zarejestrowały tysiące kandydatów w całym kraju, budują sobie bardzo duży limit wydatków łącznych. Wielu z tych kandydatów nie prowadzi kampanii, nie wykorzystuje limitu i można to przerzucać. Małe komitety, które zarejestrują się w wyborach do 20 tys. mieszkańców, w jednym okręgu wyborczym, będą miały tak małe limity, że chcemy dać szansę na podstawowe działania. Ideą limitu jest wyrównanie szans w reklamie, bilbordach itd. Chcemy małym komitetom dać szansę na elementarne wydatki związane

z prowadzeniem kampanii wyborczej, aby mogły sobie na nie pozwolić. Przy małej liczbie kandydatów limit będzie naprawdę mikry. Dlatego proszę o przyjęcie tej zmiany, wraz z przejętą od Biura Legislacyjnego poprawką.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo, panie pośle. Poseł Sowa, bardzo proszę.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, to kolejny przepis, który dotyczy kwestii finansowania całej kampanii. Oczywiście dotychczas 80% środków można było przeznaczyć na agitację wyborczą, a 20% na inne elementy. Przypomnę, że w piątek przeforsowali państwo zmiany w art. 132, które wyłączyły szereg czynności, jakie nie wchodzą do limitu finansowego. Pragnę po raz kolejny powiedzieć, nie jest problemem rozdzielanie środków, ale w mojej ocenie próba wyłączenia z limitów finansowych pewnych czynności z uwagi na to, że ten koszt limitu jest niski. Słowa posła Horały przed chwilą to potwierdziły. Jeśli chcieli państwo to skorygować, trzeba było zmienić limit przeznaczony na jednego kandydata. Składam poprawkę o wykreślenie zmiany nr 84.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Zgłoszone zostały dwie poprawki i przejęta przez pana posła Horałę od Biura Legislacyjnego. Głosujemy najpierw tożsame poprawki pana posła Dzikowskiego i pana posła Sowy. Kto jest za przyjęciem tych poprawek? (7) Kto jest przeciw? (8) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do głosowania nad przyjęciem poprawki przejętej od Biura Legislacyjnego przez pana posła Horałę. Kto z państwa jest za jej przyjęciem? (9) Kto jest przeciw? (7) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do głosowania nad przyjęciem zmiany nr 84, wraz z poprawką. Kto z państwa jest za jej przyjęciem? (9) Kto jest przeciw? (7) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo. Zmiana nr 84 została przyjęta.

Teraz głos zabierze pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Szanowni państwo, w tym miejscu, bo gros przepisów tego dotyczy, chciałem przedstawić państwu pakiet poprawek, które są wyodrębnione w dostarczonych państwu materiałach. Z biura Komisji otrzymałem je zszyte pomiędzy ustawami samorządowymi, a zmianami w Kodeksie wyborczym. To są trzy poprawki – w art. 4 pkt 43, skreślenie kilku wyrazów, w art. 4 po pkt 84 dodaje się pkt 84a-84c. Dam państwu chwilę, aby odnaleźli to państwo w swoich materiałach. Proszę o łączne przyjęcie tych poprawek, gdyż tworzą doprecyzowanie systemu wygaszania mandatów w wyniku spełnienia ustawowej przesłanki i skazania prawomocnym wyrokiem za przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego. Dotychczasowa praktyka w tej dość jasnej przesłance pokazywała, że są dość skuteczne metody opóźniania zajścia tego skutku, poprzez odwoływanie się, przedłużanie procesów odwoławczych. Często ten przepis stawał się martwy i objęci nim samorządowcy skutecznie się odwoływali i przeciągali wyrok do końca kadencji. Przesłanka skazania za określone przestępstwo jest bardzo jasna i trudno mieć jakiekolwiek wątpliwości, które pozwalałyby na przeciąganie tego procesu. Zastosowanie pakietu poprawek, zgodnie z zaproponowanymi treściami pozwoli na osiągnięcie takiego efektu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Chciałem zgłosić poprawkę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Do zmiany 84a? Nie? Poseł Horała zgłosił poprawkę 84a, b i c. Czy Biuro Legislacyjne ma uwagi? Nie słyszę. Głosujemy poprawki zgłoszone przez pana posła Horałę w pakiecie. Kto jest za ich przyjęciem? (9) Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał? (7)

Dziękuję bardzo. Zmiany nr 84a, b i c zostały przyjęte.
Przechodzimy do zmiany…

Poseł Marcin Horała (PiS):
Gwoli ścisłości, w pakiecie poprawek były również zmiany w pkt 43, dodanie pkt 133 od a do c i dodanie art. 13a, czyli przepisu przejściowego do pakietu poprawek.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Rozumiem. Dziękuję bardzo. Przechodzimy do zmiany nr 85. Bardzo proszę, pan poseł Jaskóła.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):
Szanowna pani przewodnicząca, w art. 4 skreśla się zmianę 85. Mam wrażenie, że muszę trochę państwa poedukować, jeśli chodzi o jednomandatowe okręgi wyborcze. Padł zarzut, że w JOW czy w gminie, w której się wybierało dotychczas – ten system nadal trwa, dopóki go nie zamordujecie – nie ma reprezentacji. To nieprawda. Każdy okręg jednomandatowy ma reprezentanta. Ponad wszelką wątpliwość jest to osoba. Przy frekwencji 50% największy komitet zdobywa 50%. W takim razie faktycznie, tylko 25% wyborców ma swoich reprezentantów. Mało tego, reprezentantem może zostać radny, który ma 100 głosów, a nie zostać taki, który ma 1500 głosów. Taka jest preferencja wyborcza. Trzeba wpisać się na listę partyjną, albo do komitetu, który i tak jest upośledzony wobec komitetów partyjnych. Przypominam, że jedna z partii zjednoczonej prawicy ma w swoim statucie jednomandatowe okręgi wyborcze. Sam zgłaszałem ten postulat na zjeździe. Preferencje – już kończę – czy reprezentacja jest faktyczna. To jest jakiś żart. Jeśli spojrzą państwo na małe gminy, w których partie zdominowały, nawet w jednomandatowych okręgach wyborczych, tam również nie ma preferencji. To argument za jednomandatowymi okręgami wyborczymi, ponieważ mamy pełne bierne prawo wyborcze, indywidualne.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję. Głos ma poseł Sowa, a następnie poseł Kierwiński.

Poseł Marek Sowa (N):
Pani przewodnicząca, to dobry moment na wykorzystanie kilku elementów. Trzeba powiedzieć, że w gminach chodzi o to, aby mieszkańcy mieli swoją reprezentację. Patrzą państwo na to tak, aby komitety partyjne miały swoją reprezentację. To jest fundamentalne niezrozumienie idei samorządności. Zgłaszam poprawkę wykreślającą zmianę 85. Wierzę, że pozostawimy wybory większościowe. Mają one do siebie to, że jeśli mandat wygaśnie w trakcie kadencji, na to miejsce musi być powołana nowa osoba, wyłoniona przez mieszkańców. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Pan poseł Kierwiński, proszę uprzejmie.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):
Dziękuję, pani przewodnicząca. Muszę powiedzieć, że podziwiam zapał edukacyjny pana posła Jaskóły. Mamy marne szanse, aby przekonać posłów Prawa i Sprawiedliwości, bo cały czas na białe mówią czarne, a na czarne, białe. Z ostatniej wypowiedzi pana posła wnioskodawcy mogliśmy dowiedzieć się o jednomandatowych okręgach wyborczych to, że posłowie wnioskodawcy wszystko to robią nie dla siebie, dla Prawa i Sprawiedliwości, ale w głębokiej trosce o wszystkie partie opozycyjne i lokalne komitety.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Oczywiście.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):
Mogliśmy się jeszcze dowiedzieć, że proponowane zmiany, jak likwidacja JOW, w ogóle nie służą upartyjnieniu. One mają wzmacniać lokalnych społeczników. Panie pośle, myślę że w kwestiach edukacyjnych mamy małe szanse, gdyż przekaz został już ustalony.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dołączając się do tych argumentów zgłaszam poprawkę o wykreślenie zmiany 85.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Zgłoszone zostały trzy poprawki posłów: Jaskóły, Sowy i Zgorzelskiego. Szanowni panowie mecenasi… Jeszcze pan poseł Kierwiński, już zapisuję. Poprawki są tożsame. Głosujemy najpierw tożsame poprawki panów posłów: Jaskóły, Sowy, Zgorzelskiego i Kierwińskiego. Kto jest za przyjęciem tych poprawek? (6) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do głosowania nad przyjęciem zmiany nr 85. Kto z państwa jest za jej przyjęciem? (9) Kto jest przeciw? (7) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo. Zmiana nr 85 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany nr 86. Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Wojciech Miller:

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, przed przejściem do zmiany nr 86 chcielibyśmy wskazać, że w naszej ocenie zachodzi konieczność zmiany w tytule rozdziału czwartego. Obecnie nosi on brzmienie „Wygaśnięcie mandatu radnego, wybory uzupełniające i przedterminowe”. Rozumiemy, że wybory uzupełniające nie będą przeprowadzane w związku z tym, że część przyjętych zmian zakłada wykreślenie wyborów większościowych. Taka korekta w tytule jest konieczna.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Poseł Horała, bardzo proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Mogę to przejąć jako poprawkę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, pan poseł Sowa.

Poseł Marek Sowa (N):

Konsekwentnie nie wyrażam zgody na likwidację wyborów większościowych w JOW. W zmianie 86 wprowadzacie kolejnego z listy. Przy JOW nie ma kolejnego z listy. W związku z tym zgłaszam wniosek o wykreślenie zmiany 86.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Poseł Jaskóła.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Poprawka polegająca na wykreśleniu zmiany 86. Chciałem powiedzieć, że bardzo wiele problemów wtedy przestaje istnieć. Nie mamy żadnych książeczek, skomplikowanych płacht, na których znajduje się 100-200 nazwisk, jak w przypadku okręgów i sejmików. Jest 5-10 nazwisk, więcej osób zwykle się nie zgłasza. To proste wybory. Polacy uwielbiają wybory bezpośrednie wójtów, burmistrzów i prezydentów, mają one zawsze najwyższą frekwencję. Dlaczego? Bo rozumieją te wybory, są jasne, nieskomplikowane i transparentne. Wtedy nie musieliby państwo wymyślać dwóch komisji – liczącej i prowadzącej wybory. Przeliczenie tych głosów trwa maksymalnie dwie godziny, z kawą i papierosem. Wszyscy boicie się robić to jasno i prosto. To jest problem.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Poseł Horała – poprawka.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Chciałem zgłosić poprawkę. Jest w dostarczonych państwu materiałach pod nr 26 w zmianach w Kodeksie wyborczym. Polega na tym, aby w § 2 dokonać recepcji tego, że pojawiają się dwa różne rodzaje komisarzy wyborczych. Trzeba doprecyzować, do którego z nich zgłasza się wygaśnięcie mandatu – do wojewódzkiego. Przy tej okazji

chciałem zwrócić panu posłowi Jaskóle uwagę, że jest problem, który występuje w JOW, a to w prosty sposób rozwiązuje ordynacja proporcjonalna – to konieczność urządzania wyborów przedterminowych w sytuacji wygaśnięcia mandatu, co wiąże się z dodatkowymi kosztami. Ta ustawa przynosi dzięki temu oszczędności. Wybory przedterminowe cieszą się niezbyt dużym zainteresowaniem wyborców. Pana, skądinąd częściowo trafne, wywody o zwiększonej frekwencji w JOW w tym przypadku nie mają zastosowania.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Poseł Zgorzelski, bardzo proszę.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Od pana posła Horały można było się spodziewać lepszej argumentacji niż tego, że nie będzie potrzeba przeprowadzać wyborów uzupełniających, jakby odbywały się one co miesiąc. Będąc zwolennikiem jednomandatowych okręgów wyborczych w gminach do 20 tys. mieszkańców i nie tylko, zgłaszam poprawkę o skreślenie tej zmiany w całości.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):
Bardzo chętnie ustąpię panu posłowi głosu, jeśli pan poseł zgłosił się wcześniej.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Bardzo proszę, poseł Jacek Protas ma głos.

Poseł Jacek Protas (PO):
Bardzo dziękuję, panie pośle. Wolałbym, aby pani przewodnicząca zapisywała mnie do głosu wtedy, gdy widzi, że podnoszę rękę. Będzie prościej i nie będzie dwuznaczności. Za długo pracujemy, trzeba było przyjąć wniosek o przerwę. Szanowni państwo, w związku z tym, że nie godzimy się na likwidację małych okręgów jednomandatowych w małych gminach i miastach, uważamy że ten system zapewnia możliwość aktywnego uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym, w imieniu posłów Platformy Obywatelskiej składam poprawkę o wykreślenie całej zmiany.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję serdecznie. Poseł Szynkowski vel Sęk.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):
Chciałem w dwóch zdaniach skomentować słowa pana przewodniczącego Jaskóły, który mówi o tak wielkiej miłości Polaków do jednomandatowych okręgów wyborczych, jaka wyraziła się w referendum w 2015 roku, które było jedynym głosowaniem z tak niską frekwencją we wszystkich ogólnokrajowych głosowaniach przeprowadzonych w Europie po 1945 roku. To było referendum w sprawie JOW w 2015 roku.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):
Nie tylko w sprawie JOW.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):
Panie pośle, drugim argumentem, o którym mówił pan poseł Horała – z ciekawości wystąpię do Krajowego Biura Wyborczego z zapytaniem jakie były koszty przeprowadzenia wyborów uzupełniających w jednomandatowych okręgach wyborczych, choć jak podkreślam, nie jest to dla mnie argument decydujący przeciwko JOW. Rozumiem, że wybory muszą kosztować. Jest to jednak argument istotny. Warto skupić się na tym, aby ordynacja jak najlepiej odzwierciedlała głos wyborców. To, że ordynacja JOW jest prosta nie rozwiązuje wszystkiego. Kij też jest prosty, a nie jest najlepszym dostępnym narzędziem.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Pan poseł Dzikowski, bardzo proszę.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, chciałem powiedzieć, że zbudowanie tej mozolnej piramidy wyborczej będzie kosztowało około 300 mln zł. Kosztów nie znamy jeszcze do końca. Panie pośle vel Sęk, wybory uzupełniające przy takich kosztach mogłyby odbywać się co dwa miesiące lub co kwartał. Koszty są nieporównywalne, to nawet nie jest 1/10 tego, co proponujecie po zbudowaniu tej piramidy wyborczej.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł wnioskodawca Schreiber, bardzo proszę.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, w imieniu wnioskodawców chciałem rekomendować poparcie poprawki pana posła przewodniczącego Horały. Wydaje się, że pan poseł przewodniczący Jaskóła poruszył w dyskusji jeden ciekawy argument, odnośnie zainteresowania Polaków tymi wyborami. Chciałbym zwrócić Wysokiej Komisji uwagę, że podczas ostatnich wyborów samorządowych frekwencja wyniosła w pierwszej turze 47%, w drugiej niecałe 40%. Spojrzałem na szereg powiatów w moim okręgu, gdzie było to około 40-45%. Dla przykładu, w wyborach parlamentarnych frekwencja wyniosła 51%. W wyborach na prezydenta kraju była niższa, bo wyniosła niecałe 49%. W żaden sposób panie pośle nie da się pogodzić pańskich słów w zderzeniu z faktami.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Zostało zgłoszonych kilka poprawek. Zanim przejdziemy do zmiany 86 zatrzymamy się na tytule rozdziału czwartego. Poprawkę zgłoszoną przez Biuro Legislacyjne przejął pan poseł Horała. Kto jest za jej przyjęciem? (9) Kto jest przeciw? (6) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do zmiany nr 86. Poprawki zgłosili posłowie Sowa, Jaskóła, Horała, Zgorzelski i Protas. Ponieważ poprawki zgłoszone przez posłów: Protasa, Zgorzelskiego, Jaskółę i Sowę są tożsame, przegłosujemy je łącznie. Kto jest za przyjęciem tych poprawek? (7) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Przemysław Sadłoń:

W odniesieniu do poprawki pana posła Horały mamy sugestię, aby w § 1 ograniczyć się do sformułowania „mandatu radnego" bez wskazywania szczebla jednostki. Ten przepis będzie miał charakter generalny i nie ma potrzeby wskazywania poszczególnych szczebli. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Poseł Horała, bardzo proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Przychylam się i przyjmuję tę wersję redakcyjną poprawki.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Wersja redakcyjna poprawki została przejęta przez posła Horałę.

Kto jest za przyjęciem poprawki zgłoszonej przez pana posła Horałę? (9) Kto jest przeciw? (6) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do głosowania nad przyjęciem zmiany nr 86. Kto z państwa jest za jej przyjęciem? Nie ma potrzeby głosować. Bardzo się cieszę.

Teraz pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Mam dwie propozycje poprawek, które dodadzą pkt 86a i 86b. Najpierw uzasadnię pkt 86a – to zmiana brzmienia art. 388, który w dotychczasowym brzmieniu w Kodeksie wyborczym odnosił się również do sytuacji, gdy wygasł mandat i odbywały się wybory

przedterminowe. Ponieważ nie będą się już odbywały, trzeba ten przepis zmienić, aby odnosił się do nowej, zmienionej treści.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Biuro Legislacyjne, bardzo proszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Dziękuję bardzo. W odniesieniu do tej propozycji mamy następującą uwagę. W art. 388 ingerencji wymaga z całą pewnością również § 2 – uchylenia tego przepisu. Generalnie zastanawiamy się, czy cały art. 388 jest niezbędny. W naszej ocenie nie ma potrzeby utrzymywania tego przepisu w tak zmodyfikowanej wersji, jaką zaproponował pan poseł Horała. O ile w sytuacji, gdy ustawa przewidywała wybory uzupełniające, mogły być wątpliwości, czy można je zarządzić przed uprawomocnieniem postanowienia komisarza, wydaje się, że przy modelu, gdy takich wyborów nie ma, a obsadzenie mandatu następuje w wyniku postanowienia o obsadzeniu wydanego po stwierdzeniu wygaśnięcia, nie ma wątpliwości, że nie może ono nastąpić, zanim uprawomocni się stwierdzenie wygaśnięcia mandatu. W ocenie Biura Legislacyjnego art. 388 może być uchylony w całości.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Przychylam się do tej uwagi Biura Legislacyjnego i przejmuję redakcję poprawki dwudziestej siódmej w następującym brzmieniu „W art. 4 po pkt 86 dodaje się pkt 86a w brzmieniu: »Uchyla się art. 388«”.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, kto jest za przyjęciem poprawki zgłoszonej przez pana posła Horałę? (9) Kto jest przeciw? (6) Kto się wstrzymał? (0)

Bardzo proszę, pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Druga z proponowanych przeze mnie poprawek, polega na dodaniu pkt 86a. To zmiana brzmienia art. 390a § 3, która inkorporuje sytuację, gdy mamy wojewódzkiego komisarza wyborczego. Dotyczy to sytuacji, gdy wybory odbywają się w wyniku powstania nowej jednostki samorządu terytorialnego. Chodzi tu o zamocowanie przepisów dotyczących podziału okręgów, obwodów, analogicznie do innych rozwiązań, które przyjęliśmy.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę, Biuro Legislacyjne. Nie mają uwag. Proszę państwa, kto jest za przyjęciem poprawki zgłoszonej przez pana posła Horałę? (9) Kto jest przeciw? (6) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo. Przechodzimy do zmiany nr 87. Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Wojciech Miller:

Dziękuję, pani przewodnicząca. Nie mamy uwag do zmiany 87, ale chcielibyśmy zwrócić państwa uwagę na art. 390 § 1. To przepisy nieobjęte projektem. W związku ze zmianami, które państwo przyjęli wydaje się, że konieczne jest zaingerowanie również w te przepisy. Chodzi o użyte w pkt 1 i 2 § 1 art. 390 wymogi stałego miejsca zamieszkania. W pkt 1 mowa o mandacie radnego stale zamieszkałego lub wybranego na danym obszarze, który wygasa z mocy prawa. Analogicznie jest w pkt 2. Zmieniły się przepisy dotyczące biernego prawa wyborczego w zakresie stałego zamieszkiwania na obszarze jednostki samorządu terytorialnego, do której przeprowadza się wybory, w projekcie ten wymóg odniesiony jest do terenu województwa, na którym znajduje się dana jst. Wydaje się, że ten wymóg stałego zamieszkiwania, o którym mowa w pkt 1 i 2 powinien zostać usunięty. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Przychylam się do uwag Biura Legislacyjnego. Ponieważ nie mamy konkretnego brzmienia poprawki, proponuję aby uznając te uwagi, skierować ją do rozpatrzenia w drugiej rundzie, po zakończeniu rozpatrywania kodeksu, z prośbą, aby Biuro Legislacyjne przygotowało jej treść.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, przechodzimy do zmiany nr 87. Zgłaszają się panowie Zdun i Cioska. Bardzo proszę.

Przewodniczący KRK RKW Paweł Zdun:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, proponowaliśmy poprawkę do art. 392 § 1, tam gdzie jest napisane „Protest wyborczy wnosi się na piśmie do właściwego sądu okręgowego". Proponujemy zamienić „właściwego sądu okręgowego" na wyrażenie „Sądu Najwyższego". Uważamy, że wszystkie protesty wyborcze powinny trafiać do jednego sądu. Wtedy będzie pełny obraz ile jest protestów i będzie łatwiej zapanować nad tym, jak wygląda sytuacja naruszeń prawa wyborczego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Pan Cioska, bardzo proszę.

Wiceprzewodniczący KRK RKW Tomasz Cioska:

Dziękuję bardzo, pan Paweł wyczerpał temat.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Horała, proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Chciałem zaproponować państwu poprawkę, która wprowadza możliwość złożenia do sądu okręgowego protestu za pośrednictwem sądu rejonowego. Wynika to z przeprowadzonych przeze mnie konsultacji społecznych. Był taki postulat, aby nie wymagać dojazdu do sądu okręgowego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Nie słyszę innych poprawek. Proszę bardzo, poseł Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

To drobna uwaga, proszę Biuro Legislacyjne o potwierdzenie. Po art. 168 powinien być jeszcze § 1.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę, Biuro Legislacyjne. Jesteśmy w zmianie nr 87.

Legislator Wojciech Miller:

Wydaje się, że rzeczywiście należałoby doprecyzować, że chodzi o § 1 art. 168. W § 2 mowa o tym, jakie elementy zawiera obwieszczenie o wynikach wyborów. Wystarczające wydaje się wskazanie, że chodzi o art. 168 § 1.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Horała, bardzo proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Mogę to przyjąć jako uwagę i zmienić redakcję mojej poprawki, która nadaje nowe brzmienie pkt 87.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Ponieważ nie zostały zgłoszone inne poprawki, poddaję pod głosowanie poprawkę zgłoszoną przez pana posła Horałę. Bardzo proszę, kto z państwa jest za jej przyjęciem? (9) Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał? (7)

Dziękuję bardzo.

Przystępujemy do głosowania nad zmianą 87.

Legislator Wojciech Miller:

Pani przewodnicząca, przyjęliśmy nowe brzmienie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Przechodzimy do zmiany nr 88. Czy są uwagi? Bardzo proszę, pan Marek Wójcik.

Ekspert ZMP Marek Wójcik:

Pani przewodnicząca, dziękuję za udzielenie mi głosu. Hurtem zgłoszę poprawki do zmiany nr 88, 89 i nr 90, gdyż są spójne. Oznaczają skrócenie terminu rejestracji utworzenia komitetów wyborczych o 15 dni w stosunku do aktualnego. Przyznam szczerze, że w kontekście tego, iż będziemy mieli zapotrzebowanie na dwukrotnie większą liczbę chętnych w komisjach wyborczych, zastanawiam się czy to skrócenie nie wpłynie na to, że będziemy mieli kłopot z pozyskaniem i przeszkoleniem członków obwodowych komisji. Dlatego proszę o możliwość pozostania przy obecnym terminie siedemdziesięciodniowym. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Horała ma poprawkę. Zapisuję też posła Dzikowskiego.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Tak. Chciałbym w § 2 w pkt 3 zamiast kropki średnik i pkt 4, dodający fakultatywny symbol komitetu wyborczego partii do zgłoszenia. Był on przy komitetach wyborczych, więc to jest konsekwencja. Odnosząc się do wypowiedzi pana Wójcika, nasza analiza kalendarza wyborczego wskazywała, że byłby problem kolizji z terminem decyzji podejmowanych przez komisarzy, obwieszczeń itd. Ten 55 dzień wydaje się bardziej pasujący do tego cyklu, jeśli rozpisać kalendarz. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Poseł Dzikowski, bardzo proszę.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, rzeczywiście Marek Wójcik ma rację. Termin zgłoszenia zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego skraca się do 55 dni. Ten kalendarz zaczyna być coraz bardziej ciasny. Może to spowodować trudności w realizacji kalendarza wyborczego i duże zamieszanie. O tych kwestiach dowiemy się pewnie dopiero w trakcie wyborów. Spodziewam się, że wnioskodawcy będą głusi na dobre rady. Dziękuję bardzo, zgłaszam wniosek o wykreślenie zmiany 88.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Poseł Sowa, bardzo proszę.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, mam pytanie do posłów wnioskodawców. Przez to skrócenie do 55 dni wiemy, że na 30 dni przed wyborami muszą być zarejestrowane listy kandydatów, chciałbym aby panowie podali pełny kalendarz wykonania wszystkich niezbędnych czynności na te 25 dni. Skracacie okres od zarejestrowania komitetu wyborczego, do momentu zarejestrowania listy kandydatów o niemal 50%. Zostawiacie tylko 25 dni, a było 40.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czy pan poseł wnosi poprawkę?

Poseł Marek Sowa (N):

Zadaje pytanie do treści ustawy. Mamy jeszcze drugie czytanie i część poprawek będzie rozstrzyganych w zależności od udzielonych odpowiedzi.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Sowa zadał pytanie o kalendarz wyborczy i skrócenie terminów.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Wysoka Komisjo, pani przewodnicząca, kalendarz wyborczy jest policzony tak, aby to wszystko można było zrobić. Są przewidziane zmiany terminów…

Poseł Marek Sowa (N):

Panie pośle, ja nie jestem mały Kazio.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

No to ma pan pecha. Wypowiada się pan na swój zwykły, nie powiem już jaki sposób. Nie wiem czego pan oczekuje. Proszę policzyć, wszystkie terminy są wpisane do ustawy. Można policzyć. Jak pan nie jest mały Kazio, to na pewno sobie pan z tym zadaniem poradzi. To służy też temu, o czym była mowa i z czym wszyscy się zgadzaliśmy, aby termin 11 listopada nie był obligatoryjny. To nie byłaby szczęśliwa data. Chodzi o to, aby móc jednocześnie zdążyć ze zmianami, jakie zostały zapisane w ustawie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Do poprawki, pośle Dzikowski?

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Tak, oczywiście. Policzyłem jeden moment, jeśli chodzi o dookreślenie. Panie pośle Schreiber, jak pan złoży ten kalendarz wyborczy, to zostaje dwa dni na rejestrację listy kandydatów, licząc poszczególne terminy. W niedzielę wypada termin 35 dni. Dopiero w poniedziałek można zgłaszać i zostają 2-3 dni. Gdzie czas na szkolenia członków komisji wyborczych? Są dwa dni na rejestrację listy kandydatów. To terminy nie do zrealizowania.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę bardzo, pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Szanowny panie pośle, nie wiem, mogę panu obiecać, że na kolejnym posiedzeniu Komisji przedstawię panu rozpisany dokładnie cały kalendarz i zobaczy pan, że to jest zrobione tak, aby się spięło. O ile dobrze pamiętam, przy zgłaszaniu komitetów, przy maksymalnym naciągnięciu terminów w obie strony, komitety musiałyby się zgłosić jeszcze przed terminem ogłoszenia wyborów. To wszystko jest policzone. Oczywiście te daty są rozstrzelone w tekście ustawy. Nie chcę spędzać nad tym teraz godziny. Umówmy się, że na jutrzejsze posiedzenie przyniesiemy panu konkretnie rozpisany kalendarz wyborczy, aby mógł się pan upewnić.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Zgłoszone zostały poprawki przez panów posłów Marcina Horałę, Dzikowskiego, najpierw poddam pod głosowanie poprawkę zgłoszoną przez pana posła Dzikowskiego, jako najdalej idącą. Bardzo proszę, kto z państwa jest za jej przyjęciem? (6) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (0)

Poddaję pod głosowanie poprawkę zgłoszoną przez pana posła Horałę. Bardzo proszę, kto z państwa jest za jej przyjęciem? (9) Kto jest przeciw? (6) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo.

Nie musimy głosować przyjęcia zmiany nr 88. Przystępujemy do rozpatrzenia zmiany nr 89. Pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Zupełnie analogiczna poprawka – dodanie tego fakultatywnego symbolu graficznego również dla komitetów wyborczych.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czy jest jeszcze jakaś poprawka? Poseł Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Do zmian 89 i 90 mam w zasadzie takie same uwagi, jak do zmiany 88. Nie będę już zabierał głosu w sprawie tych zmian. Konkluzja jest taka, iż proszę o ich wykreślenie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dobrze, dziękuję. Nie ma więcej poprawek. Kto jest za przyjęciem poprawki zgłoszonej przez pana posła Dzikowskiego? (7) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (0)

Czy musimy przegłosować zmianę 89? Nie. Była poprawka do jej brzmienia.

Przechodzimy do zmiany 90. Pan poseł Horała ma poprawkę, bardzo proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Analogiczna zmiana – dodanie fakultatywnego symbolu graficznego również w przypadku komitetu wyborczego organizacji.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Poseł Dzikowski już wcześniej zgłosił poprawkę. Poseł Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Analogiczna poprawka do tej posła Waldego Dzikowskiego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Głosujemy poprawki posłów Dzikowskiego i Zgorzelskiego. Kto jest za ich przyjęciem? (7) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (0)

Kto jest za przyjęciem poprawki pana posła Horały? (9) Kto jest przeciw? (7) Kto się wstrzymał? (0)

Przechodzimy do zmiany nr 91. Czy są uwagi lub poprawki? Poseł Horała, bardzo proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Po raz kolejny dodajemy do wykazu dokumentów fakultatywnego złożenia symbolu graficznego komitetu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś jeszcze? Poseł Sowa.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, od razu zgłoszę dwie poprawki – do zmiany nr 91 i 92, jako konsekwencję okręgów jednomandatowych.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Poddaję pod głosowanie poprawkę zgłoszoną przez posła Sowę. Kto jest za jej przyjęciem? (7) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (0)

Kto jest za przyjęciem poprawki pana posła Horały? (9) Kto jest przeciw? (6) Kto się wstrzymał? (0)

Głosujemy za przyjęciem zmiany 91. Kto z państwa jest za? (9) Kto jest przeciw? (6) Kto się wstrzymał? (1)

Zmiana nr 91 została przyjęta.

Głos ma pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Chciałem zaproponować poprawkę polegającą na dodaniu zmiany 91a. To zmiana wprowadzająca szereg zmian w art. 410. Te zmiany są dość proste. Występujący tam w różnych przypadkach komisarz wyborczy jest dookreślony, że chodzi o wojewódzkiego komisarza wyborczego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Kto jest za przyjęciem poprawki i zmiany 91a, zaproponowanej przez pana posła Horałę? (9) Kto jest przeciw? (7) Kto się wstrzymał? (0)

Przechodzimy do zmiany nr 92. Bardzo proszę, poseł Jaskóła, poznaję po głosie. Wypowiedzą się też posłowie Protas i Zgorzelski a następnie pan Marek Wójcik. Bardzo proszę, pan przewodniczący Jaskóła.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Szanowna pani przewodnicząca, konsekwencja – w art. 4 skreśla się zmianę 92, która uderza w jednomandatowe okręgi wyborcze. Pozwolę sobie wyjść naprzeciw Ruchowi Kontroli Wyborów. Najmniejsze nadużycia obarczone błędem lub potencjalnymi fałszerstwami mają miejsce w jednomandatowych okręgach wyborczych, bo to 2-3,5%. Mamy prostą normę reprezentacyjną. Odniosę się też do szczegółów referendum, o którym mówił jeden z naszych kolegów. Referendum nie dotyczyło tylko JOW, a politycy mocno się starali, żeby ta frekwencja była niewielka. W tym referendum JOW zwyciężyły, bo opowiedziało się za nimi ponad 90% osób. Nie mieliśmy po prostu wiążącego progu

referendalnego. Kieruję swoje słowa do pana posła Schreibera. Chciałem powiedzieć, że rzadko spotyka się taki poziom manipulacji. Pan poseł mówi o wyborach i porównuje wybory prezydenckie i samorządowe, że ta frekwencja nie jest tak wysoka. Przypominam, że w wyborach samorządowych głosujemy aż na cztery listy – do gminy, do powiatu, do sejmiku i na wójta oraz burmistrza. Oczywiście nie wszędzie. Jak można porównywać frekwencję w sytuacjach, gdy obywatele głosują preferencyjnie, za proporcjonalnymi listami? Gdyby JOW były wszędzie, mielibyśmy absolutnie najwyższą frekwencję, ponad wszelką wątpliwość, bo Polacy rozumieją te wybory.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Tylko pogratulować dobrego samopoczucia.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Mogę jeszcze długo tak.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Protas, bardzo proszę.

Poseł Jacek Protas (PO):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, w związku z tym, że nie zgadzamy się na wprowadzenie wyborów proporcjonalnych w małych miastach i gminach, składam w imieniu posłów Platformy Obywatelskiej poprawkę, aby wykreślić zmianę 92. Zwracam również uwagę na to, że znosicie łaskawie próg pięcioprocentowy w tych okręgach, ale w zmianie 95 wprowadzacie małe okręgi wyborcze, co spowoduje, że ten próg znacznie się podniesie, do kilkunastu, a w skrajnych przypadkach do 20%. Nie możemy wesprzeć rozwiązań, które naszym zdaniem są antyobywatelskie i wykluczają z życia publicznego znaczną część obywateli Rzeczpospolitej.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję, panie pośle. Pan poseł Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Pani przewodnicząca, dobór argumentów posłów wnioskodawców, jakoby jednomandatowe okręgi wyborcze były gorszą formą demokracji bezpośredniej niż ordynacja proporcjonalna jest chybiony i tylko służy uzasadnieniu tezy, która nie jest w stanie się w żaden sposób obronić. Dlatego zgłaszam poprawkę skreślającą zmianę 92.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan Marek Wójcik.

Ekspert ZMP Marek Wójcik:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, próbując ratować sytuację, w związku z tym, że likwidują państwo JOW, proponuję korektę w art. 415 w § 2 i obniżenie limitu dla komitetów wyborczych z 5% na 3% oraz podniesienie w § 3 skali samorządów gminnych, w których nie będzie stosowana ta zasada do wszystkich gmin, z wyjątkiem miast na prawach powiatu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, do tej zmiany zostały zgłoszone trzy poprawki. Poseł Dzikowski, bardzo proszę.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Chwilę czekałem i myślałem, że panowie wnioskodawcy zabiorą głos. Z przyzwyczajenia, bo jak już jest coś psute, to niech choć nie będzie na tak złym poziomie. Abstrahując od tego, co powiedzieli moi koledzy, że trzeba skreślić ten artykuł, to przedstawię drobne uwagi, które pewnie zabolą – nie „przepisów", a „przepisu". Po drugie nie ma w Kodeksie wyborczym terminologii „zamieszkałej przez mniej niż". Należy to zastąpić wyrazami „liczących do". Chociaż niech będzie odrobina poprawności zapisu, jak mają się pojawić *pro publico bono*.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Poproszę o opinię Biura Legislacyjnego w kwestii redakcyjnej.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę.

Legislator Wojciech Miller:

Chwileczkę, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę bardzo.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Powtórzę – nie „przepisów", a „przepisu" oraz nie „zamieszkałej przez mniej niż tylko „liczących do".

Legislator Wojciech Miller:

Dziękuję bardzo. Jeśli chodzi sugestię pana posła Dzikowskiego dotyczącą redakcji tego przepisu, istotnie sformułowanie „liczących do" będzie bardziej koherentne z innymi przepisami kodeksu. Do tej zmiany i do kolejnej mamy uwagę o charakterze legislacyjnym. W naszej ocenie sposób wprowadzenia tych zmian powinien być inny. Aby osiągnąć ten sam efekt proponowalibyśmy dokonać uchylenia art. 415 i odpowiednio zmodyfikować treść art. 416, aby ten przepis miał charakter bardziej uniwersalny i odnosił się generalnie do gmin, a nie jak obecnie do miast na prawach powiatu. Oczywiście należy uwzględnić modyfikacje wynikające z projektowanego § 3, który państwo przewidują w zmianie 92. Konkludując, proponowalibyśmy, aby zmianie 92 nadać brzmienie: „Uchyla się art. 415", a zmianie 93 nadać brzmienie polegające na ingerencji w § 1 art. 416, tak aby nie odnosił się do miast na prawach powiatu, ale do gmin, a także uzupełnieniu art. 416 o § 2a w brzmieniu § 3, który państwo proponują w zmianie 92 „Przepisu § 2 nie stosuje się w gminach liczących do 20 tys. mieszkańców" – uwzględniając sugestię pana posła Dzikowskiego. Tak wprowadzone zmiany w naszej ocenie lepiej odzwierciedlały będą rzeczywisty charakter projektowanych przepisów.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę bardzo, posłowie wnioskodawcy. Muszą się zastanowić.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Cieszę się, że mój wyraz twarzy dostarczył państwu ponownie tematu do analizy. Tak, przychylamy się do tak zaproponowanego przez Biuro Legislacyjne brzmienia. Skoro ingerencja dotyczy dwóch zdań, jak to formalnie ugryźć? Czy możemy przejąć to jako poprawkę, czy odłożyć do procedowania w drugiej wersji i poczekać do zaproponowania przez państwa brzmienia na piśmie?

Legislator Przemysław Sadłoń:

Jeśli wolą państwo rozstrzygać o propozycji, która będzie sformułowana na piśmie, nie ma problemu.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Możemy to zrobić też teraz w formie przejęcia poprawki?

Legislator Przemysław Sadłoń:

Jeśli chcą państwo przyjąć poprawkę, może obejmować dwie zmiany – nadanie odpowiedniego brzmienia zmianie 92 i 93.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Dobrze, przejmuję tę poprawkę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, mieliśmy trzy poprawki zgłoszone w zmianie 92, przez pana posła Jaskółę, posła Sowę posła Protasa oraz Dzikowskiego i posła Zgorzelskiego. To poprawki tożsame. Kto jest za przyjęciem tych poprawek? (7) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (0)

Kto jest za przyjęciem poprawki Biura Legislacyjnego, którą przejął pan poseł Horała? (9) Kto jest przeciw? (5) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję.

Głosujemy teraz przyjęcie zmiany nr 92. Nie musimy. Przechodzimy do zmiany nr 93.

Poseł Jacek Protas (PO):

Szanowna pani przewodnicząca, traktując bardzo poważnie i dość literalnie pani deklarację, harmonogram przewidywał pracę 5 grudnia od godziny 9.00. Jeśli chce pani, abyśmy tego dnia rozpoczynali od godziny 0.00, to jest inny harmonogram. W związku z tym proponuję, aby trzymać się ustaleń, zakończyć pracę i wznowić je od 9.00 rano.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Trzymam się ustaleń, ale mówiliśmy też o 102 artykułach, krakowskim targiem. Panowie dżentelmeni, skończmy 93 zmianę i zamkniemy posiedzenie.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Poprawki w swoim brzmieniu obejmowały zmianę nr 92 i w konsekwencji 93.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Nie mają panowie uwag do 93. Proszę państwa, zakończyliśmy procedowanie na tej zmianie. Dotrzymuję słowa. Szkoda, że panowie nie dotrzymali. Do zobaczenia, miały być sto dwie zmiany.

Ekspert ZMP Marek Wójcik:

Pani przewodnicząca, na dobry wieczór zacytuję państwu maksymę Margaret Mead: „Jedną z najstarszych ludzkich potrzeb jest mieć kogoś, kto zastanawia się, gdzie jesteśmy, kiedy nie wracamy wieczorem do domu”. Dziękuję bardzo.